

اقتصادی، تحلیلی

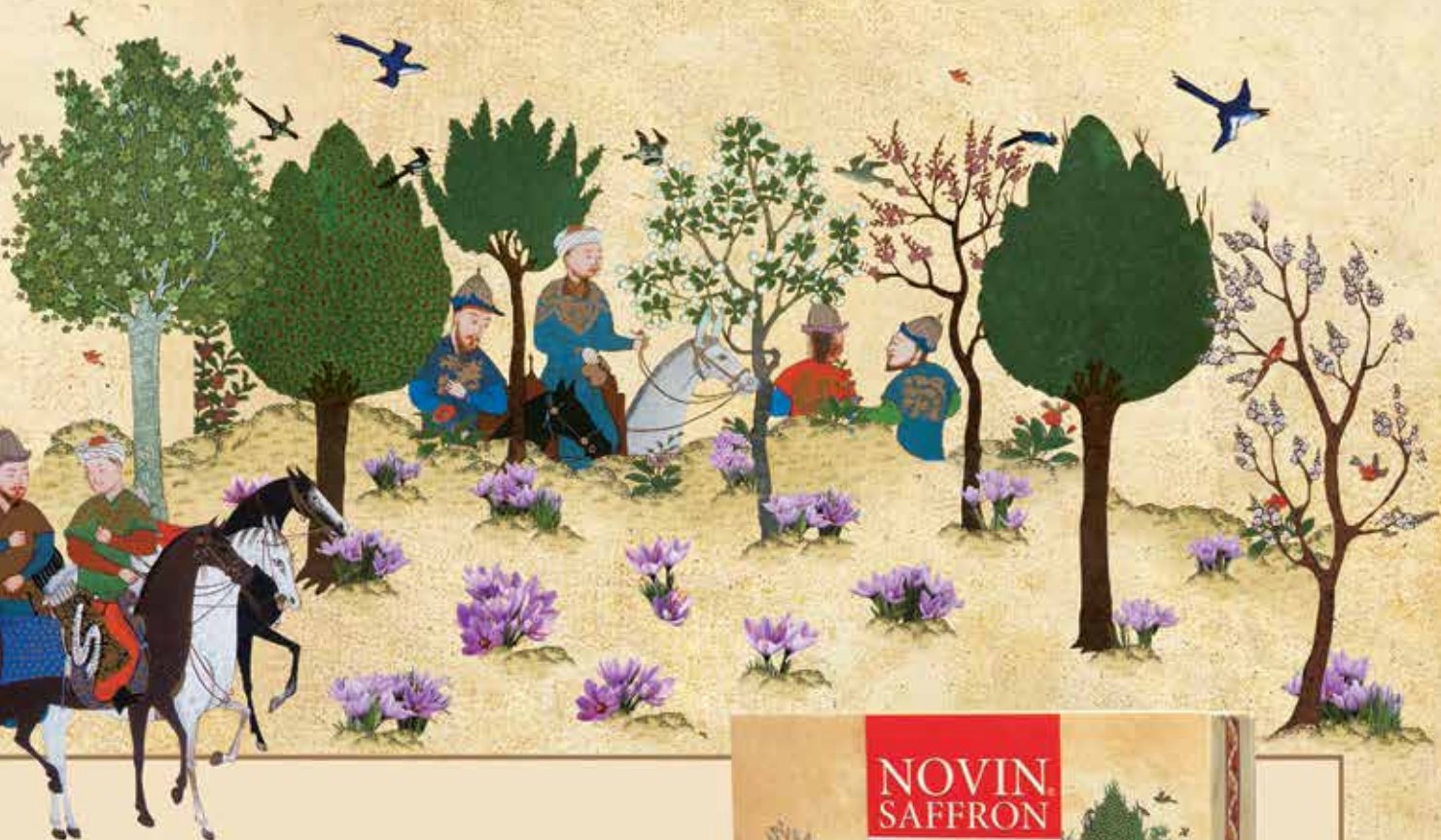
سال بیست و نهم - اردیبهشت ۱۴۰۰ قیمت: ۲۰۰۰ تومان

پیش‌بینی اقتصاد ایران در ۱۴۰۰

- وضعیت گردشگری سلامت جهان، ایران و مشهد
- رشد ۱۰ برابری کسب و کارهای آنلاین در دوران کرونا
- مشاغل آینده و بازنمایی فرصت‌ها در نظم اقتصادی جدید
- جایگاه بندر آکتاؤ در تحولات دریای خزر و مناسبات ایران در قزاقستان
- سرکوب اقتصادی

NOVIN SAFFRON

saffron@novinsaffron.com
[novinsaffron](https://www.instagram.com/novinsaffron)
[09123317980](https://www.facebook.com/novinsaffron)
[novinsaffron](https://www.linkedin.com/company/novinsaffron)

کارخانه: مشهد، شهرک صنعتی توس، نیش اندیشه ۶، پردیس نوین زعفران

تلفن: ۰۵۱-۳۲۲۵۳۱۴۷ فکس: ۰۵۱-۳۲۲۵۵۲۲۶

دفتر خدمات مشتریان تهران: اتوبان شهید چمران، پارک وی، خیابان جوانان، ابتدای خیابان ب پلاک ۱، طبقه سوم، واحد ۷

تلفن: ۲۲۰۱۵۸۰۰-۲۲۰۱۱۷۰۰-۲۲۰۱۱۸۰۰

ماهنامه بین المللی

اقتصاد

شماره ۵۷۷ / سال بیست و نهم
اردیبهشت ماه ۱۴۰۰

ISSN: 2538-1776

- ۲ یادداشت / شعار سال ۱۴۰۰، تمنای بخش خصوصی است
- ۳ مهم ترین موانع تولید مربوط به سیاست های کلان اقتصادی است
- ۴ پیش بینی اقتصاد ایران در ۱۴۰۰
- ۸ چشم انداز گردشگری در سال ۲۰۲۱
- ۹ رشد ۱۰ برابری کسب و کارهای آنلاین در دوران کرونا
- ۱۰ وضعیت بازار کار کشور طی سال منتهی به سال ۹۹
- ۱۴ جایگاه بندر آکتائو در تحولات دریای خزر و مناسبات ایران در قزاقستان
- ۱۸ شاخص کل اقتصاد در بالاترین رقم ۱۸ ماه اخیر
- ۲۲ وضعیت گردشگری سلامت جهان، ایران و مشهد
- ۲۶ شاخص های کلان اقتصاد ایران زیر ذره بین صندوق بین المللی پول
- ۲۸ سرکوب اقتصادی
- ۳۰ وضعیت شاخص آزادی اقتصادی ایران و کشورهای همسایه در سال ۲۰۲۱
- ۳۱ خلاصه وضعیت تجارت در سال ۱۳۹۹
- ۳۲ مشاغل آینده و بازنمایی فرصت هادر نظم اقتصادی جدید
- ۳۶ افزایش نیاز صنعت پوشاک، مد به تحول دیجیتال با شیوع کرونا
- ۳۸ عوامل موثر بر بهبود روند بورس
- چالش ظرفیت خالی کارخانجات آرد و موانع پیش روی کسب و کارهای
- ۴۰ کشاورزی در خراسان رضوی
- ۴۴ شاخص آمادگی برای فناوری های پیش رو

صاحب امتیاز و مدیر مسؤل:

مهندس حمیدرضا شوشتریان

زیر نظر شورای نویسندگان

سر دبیر:

مهندس حسین کوه زاد

گروه ترجمه:

زهرا پزشکی

ویراستار:

احمد حسین زاده

طراحی و صفحه آرایی:

هدی امیر

عکس:

حسین نظامی

واحد بازرگانی:

جلیل فروتن - الهه ارجمند

تلفکس: ۰۵۱-۳۸۴۴۳۰۷۴

روابط عمومی:

محبوبه احمدپور

پایگاه اینترنتی:

فرشاد عباسی

نشانی:

تهران - شریعتی - خیابان دستگردی

پلاک ۷۴

طبقه دوم - واحد ۳

تلفن: ۰۲۱-۲۲۲۲۰۹۶۱

دورنگار: ۰۲۱-۲۲۲۶۹۰۳۲

مشهد - خیابان راهنمایی - برج سلمان

طبقه ۸ - واحد ۲

تلفکس: ۰۵۱-۳۸۴۴۳۰۷۴

www.eghtesadasia.ir

eghtesadeasia@gmail.com

شعار سال ۱۴۰۰، تمنای بخش خصوصی است

غلامحسین شافعی

رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

سال ۱۳۹۹ با تمام دشواری‌های پایان رسید و بهار ۱۴۰۰ سر بر آورد تا این تغییر فصل، نوید بخش تحول در احوال‌ها باشد. تردید و اختلاف نظری بر سر این گزاره وجود ندارد که «حال اقتصاد ایران مساعد نیست». این بار مسئولان نیز با اقتصاددانان و فعالان اقتصادی هم‌نظر هستند که ایجاد تغییر در گردش امور اقتصادی رانمی‌توان بیش از این به تاخیر انداخت. سه سال رکود متوالی در آخرین سال‌های دهه ۹۰ شرایط نامساعدی را رقم زده است؛ به ویژه آنکه این رکود با تورم همراه بوده و طبقات محروم و آسیب‌پذیر جامعه را به چالشی جدی گرفتار ساخته است. هر چند نشانه‌های مثبت شدن نرخ رشد اقتصادی در آخرین ماه‌های سال ۱۳۹۹ نمایان شده است اما اهالی اقتصادی نیک‌می‌دانند که اندازه یک اقتصاد ایران در طول دهه ۹۰ تقریباً بدون تغییر باقی مانده است و این رشد محدود، آن هم پس از سه سال رکود، نمی‌تواند نشانه تغییر ساختاری باشد.

قسمتی از ظرفیت‌های ایجاد شده در همه بخش‌های اقتصادی اکنون به دلایل مختلف مانند کمبود مواد اولیه، دستکاری مکرر قیمت‌ها توسط دولت و در نتیجه اربابین رفتن انگیزه تولید، نیاز فراوان به سرمایه در گردش و عدم پشتیبانی نظام بانکی برای تامین آن به هزینه معقول و غیره بلا استفاده مانده است. به رغم تمام تاکیدات مقامات عالی کشور بر حمایت از تولید ملی در سال‌های گذشته، همچنان این بخش با مشکلات و موانع زیادی مواجه است. توجه چندباره مقام معظم رهبری بر مسئله تولید که این بار با اشارات مستقیم به «پشتیبانی» و «مانع زدایی» همراه شده است، مایه دلگرمی فعالان اقتصادی و نشانه شناخت دقیق ایشان از مهمترین مسائل اقتصاد ایران است. تحقق شعار سال، تمنای همیشگی بخش خصوصی است.

فعالان اقتصادی که در خط مقدم مبارزه با تحریم و همچنین آثار اقتصادی کرونا قرار دارند، می‌دانند که فشارهای ناشی از این دو پدیده، سخت‌ترین فشارها را بر تولیدکنندگان وارد کرده است و فضای اقتصاد کلان کشور را هم تحت تاثیر قرار داده است که برای استفاده کامل از ظرفیت اقتصادی کشور رفع آنها گریزناپذیر است اما بخش مهمی از خواست‌های فعالان بخش خصوصی بر پشتیبانی و کاهش موانع در بخش‌هایی است که در اختیار نهادهای مسئول و قوای سه‌گانه است.

آنچه بارها از سوی فعالان میدان تولید به تصمیم‌گیران و سیاست‌گذاران گوشزد شده، رفع موانع تولید و تلاش برای بهبود محیط کسب و کار است. پشتیبانی از تولید و ممانعت زدایی از مسیر آن، راه‌وروش مشخصی دارد که تحقق آن نیاز به خواست واقعی مسئولان دارد.

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران که نمایندگان بخش خصوصی رسمی و شناسنامه‌دار از سراسر کشور و تشکل‌های اقتصادی را در خود جای داده است، در کنار ۱۸ کمیسیون تخصصی و مرکز پژوهش‌های اتاق ایران، توان کارشناسی کافی برای مشورت‌دهی به قوای مجریه، مقننه و قضاییه در جهت پشتیبانی از تولید و ممانعت زدایی را دارند. بنابر پشتوانه کارشناسی و تجارب ارزنده تولیدکنندگان بزرگ کشور که در اتاق‌های سراسر کشور عضویت دارند، آمادگی کامل داریم تا تصمیم‌گیران و سیاست‌گذاران را در مسیر تحقق عملی شعار سال، همراهی کنیم. ابزارهای لازم برای ایجاد ارتباط دوسویه و کاربردی میان بخش خصوصی و سه قوه وجود دارد که می‌توان با تقویت آن به اصلاح رویه‌ها پرداخت.

اتاق ایران آمادگی دارد تا به طور مشخص سه مأموریت بزرگ در جهت تحقق شعار سال را با همکاری سه قوه محترم به پیش براند:

- ۱- شناسایی و برنامه‌ریزی برای حذف قوانین دست و پاگیر از طریق تنقیح قوانین موجود در همکاری با قوه مقننه.
 - ۲- همکاری با دستگاه‌های اجرایی به منظور پیاده‌سازی کامل و دقیق قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار و حذف مقررات زائد در همکاری با قوه
 - ۳- آرایه مشاوره‌های تخصصی و فنی به منظور اصلاح رویه‌های قضایی در حمایت از کسب و کارها و تولید در همکاری با قوه قضاییه.
- در سال‌های اخیر کمیته ماده ۱۲ با عنوان کمیته حمایت از کسب و کار و همچنین شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی با تشکیل جلسات کارشناسی با حضور نمایندگان سه قوه به بررسی موانع کسب و کار پرداخته است اما همچنان در اجرای مصوبات این کمیته و شورا کاستی‌هایی وجود دارد. بنابراین نیاز به اتخاذ تصمیمات جدید در سطح روسای سه قوه برای اصلاح فرایندها و ایجاد ترتیبات جدید احساس می‌شود. برای تحقق شعار سال باید رویه‌های تازه‌ای در نظر گرفته شود و اهتمام جدی در جهت مانع زدایی و پشتیبانی از تولید به کار بسته شود.

مهم‌ترین موانع تولید مربوط به سیاست‌های کلان اقتصادی است

مربوط به فضای کسب و کار، مسائل کلان اقتصادی و تورم هستند؛ مسائلی که در حیطه اختیارات و تصمیمات وزارت صمت نیستند و مربوط به سایر دستگاه‌ها و وزارتخانه‌هاست.

ضرورت مطالبه‌گری جدی و هوشمندانه بخش خصوصی

رزم‌حسینی در بخش دیگر صحبت‌های خود با اشاره به نقش بخش خصوصی در رونق تولید، مطالبه‌گری جدی و هوشمندانه بخش خصوصی و تشکّل‌ها به ویژه اتاق بازرگانی و خانه صنعت، معدن و تجارت را برای رفع موانع در بخش تولید را مهم دانست و بیان داشت: مواردی که در اختیار وزارت صمت است و ستاد تسهیل است، به‌طور جدی پیگیری خواهد شد.

رویکرد مثبت دستگاه قضابه حوزه تولید

وی با اشاره به همکاری و حمایت خانه ملت از بخش تولید، اقدامات قوه قضائیه را نیز در این زمینه مثبت توصیف کرد و ادامه

ادامه در صفحه ۱۷

وزیر صنعت معدن و تجارت با اشاره به هماهنگی و تعامل خوب بین دستگاه‌های حاکمیت در راستای رشد تولید در کشور، مهم‌ترین موانع بخش تولید را مربوط به سیاست‌های کلان اقتصادی دانست.

رزم‌حسینی افزود: بیش از ۱۱ سال است که موضوعات مرتبط با اقتصاد در شعار سال مورد توجه قرار گرفته و در سه سال اخیر موضوع تولید به‌طور ویژه در شعار سال اشاره شده است.

ضرورت توجه به توسعه و رشد در همه بخش‌های تولیدی

وزیر صنعت معدن و تجارت در جلسه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید با تأکید بر اینکه حوزه تولید تنها مربوط به وزارت صمت نیست و سایر دستگاه‌ها و وزارتخانه‌ها نیز در این حوزه نقش کلیدی دارند، گفت: علاوه بر تولید در بخش‌های صنعتی و معدنی، رشد و رونق تولید در حوزه فعالیت وزارتخانه‌های دیگر مانند جهاد کشاورزی و نفت و میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی نیز باید مورد توجه قرار گیرد.

رزم‌حسینی در ادامه با تأکید بر تلاش وزارت صمت در راستای تحقق شعار سال، افزود: وزارت صمت در خصوص مواردی که دارای اختیارات قانونی است و می‌تواند مستقیماً ورود کند، اقدامات اولیه را انجام داده است و به زودی تصمیمات مربوط به حمایت از تولید، مشوق‌ها و همچنین اقدامات مربوط به رفع موانع تولید به بخش‌های زیرمجموعه وزارتخانه ابلاغ خواهد شد.

تعامل خوب بین مجلس شورای اسلامی و ستاد تسهیل و رفع موانع تولید

وی با یادآوری ضرورت همکاری و تعامل بین دستگاه‌ها و بخش‌های مختلف، از اقدامات و برنامه‌های دولت در راستای تسهیل تصویب و اجرای طرح‌های پیشنهادی برای رونق تولید خبر داد و تصریح کرد: بخشی از کار مربوط به قوانین است که دو مسیر در این خصوص مطرح است؛ اول آنکه پیشنهادات ستاد تسهیل و رفع موانع تولید مستقیماً به مجلس محترم شورای اسلامی ارجاع داده شود و نمایندگان در یک اقدام انقلابی و هوشمندانه در کوتاه‌ترین زمان، پیشنهادات را تصویب کنند که خوشبختانه در این خصوص تعامل خوبی بین ستاد و مجلس شورای اسلامی شکل گرفته است و با مسائل مربوط به قوانین تولید، در شورای عالی هماهنگی سران قوا مطرح شود.

مهم‌ترین موانع تولید مربوط به سیاست‌های کلان اقتصادی است

وزیر صنعت، معدن و تجارت در ادامه به نظرسنجی انجام شده از نخبگان صنعتی و تولیدکنندگان بزرگ کشور اشاره کرد و گفت: حدود ۹۰۰ نخبه صنعتی کشور در این نظرسنجی شرکت کردند و نتایج به‌دست آمده نشان می‌دهد که بیشترین و مهم‌ترین موانع در حوزه تولید

پیش بینی اقتصاد ایران در ۱۴۰۰

آیا درب به پاشنه ۹۹ خواهد چرخید

حسین کوه زاده

اگرچه اقتصاد ایران سال ۱۳۹۹ را با چالش جدید کرونا آغاز کرد، اما در ادامه راه تشدید تحریم ها، کمبود درآمدهای ارزی و ریالی دولت و کسری بودجه شرايطی را ایجاد کرد که مردم روز به روز مشکلات اقتصادی را با گوشت و پوست خود لمس کردند و با افزایش هزینه ها، قدرت خرید آنها کاهش یافت. پس برای پیش بینی اقتصاد ایران در ۱۴۰۰ اول از هر چیز باید گفت که وضعیت اقتصاد ایران در این سال به عوامل مختلفی بستگی دارد که بخش عمده ای از این عوامل در اختیار تحلیل گران و پیش بینی کنندگان نبوده و نیست. در مجموع می توانیم به این نکته اشاره کنیم که اگر همین شرایط کنونی سیاسی و اقتصادی در سال آینده هم وجود داشته باشد؛ یعنی آمریکا به برجام برگردد و ایران نیز بر مواضع خودش اصرار کند، قطعاً میزان فروش نفت به همین شکل باقی می ماند و این بدان معناست که منابع درآمدی ایران از فروش نفت و فرآورده های آن تغییری نخواهد کرد و از سوی بنابر پیش بینی سازمان برنامه و بودجه و همچنین صندوق بین المللی پول رشد اقتصادی ایران در سال آینده مثبت خواهد بود. بر همین مبنا در چند سناریو حجم اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۰ بررسی شده است. چنانچه هم رشد اقتصادی سال جاری و سال آینده مثبت باشد، حجم اقتصاد ایران هنوز هم نمی تواند از سطح یک دهه پیش خود بالاتر باشد. به بیان دیگر با وجود رشد مثبت اقتصادی در امسال و سال بعد، حجم حقیقی اقتصاد ایران به حدودی برابر با تولید ناخالص داخلی ایران در سال ۹۰ می رسد.

۱۳ درصدی مواجه شد که در چند دهه گذشته بعد از رشدهای بالای اقتصادی پس از جنگ بی سابقه بوده است. اما پس از این سال روند نزولی رشد آغاز شد و اقتصاد ایران در سال بعدی آن تنها حدود ۳٫۷ درصد رشد داشت در همین سال اقتصاد ایران بالاترین حجم حقیقی تاریخ خود را در رقم ۶۹۲ هزار میلیارد تومان تجربه کرد

اگرچه پس از سال ۹۵ رشد اقتصادی نزولی شد اما کماکان در سال ۹۶ مثبت بود. رشد اقتصاد ایران در سال ۹۷ منفی شد و این روند ادامه داد بد تا جایی که در سال ۹۸ مصادف با سال ۲۰۱۹ میلادی، حجم اقتصاد ایران به گزارش صندوق بین المللی پول ۹ درصد کوچک تر شد. البته رشد اقتصادی سال ۹۸ بنا به منابع مختلف از منفی ۶ تا منفی ۹ درصد، متغیر است.

اقتصاد ایران در سال ۹۹؟

پیش بینی های قبلی از رشد اقتصادی ایران در سال جاری منفی بود. به طوری که سازمان برنامه و بودجه رشد منفی ۵ درصدی را برای اقتصاد ایران در سال ۹۹ پیش بینی کرده بود. همچنین صندوق بین المللی پول نیز با نگاهی بدبینانه تر نسبت به سازمان برنامه و بودجه، پیش بینی کرده بود که حجم اقتصاد ایران در سال ۲۰۲۰ حدود ۵٫۹ درصد کوچک تر خواهد شد.

اما با توجه به تعدیل هایی که در نیمه ی دوم امسال رخ داد تا حدی راه تنفس اقتصاد کشور باز شد. همچنین با کنترل نسبی اپیدمی کرونا در ماه های اخیر می توان دید خوش بینانه تری نسبت به سرانجام اقتصاد ایران در پایان قرن چهاردهم داشت. از همین رو سه فرض را برای رشد اقتصادی ایران در سال ۹۹ در نظر گرفته شده است؛ رشد صفر درصدی، پیش بینی رشد ۰٫۵ درصدی مرکز پژوهش های مجلس و در نظر گرفتن رشد ۱٫۳ درصدی شش ماهه ی اول برای کل سال.

حجم اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۰

بسیاری نگاهی خوش بینانه به اقتصاد ایران در سال آینده دارند و معتقد هستند که با رشد مثبت مواجه خواهد شد. اتفاقات در آمریکا و احتمال تعدیل هایی که ممکن است بین نظام سیاسی بین الملل و ایران اتفاق افتد و همچنین پایان همه گیری کرونا، از دلایلی است می توان رشد اقتصادی مثبت را برای سال آینده ی اقتصاد ایران متصور شد.

اقتصاد ایران: تجربه ای از رشدی پراز نوسان

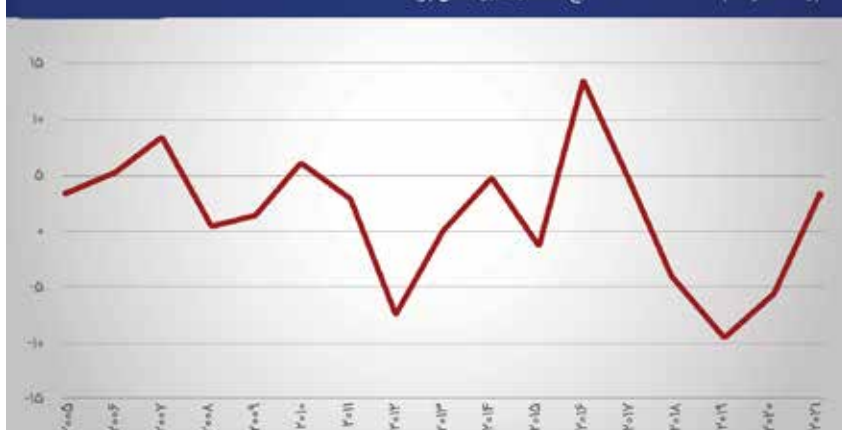
اقتصاد ایران در چند دهه گذشته در نرخ رشد اقتصادی نوسانات زیادی را تجربه کرده است. بسیاری این نوسانات در رشد را متأثر از اثرپذیری بالای اقتصاد ایران از مسائل بین المللی و خارج می دانند، این امر را می توان به سبب نقش پررنگ نفت در اقتصاد ایران دانست. این موضوع که نفت چرا به این اندازه اقتصاد ایران را تحت تأثیر خود دارد بسیار حائز اهمیت است.

بازار جهانی قیمت گذاری نفت بسیار مکانیسم پیچیده ای دارد، به بیان دیگر کوچک ترین تغییر در نظام بین المللی می تواند قیمت نفت را به حرکت وادار کند. همچنین تحریم هایی که علیه جامعه و اقتصاد ایران وضع می شود می تواند شاهرگ اقتصاد ایران یعنی نفت را دچار مشکلاتی کند. از همین رو رشد اقتصاد ایران در سالیان گذشته بسیار پر نوسان و تأثیرپذیر از برون بوده است، البته این امر لزوماً به معنی همسو بودن روند رشد اقتصاد ایران با روند رشد اقتصاد جهانی یا کشورهای با اهمیت در چرخه اقتصاد بین الملل نیست.

حجم اقتصاد ایران در سرانشی نزول بعد توافتات برجام در سال ۲۰۱۵ میلادی، اقتصاد ایران در سال ۲۰۱۶ یا ۱۳۹۵ با رشد

رشد حقیقی اقتصاد ایران

(واحد: درصد) منبع: صندوق بین‌المللی پول

حجم حقیقی اقتصاد ایران در ۱۴۰۰ با فرض رشد ۱/۳ درصدی در سال ۹۹

حجم حقیقی اقتصاد ایران در ۱۴۰۰ با فرض رشد ۰/۵ درصدی در سال ۹۹

سازمان برنامه و بودجه و صندوق بین‌المللی پول هر دو رشد اقتصادی مثبت را برای سال آینده متصور شده‌اند، اما ظاهراً برعکس سال ۹۹ صندوق بین‌المللی پول دید خوش‌بینانه‌تری را نسبت به سازمان برنامه و بودجه دارد. حال با توجه به سه فرض رشد اقتصادی برای سال جاری، حجم اقتصاد ایران را با دو پیش‌بینی سازمان برنامه و بودجه و صندوق بین‌المللی پول بررسی شده است.

سناریو اول بر پایه تحلیل سازمان برنامه و بودجه

سازمان برنامه و بودجه برای سال آینده رشد ۲٫۸ درصدی را متصور شده است. تولید ناخالص داخلی حقیقی ایران در پایان سال ۹۸ حدود ۶۱۳ هزار میلیارد تومان بوده است در این حالت حجم اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۰ با توجه به سه فرض برای رشد سال جاری محاسبه شده است.

رشد اقتصادی صفر در سال ۹۹: چنانچه رشد اقتصادی صفر را برای سال ۹۹ در نظر گرفته شود، حجم اقتصاد ایران با ۲٫۸ درصد رشد به رقم ۶۳۰ هزار میلیارد تومان خواهد رسید.

رشد اقتصادی نیم درصدی در سال ۹۹: در حالت بعدی اگر اقتصاد ایران در سال جاری ۰٫۵ درصد رشد داشته باشد تولید ناخالص داخلی ایران با در نظر گرفت پیش‌بینی سازمان برنامه در سال ۱۴۰۰ حدود ۶۳۳ هزار میلیارد تومان خواهد بود.

رشد اقتصادی ۱٫۳ در سال ۹۹: در حالت آخر نیز چنانچه رشد امسال را همانند شش‌ماهه‌ی اول سال ۱۳۹۹ در صد فرض کنیم در سال آینده تولید ناخالص داخلی حقیقی در حدود ۶۳۷ هزار میلیارد تومان خواهد بود.

سناریو دوم بر پایه تحلیل صندوق بین‌المللی پول

صندوق بین‌المللی پول با دیدی خوش‌بینانه‌تر نسبت به سازمان برنامه رشد اقتصادی ایران در سال آینده را پیش‌بینی کرده است. این نهاد معتبر بین‌المللی رشد اقتصادی سال آینده‌ی کشور را ۳٫۱۲ درصد در نظر گرفته است. همان‌گونه که ذکر شد تولید ناخالص داخلی ایران در پایان سال ۹۸ حدود ۶۱۳ هزار میلیارد تومان بوده است. با توجه به این رقم حجم اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۰ و سال ۹۹ محاسبه شده است.

رشد صفر برای سال ۹۹: در حالتی که

اندازه‌ی اقتصاد ایران در سال جاری نسبت به سال گذشته تغییری را تجربه نکند، حجم حقیقی اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۰ با ۳٫۱۲ درصد رشد به رقم ۶۳۲ هزار میلیارد تومان خواهد رسید. رشد نیم درصد برای سال ۹۹: چنانچه اقتصاد کشور طبق پیش‌بینی مرکز پژوهش‌ها در سال جاری تنها نیم درصد رشد را تجربه کند، با احتساب پیش‌بینی صندوق بین‌المللی پول برای سال آینده تولید ناخالص داخلی حقیقی ایران در ۱۴۰۰ به ۶۳۵ هزار میلیارد تومان خواهد رسید. رشد ۱٫۳ برای سال ۹۹: در حالت آخر نیز اگر امسال اقتصاد ایران ۱٫۳ درصد بزرگ‌تر شود، حجم حقیقی اقتصاد کشور در سال آینده با ۳٫۱۲ درصد رشد به رقم ۶۳۹ هزار میلیارد تومان خواهد

حجم اقتصاد ایران در ۱۴۰۰ با فرض رشد صفر درصدی در سال ۹۹

حجم اقتصاد ایران در ۱۴۰۰ در حداقل دهه ۹۰

با توجه به بررسی سناریوهایی که صورت گرفت تولید ناخالص داخلی حقیقی ایران در سال آینده در حدود ۶۳۰ تا ۶۳۹ هزار میلیارد متغیر است. در خوش بینانه ترین حالت حجم حقیقی اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۰ به سطح تولید ناخالص سال ۹۶ نزدیک هم نخواهد شد. چنانچه رشدهای اقتصادی فرض شده برای سال ۹۹ و ۱۴۰۰ محقق شود، حجم اقتصاد ایران به حجم اقتصاد اول دهه ۹۰ خواهد رسید.

با توجه به اینکه افزایش جمعیت در طول این یک دهه بسیار افزایش داشته است. می توان گفت سرانه ی درآمد نسبت به ده سال پیش به شدت کاهش پیدا کرده است. لازم به ذکر است رسیدن تولید ناخالص داخلی کشور در سال ۱۴۰۰ به سال ۱۳۹۰ منوط به رشد مثبت اقتصادی در پایان امسال و سال آینده است. چنانچه فروض این گزارش مبتنی بر مثبت بودن رشد امسال و سال بعدی، حجم حقیقی اقتصاد ایران هنوز هم به سطح یک دهه ی گذشته نمی رسد.

هزینه نقل و انتقال پول همچنان برای تاجران و سرمایه گذاران و تولید کنندگان بالا خواهد ماند و این یکی از عوامل افزایش قیمت ها در سال آینده خواهد بود. مضاف بر اینکه اگر دولت بخواهد ضعف امروز خودش در مساله نظارت و کنترل قیمت ها را ادامه بدهد ما در سال آینده تغییری در قیمت ها و مهار تورم تجربه نخواهیم کرد. وی افزود: البته باید این مساله را در نظر گرفت که مساله تورم در کشور ما به یک بحث و مساله جالفا تبدیل شده است و بعید نخواهد بود که در سال آینده یک تورم ۲۵ تا ۳۰ درصدی تکرار

شود و اتفاقا دولت هم مجوز این اتفاق را نیز به نحوی صادر کند. چرا که دلیل یا اتفاق جدیدی برای افزایش دوباره قیمت ها رخ نداده است و بروز این اتفاق صرفا بستگی به تصمیم دولت در سال آینده دارد. به ویژه آنکه در سال ۹۹ تورم با ارز ۲۵ تا ۳۰ هزار تومان، پیشرفت خودش را طی کرده است و توجیهی برای رشد تورم وجود ندارد.

من درباره وضعیت تولید در سال آینده تصور می کنم که احتمالا زمینه و مقدمه رشد تولید فراهم است، چرا که تولید در ایران، طی یک سال گذشته وضعیت تورم را تجربه کرد و امروز ظرفیت آن را دارد که در سال آینده یک رشد نسبی در مقایسه با سال ۹۹ داشته باشد و بر همین اساس می توان امیدوار بود که وضعیت اشتغال در سال ۱۴۰۰ بدتر از سال ۹۹ نباشد.

اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۰ متفاوت از سال ۹۹ نخواهد بود

محمدقلی یوسفی استاد اقتصاد دانشگاه علامه طباطبائی نیز در همین زمینه اعتقاد دارد که اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۰ متفاوت از سال ۹۹ نخواهد بود و چه بسا شرایط سخت تری در انتظار مردم باشد.

وی افزود: فکر می کنم با توجه به شرایطی که در سال جاری و سال های قبلی در حوزه اقتصادی تجربه کردیم، احتمالا اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۰ وضعیت خیلی متفاوتی با سال ۹۹ نداشته باشد و تقریبا همین وضعیت تداوم داشته باشد و چه بسا فشار بیشتری بر مردم تحمیل شود. این کارشناس اقتصادی اعتقاد دارد که مشکلات اقتصادی کشور ما پیچیده تر از آن است که برجام به تنهایی بتواند این مشکلات و مسائل را برطرف کند. مشکلات اقتصادی ما بیشتر در بخش ساختار است.

وی افزود: ما تا زمانی که نتوانیم سیاست های خودمان را در حوزه اقتصادی تغییر بدهیم، این شرایط ادامه خواهد داشت و رفته رفته هم بدتر خواهد شد. اگر بنا باشد که همچنان دولت ها در اقتصاد مداخله کنند، اگر بنا باشد که سهم بخش خصوصی از اقتصاد ناچیز بماند و مردم در اقتصاد نقش کمتری داشته باشند، شرایط اقتصادی نه تنها بهتر نمی شود بلکه بدتر هم می شود.

برداشت مختلف کارشناسان از اقتصاد ۱۴۰۰

آلبرت بغریان در پاسخ به این پرسش که اقتصاد ایران با توجه به تحولات و اتفاقات سال جاری، چه وضعیتی را در سال ۱۴۰۰ خواهد داشت، گفت: اول از هر چیز باید گفت که وضعیت اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۰ به عوامل مختلفی بستگی دارد که بخش عمده ای از این عوامل در اختیار ما به عنوان تحلیل گران و پیش بینی کنندگان نبوده و نیست. بنابراین ما نمی توانیم در تعیین و تکلیف این عوامل دخل و تصرفی داشته باشیم ولی در مجموع می توانیم به این نکته اشاره کنیم که اگر همین شرایط کنونی سیاسی و اقتصادی در سال آینده هم وجود داشته باشد؛ یعنی آمریکا به برجام برنگردد و ایران نیز بر مواضع خودش اصرار کند، قطعا میزان فروش نفت به همین شکل باقی می ماند و این بدان معناست که منابع درآمدی ایران از فروش نفت و فرآورده های آن تغییری نخواهد کرد.

این استاد دانشگاه ادامه داد: علاوه بر این، اگر قرار باشد که تصمیم ایران در قبال مساله FATF و موضوعات مرتبط با آن تغییری نکند،

جدول ۱- شاخص‌های اقتصادی منتخب در کشورهای منطقه خاورمیانه و آسیای مرکزی

کشور	رشد اقتصادی (%)			نرخ تورم (%)			تراز حساب جاری (درصد از GDP)			نرخ بیکاری (%)		
	۲۰۲۲	۲۰۲۱	۲۰۲۰	۲۰۲۲	۲۰۲۱	۲۰۲۰	۲۰۲۲	۲۰۲۱	۲۰۲۰	۲۰۲۲	۲۰۲۱	۲۰۲۰
عربستان سعودی	-۴.۱	۲.۹	۴.۰	۳.۴	۲.۷	۲.۰	-۲.۱	۲.۸	۱.۹	۰	۰	۰
ایران	۱.۵	۲.۵	۲.۱	۳۶.۵	۳۹.۰	۳۷.۵	-۰.۷	۱.۲	۱.۲	۱۱.۲	۱۱.۲	۱۱.۲
امارات متحده عربی	-۵.۹	۳.۱	۲.۶	-۲.۱	۲.۹	۱.۲	۶.۳	۷.۱	۶.۳	۰	۰	۰
الجزایر	-۶.۰	۲.۹	۲.۷	۲.۴	۴.۹	۶.۰	-۱.۵	-۷.۷	-۸.۷	۱۴.۲	۱۴.۵	۱۴.۹
قزاقستان	-۲.۶	۳.۲	۴.۰	۶.۸	۶.۴	۵.۰	-۳.۶	-۱.۰	-۱.۵	۵.۵	۵.۲	۵.۰
عراق	-۱۰.۹	۱.۱	۴.۴	۰.۶	۹.۴	۷.۵	-۱۴.۸	۰.۰	-۰.۶	۰	۰	۰
قطر	-۲.۶	۲.۴	۳.۶	-۲.۷	۲.۴	۲.۹	-۳.۴	۷.۱	۷.۹	۰	۰	۰
کویت	-۸.۱	۰.۷	۳.۲	۲.۱	۲.۳	۲.۵	۰.۸	۸.۶	۸.۲	۰	۰	۰
آذربایجان	-۴.۳	۲.۳	۱.۷	۲.۸	۳.۵	۳.۲	-۰.۹	۱.۱	۰.۵	۶.۵	۵.۸	۵.۷
عمان	-۶.۴	۱.۸	۷.۴	-۰.۹	۳.۸	۲.۴	-۱۰.۰	-۶.۴	-۲.۷	۰	۰	۰
ترکمنستان	-۰.۸	۴.۶	۳.۹	۷.۶	۸.۰	۶.۵	-۰.۵	۰.۸	-۰.۱	۰	۰	۰
مصر	۳.۶	۲.۵	۵.۷	۵.۷	۴.۸	۷.۲	-۳.۱	-۴.۰	-۴.۰	۸.۳	۹.۸	۹.۴
پاکستان	-۰.۴	۱.۵	۴.۰	۱۰.۷	۸.۷	۸.۰	-۱.۱	-۱.۵	-۱.۸	۴.۵	۵.۰	۴.۸
مراکش	-۷.۰	۴.۵	۳.۹	۰.۶	۰.۸	۱.۲	-۲.۲	-۳.۸	-۴.۰	۱۱.۹	۱۰.۵	۹.۷
ازبکستان	۱.۶	۵.۰	۵.۳	۱۲.۹	۱۰.۳	۱۱.۲	-۵.۴	-۶.۴	-۵.۹	۰	۰	۰
سودان	-۳.۶	۰.۴	۱.۱	۱۶۳.۳	۱۹۷.۱	۴۴.۵	-۱۷.۵	-۱۱.۲	-۱۳.۵	۲۶.۸	۲۸.۴	۲۹.۷
تونس	-۸.۸	۳.۸	۲.۴	۵.۷	۵.۸	۶.۳	-۶.۸	-۹.۵	-۹.۴	۰	۰	۰
اردن	-۲.۰	۲.۰	۲.۷	۰.۴	۲.۳	۲.۰	-۸.۱	-۸.۳	-۴.۰	۲۲.۷	۰	۰
لبنان	-۲۵.۰	۰	۰	۸۸.۲	۰	۰	-۱۴.۳	۰	۰	۰	۰	۰
افغانستان	-۵.۰	۴.۰	۴.۵	۵.۶	۵.۱	۴.۵	۱۰.۷	۱۰.۰	۸.۳	۰	۰	۰
گرجستان	-۶.۱	۳.۵	۵.۸	۵.۲	۳.۸	۲.۷	-۱۲.۳	-۱۱.۵	-۸.۰	۰	۰	۰
ازمنستان	-۷.۶	۱.۰	۳.۵	۱.۲	۳.۹	۳.۲	-۴.۶	-۶.۷	-۶.۶	۲۴.۲	۲۲.۸	۲۲.۷
قرقیزستان	-۸.۰	۶.۰	۴.۶	۶.۳	۸.۶	۵.۴	-۸.۲	-۸.۲	-۷.۰	۶.۶	۶.۶	۶.۶
تاجیکستان	۴.۵	۵.۰	۴.۵	۸.۶	۸.۰	۶.۵	-۲.۳	-۲.۲	-۲.۱	۰	۰	۰

اقتصادی را پیش بینی کرد.

طبیعی افزود: سال ۹۹ و سال‌های پیش از آن از جنبه اقتصادی سال‌های خوبی نبود زیرا با افزایش تورم، نوسانات ارزی و نوسانات بازار بورس که آن را به شرایط منفی سوق داد رو به رو بودیم به طوری که سرمایه‌گذاران ضرر بسیاری دیده و بورس هنوز نتوانسته آن را جبران کند.

وی ادامه داد: این عوامل باعث می‌شود که امیدی به رشد اقتصادی در سال ۱۴۰۰ وجود نداشته باشد. تورم، کمبود سرمایه‌گذاری به واسطه تحریم‌ها و حتی شیوع ویروس کرونا که بحرانی برای اقتصاد جهانی بود نیز بر این پیش‌بینی تأثیر گذار است.

این استاد دانشگاه گفت: علاوه بر این موارد، بودجه ۱۴۰۰ متناسب با نیاز پرداخت‌ها و برآورد درآمدها رشد داشته و به صورت بالقوه دارای کسری است، بنابراین اگر درآمدهای این بودجه که از محل مالیات و فروش دارایی‌ها ایجاد می‌شود تأمین نشود، کسری بودجه تشدید خواهد شد، کسری بودجه نیز تورم را زوده و موجب کاهش رشد اقتصادی می‌شود.

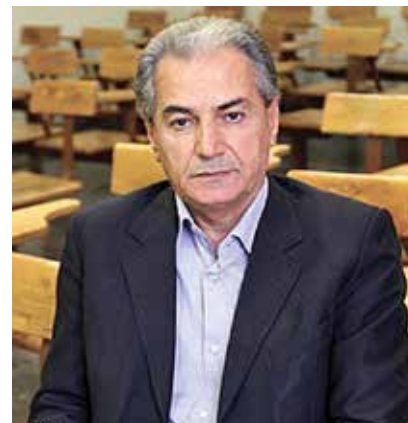
طبیعی افزود: در پیش‌بودن انتخابات نیز موجب کندی در پیگیری بودجه‌های عمرانی خواهد شد، در شرایطی که فضای بودجه‌ای کشور انتخاباتی شود دولت فعلی و آینده در مرام سیاست‌گذاری برای بهبود اوضاع فرصت کمتری دارند.

وی تصریح کرد: می‌توان گفت عدم قطعیت و یا ریسک در پیش‌بینی اقتصاد کشور در ۱۴۰۰ وجود دارد.

این استاد دانشگاه همچنین درباره تأثیر تفاهم‌نامه ایران و چین گفت: این تنها یک سند و تفاهم‌نامه‌ای است که الزام‌آور نیست و فقط مسیر را برای قراردادهای بعدی که جنبه عملیاتی دارد باز می‌کند برای دیدن اثرات این سند باید صبر کنیم.

طبیعی افزود: مفاد این سند لازم است به تصویب مجلس برسد و قراردادهایی که بر اساس مفاد آن به وجود می‌آید زمانی می‌تواند مفید باشد که بخش خصوصی ایران با بخش خصوصی چین قرارداد مشترک ببندند.

وی تصریح کرد: بنابراین به نظر نمی‌رسد اثرات اقتصادی این قرارداد در سال ۱۴۰۰ نمایان شود زیرا تدارک و پیاده‌سازی در انعقاد قرارداد بر اساس مفاد این تفاهم‌نامه زمان بر است و اثر آن در اقتصاد ایران ناچیز است.

البته اینکه آقایان گفتند شاید دلار تا ۱۵ هزار تومان کاهش پیدا می‌کند از یک منظر می‌تواند درست باشد؛ آن هم این است که در کشور ما نرخ ارز را دولت تعیین می‌کند. همچنین امروز ما دلار ۴۲۰۰ تومانی داریم، ولی واقعیت چیز دیگری است و نرخ اصلی دلار متفاوت با آن نرخی است که دولت تعیین می‌کند.

امیدی به رشد اقتصاد ایران در ۱۴۰۰ نیست

در همین رابطه سید کامیل طیبی، عضو هیئت عملی اقتصاد دانشگاه اصفهان نیز گفت: برای بررسی و پیش‌بینی شاخص‌های مهم اقتصاد ایران باید شاخص‌هایی همچون سرمایه‌گذاری، اشتغال و عوامل تأثیر گذار بر این شاخص‌ها را بررسی کنیم.

وی افزود: رشد اقتصادی یک متغیر درونزا است که برای ایجاد آن باید تغییرات در درون سیستم اقتصاد ایران شکل بگیرد تغییر سیستم اقتصادی می‌تواند رشد اقتصادی را به دنبال داشته باشد.

این استاد دانشگاه تأکید کرد: اقتصاد ایران از عامل نااطمینانی و ریسک رنج می‌برد بنابراین شرایط و وضعیت آن تا حدود زیادی غیرقابل پیش‌بینی است و نمی‌توان رشد اقتصادی مثبت مداوم و کنترل تورم و نقش آن در رشد

چشم‌انداز گردشگری در سال ۲۰۲۱

سازمان بهداشت جهانی خواستار هماهنگی بیشتر برای از سرگیری و ارائه سفرهای ایمن برای سال ۲۰۲۱ است.

پس از پایان سال دشوار ۲۰۲۰، در ابتدای سال ۲۰۲۱ با توجه به تشدید محدودیت‌های سفر توسط کشورها در پاسخ به شیوع و بروس کرونا، گردشگری جهانی با مشکلات بیشتری مواجه شده است. بر اساس آخرین گزارش سازمان جهانی گردشگری (UNWTO)، در تمام جهان و در همه ماه‌های گذشته، شاهدافت شدید گردشگری بوده‌ایم.

از مهمترین موانع بازبایی سفرهای بین‌المللی، آزمایش الزامی، قرنطینه و در برخی موارد بسته شدن کامل مرزهاست. علاوه بر این، سرعت و توزیع واکسن آهسته‌تر از حد انتظار است و این مورد باعث تأخیر بیشتر در شروع گردشگری خواهد شد.

زوراب پولولیکاشویلی، دبیر کل UNWTO گفت: سال ۲۰۲۰ به عنوان بدترین سال ثبت شده در زمینه گردشگری بود و جامعه بین‌الملل برای اطمینان از روشن تر شدن وضعیت گردشگری در سال ۲۰۲۱ باید اقدامات قوی و فوری انجام دهد، زیرا که میلیون‌ها معیشت و تجارت به این موضوع مرتبط است.

برای بازگرداندن اطمینان به جهانگردی، هماهنگی بهتر بین کشورها و شیوه‌نامه‌های هماهنگ سفر و بهداشت ضروری است و اجازه می‌دهد سفرهای بین‌المللی در نیمکره شمالی قبل از اوج فصل تابستان با خیال راحت از سر گرفته شود.

با نگاه به آینده، سازمان جهانی گردشگری برای سال ۲۰۲۱ دو طرح ارائه کرده است که بازگشت احتمالی سفرهای بین‌المللی در نیمه دوم سال را در نظر می‌گیرد. طرح اول به بازگشت در ماه جولای و افزایش ۶۶ درصدی ورود گردشگر بین‌المللی برای سال ۲۰۲۱ در مقایسه با کمترین سطح تاریخی سال ۲۰۲۰ اشاره دارد. در این حالت، ورودی‌ها هنوز ۵۵ درصد کمتر از میزان ثبت شده در سال ۲۰۱۹ است. طرح دوم بازگشت احتمالی در ماه سپتامبر را در نظر گرفته و منجر به افزایش ۲۲ درصدی در مقایسه با سال گذشته است و البته این میزان نیز ۶۷ درصد کمتر از سال ۲۰۱۹ است. /نیوز

گشایش اقتصادی فقط با ثبات اقتصادی امکانپذیر است

مهدی پازوکی، اقتصاددان درباره پیش بینی اقتصاد ایران در ۱۴۰۰ اظهار کرد: معتقدم اگر اقتصاد ایران، اقتصادی بسته باشد و تعامل با دنیا در دستور کار مجموعه حکومت قرار نگیرد و همین روند ادامه پیدا کند، قطعاً وضع سال ۱۴۰۰ بهتر از ۹۹ نخواهد شد؛ سالی که برای اقتصاد ایران بسیار سخت بود.

وی افزود: گشایش در صورتی اتفاق خواهد افتاد که ثبات اقتصادی به اقتصاد ایران بازگردد و این ثبات نیز به نظام حکمرانی خوب مربوط می‌شود. اگر نظام تدبیر امور در سیاست‌های اقتصادی و اجتماعی کشور حاکم شود و ما به جای منافع

قومی و قبیله‌ای و گروهی به دنبال منافع ملی رفته و بر اساس آن روابط خود با دنیا را تعریف کنیم و تحریم‌های ظالمانه را با سیاست‌های به خردانه کنار بزنیم، آن زمان است که می‌توانیم در زمین خودمان بازی کنیم نه زمین دشمن.

این استاد دانشگاه گفت: ملت ایران در سال ۵۷ انقلاب کرد تا بی عدالتی و تبعیض و فقر از جامعه ایران رخت بندد. به باور من نمی‌توانیم در یک اقتصاد بسته، سرمایه‌گذاری را افزایش دهیم بلکه به انتقال تکنولوژی نیازمندیم. در این رابطه می‌توانیم از کشورهای همسایه الگوبرداری کنیم. به عنوان مثال، درآمد سرانه ترکیه در دهه ۷۰ میلادی یک سوم ایران بود ولی امروز بیش از یک و نیم برابر ایران است. ضمن اینکه میلیاردها دلار هم درآمد از توریسم دارد، در حالی که مادرآمدی از توریست و گردشگر نداریم. ممکن است بگویند به دلیل بیماری کووید ۱۹ چنین شده، ولی پیش از این بیماری نیز همین مشکل وجود داشت.

وی بیان کرد: اقتصاد ایران یکی از بالاترین آمار معافیت‌های مالیاتی را دارد و این به عملکرد مجلس مربوط می‌شود. هر کس و در هر مقامی که در کشور درآمد دارد، باید مالیات بپردازد. هیچ کس در این مملکت نباید از پرداخت مالیات معاف باشد تنها می‌توان نرخ مالیات را در مناطق محروم برای مدتی معین صفر کرد. به نظر من اقتصاد ایران زمانی به ثبات می‌رسد که با دنیا محترمانه رفتار کنیم و بدون تعامل با دنیا به ثبات اقتصادی نمی‌رسیم.

پازوکی گفت: تدریجی که به دنبال جدال با دنیا هستند بخشی از طبقه نوکیسه‌گان را تشکیل می‌دهند که در مناطقی خاص از شهرهای بزرگ شکل گرفته و از رانت‌های اقتصادی به ثروت‌های عظیم رسیده‌اند. بخش عمده‌ای از ثروت این افراد ناشی از رانت و دلالی و فساد است.

این اقتصاددان با پیش بینی روی کار آمدن یک دولت اصولگرا در کشور به جی پلاس گفت: احتمالاً پس از این اتفاق، اصولگرایان FATF را خواهند پذیرفت و با غرب سرسازش فرود خواهند آورد. نگرانم که آنها از موضع ضعف با غرب برخورد کنند که این به ضرر منافع ملی ما خواهد بود. قطعاً اگر این کار را انجام ندهند فشارهای افکار عمومی به شدت افزایش می‌یابد. به این دلیل که مردم خواهند گفت حالا که دولت و قوه قضاییه و مجلس یکدست شده پس چه بهانه دیگری وجود دارد؟

وی در پایان گفت: اصولگرایان FATF را می‌پذیرند؛ زیرا اگر نپذیرند سیستم بانکی ما به هیچ وجه نمی‌تواند با سیستم بانکی بین‌المللی کار کند. اگر فرض بگیریم که همین امروز آمریکا به برجام بازگردد برای اینکه سیستم بانکی ما بتواند با دنیا کار کند نیاز دارد که مقررات مربوط به لایحه چهارگانه را بپذیرد. معتقدم که این اتفاق در آینده‌ای نه چندان دور می‌افتد.

ادامه از صفحه ۹

رشد ۱۰ برابری کسب و کارهای آنلاین در دوران کرونا

برخی از کسب و کارهای آنلاین در دوران
کرونا با وجود مشکلات بسیار توانستند رشد ۱۰
برابری را تجربه کنند که در بین آنها، فروشگاه های
آنلاین، سامانه های نوبت دهی آنلاین خدمات
درمانی و سوپرمارکت های آنلاین در صدر قرار
داشتند.

سال گذشته صنایع مختلف کشور به دلیل
همه گیری کرونا در جهان با رکود مواجه شدند.
شیوع این ویروس مشکلات زیادی را رقم زد اما در
این میان کسب و کارهای آنلاین به دلیل ماهیتی
که داشتند توانستند جایگاه خود را در بین مردم
پیدا کنند. مردمی که شاید قبلاً اعتقادی به خرید
اینترنتی نداشتند در این وضعیت به اجبار برای
تامین مایحتاج، حمل و نقل و آموزش به فضای
مجازی روی آوردند.

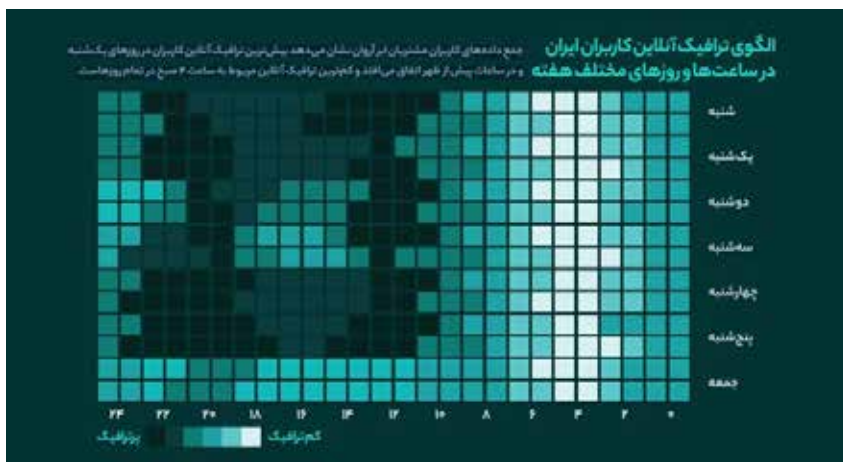
در سال ۹۹ برخی از کسب و کارها به نقطه
پایان فعالیت خود برسند و برخی با افت رو به رو
شوند، اما برخی دیگر از کسب و کارها همه گیری
این ویروس منتفع شدند و در آمدشان افزایش
پیدا کرد.

مجموعه «برآوان» که به ۶۵ هزار کسب و
کار آنلاین در کشور زیرساخت ابری ارائه می دهد
در گزارش عملکرد خود در سالی که گذشت به
بررسی وضعیت کسب و کارهای آنلاین پرداخته
است.

بنابر این گزارش توسعه زیرساخت های ابری
کشور با اضافه کردن ۱۳ پاپ سایت خارجی،
تقویت ۶ پاپ سایت خارجی و ۴ پاپ سایت
داخلی توسعه پیدا کرده است.

پر ترافیک ترین سامانه ها

آمار ترافیکی این مجموعه ابری نشان می دهد
سامانه های بورس و سرمایه گذاری و سایت
خرید خودرو، پر ترافیک ترین سایت ها در سال
۱۳۹۹ بوده اند. با توجه به نوسانات بازار بورس و
خودرو البته این انتظار می رفت که ترافیک حضور
کاربران در این حوزه بیشتر باشد.

به واسطه ی کرونا خدمات الکترونیک دولتی افزایش پیدا کرد و به همین واسطه سامانه های نوبت دهی
آنلاین خدمات درمانی هم به جمع پر ترافیک ترین سامانه ها وارد شده اند. نکته جالب این است که با توجه
به شیوع این ویروس و کاهش سفرها، خدمات سفر که تا سال گذشته با اقبال بالایی روبه رو بودند در سال
۱۳۹۹ به آخرین رتبه در بین این سامانه های پر ترافیک رسیدند.
بر اساس ترکیب داده های حوزه های کسب و کاری سامانه های آنلاین سفارش غذا و تاکسی توانستند
از رکورد عبور کرده و به رکورد شکنی جدیدی در سال ۹۹ دست پیدا کنند.

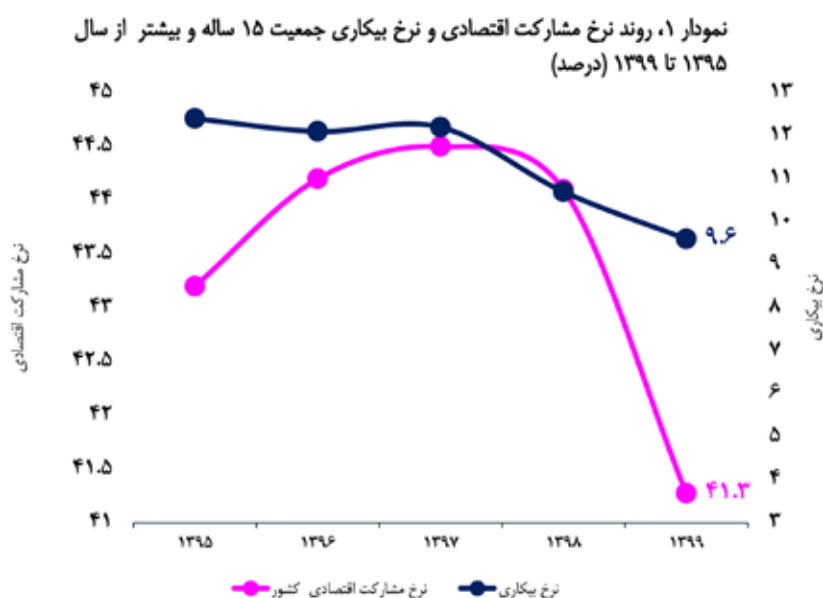
رشد ۱۰ برابری سوپرمارکت های آنلاین

در این بین سامانه های بورسی و فروش خودرو با پیک های مقطعی رکورد شکنی کردند. فروشگاه های

ادامه در صفحه ۳۲

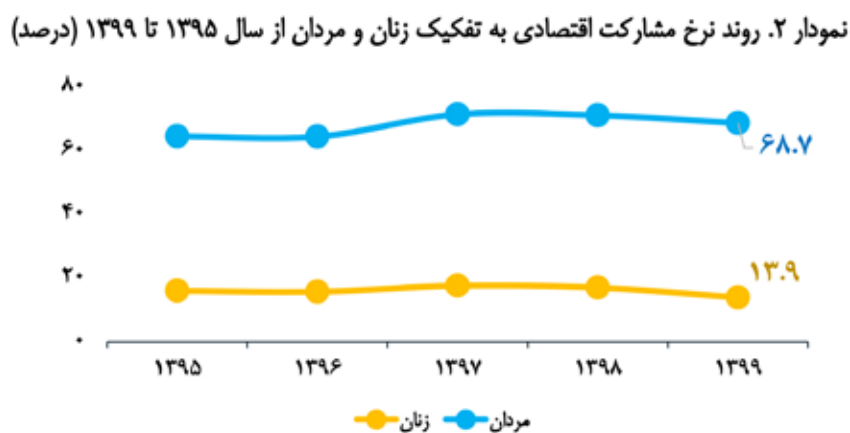
وضعیت بازار کار کشور طی ۵ سال منتهی به سال ۱۳۹۹

تهیه کننده: بهمن حاجی‌زاده

مطابق با آخرین اطلاعات منتشر شده توسط مرکز آمار ایران از وضعیت بازار کار، روند صعودی نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر کشور، در سال ۱۳۹۹ متوقف شده و به ۴۱.۳ درصد رسیده است. مقایسه این مقدار با نرخ مشارکت اقتصادی در سال ۱۳۹۸ نشان می‌دهد که این نرخ حدود ۲.۸ واحد درصد کاهش یافته است. نرخ بیکاری و نرخ اشتغال نیز در سال ۱۳۹۹ به ترتیب به ۹.۶ درصد و ۳۷.۳ درصد رسیده که نسبت به سال ۱۳۹۸، به ترتیب ۱.۱ واحد درصد و ۲.۱ واحد درصد کمتر است.

نرخ مشارکت اقتصادی و نرخ بیکاری کل کشور

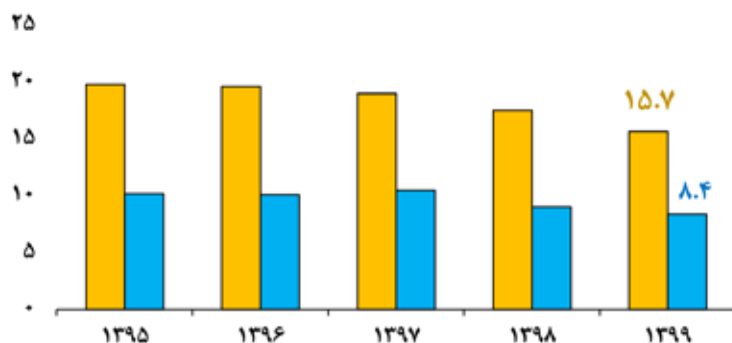
تفکیک زنان و مردان

با توجه به نمودار ۲، نرخ مشارکت اقتصادی زنان در سال ۱۳۹۹ برای دومین سال پیاپی کاهش یافته و به ۱۳.۹ درصد رسیده که این مقدار نسبت به سال ۱۳۹۸، ۳.۱ واحد درصد کاهش داشته

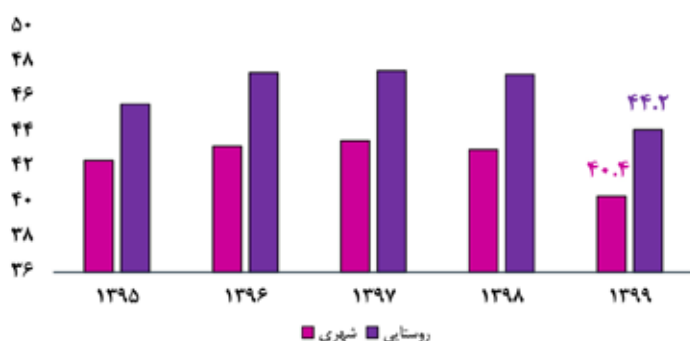
با توجه به نمودار ۱ و مطابق با آخرین اطلاعات منتشر شده توسط مرکز آمار ایران از وضعیت بازار کار، نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر کشور در سال ۱۳۹۹ به ۴۱.۳ درصد رسیده است. مقایسه این مقدار با نرخ مشارکت اقتصادی سال ۱۳۹۸ نشان می‌دهد که این نرخ حدود ۲.۸ واحد درصد کاهش یافته است. بدین معنا که به نظر میرسد سهم جمعیت فعال کشور (شاغلان و یا افرادی که در جستجوی کار هستند) در سال ۱۳۹۹ به طور قابل توجهی کاهش یافته است. نرخ بیکاری نیز در سال ۱۳۹۹ به ۹.۶ درصد رسیده که نسبت به سال ۱۳۹۸، ۱.۱ واحد درصد کمتر است.

نرخ مشارکت اقتصادی و نرخ بیکاری به

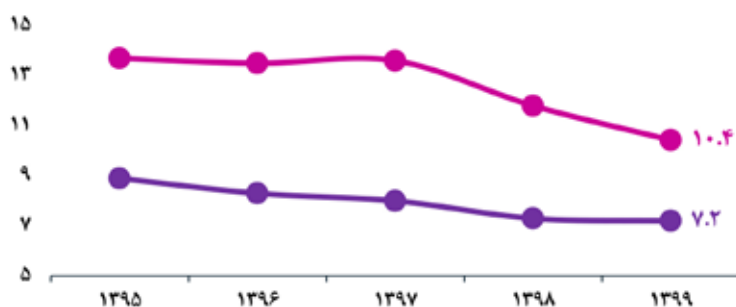
نمودار ۳. روند نرخ بیکاری به تفکیک زنان و مردان از سال ۱۳۹۵ تا ۱۳۹۹ (درصد)

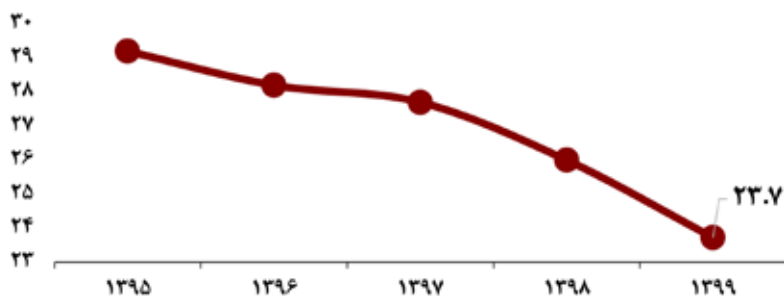
نمودار ۴. روند نرخ مشارکت اقتصادی به تفکیک شهری و روستایی از سال ۱۳۹۵ تا ۱۳۹۹ (درصد)

نمودار ۵. روند نرخ بیکاری به تفکیک شهری و روستایی از سال ۱۳۹۵ تا ۱۳۹۹ (درصد)

نمودار ۶. روند نرخ بیکاری جمعیت ۱۵ تا ۲۴ ساله از سال ۱۳۹۵ تا ۱۳۹۹ (درصد)

بیکاری جوانان در کلیه سالهای مورد بررسی بالاتر از نرخ بیکاری کل بوده که این موضوع برای گروه زنان شدیدتر است. در سال ۱۳۹۹ نرخ بیکاری جوانان، ۱۴.۱ واحد درصد بیشتر از نرخ بیکاری کل و نرخ بیکاری زنان جوان ۲۰.۳ واحد درصد و نرخ بیکاری مردان جوان ۱۲.۸ واحد درصد بیشتر از نرخ بیکاری کل در گروه‌های جنسیتی متناظر است.

وضعیت بیکاری فارغ التحصیلان آموزش عالی

نمودار ۸. روند نرخ بیکاری فارغ التحصیلان آموزش عالی از سال ۱۳۹۶ تا ۱۳۹۹ (نمودارهای درصد) ۸ و ۹ وضعیت بیکاری فارغ التحصیلان آموزش عالی را نشان میدهد. ۱۴.۲ درصد از جمعیت

است. علاوه بر این، روند نزولی نرخ بیکاری زنان ۱۵ ساله و بیشتر در سال ۱۳۹۹ نیز همچنان ادامه یافته است. این نرخ در سال ۱۳۹۹، حدود ۱۵.۷ درصد بوده که با کاهش حدود ۰.۶ واحد درصدی نسبت به سال ۱۳۹۸ همراه شده است. نرخ مشارکت اقتصادی و نرخ بیکاری مردان نیز برای دومین سال متوالی در سال ۱۳۹۹ کاهش یافته و به ترتیب به ۶۸.۷ درصد (کاهش ۲.۴ واحد درصد نسبت به سال ۱۳۹۸) و ۸.۴ درصد (کاهش ۰.۶ واحد درصد نسبت به سال ۱۳۹۸) رسیده است.

نرخ مشارکت اقتصادی و نرخ بیکاری به تفکیک شهری و روستایی

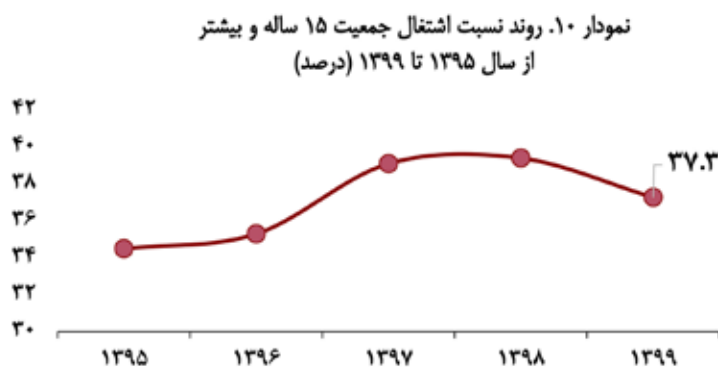
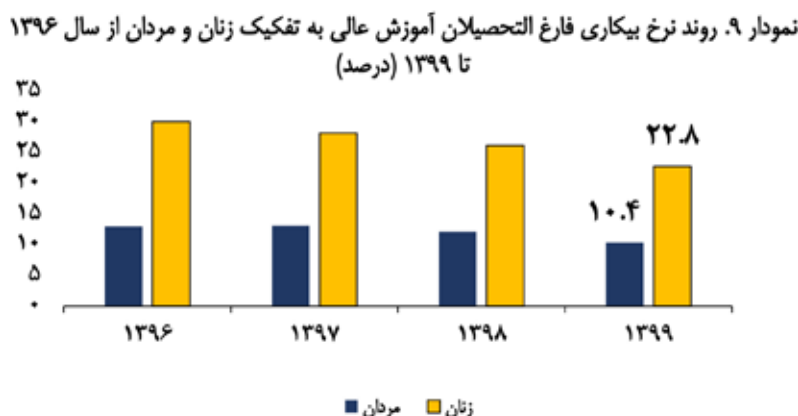
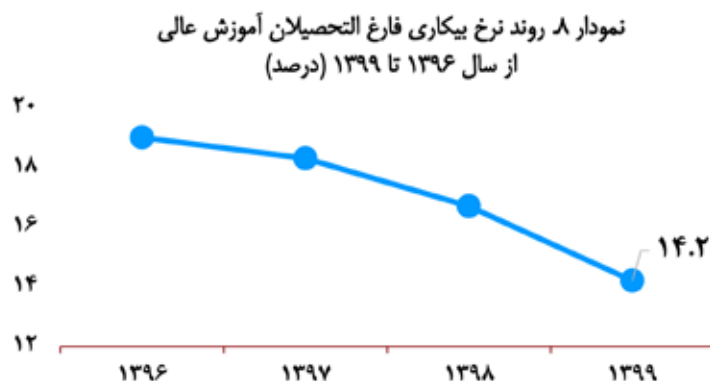
مطابق نمودار ۴، نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر مناطق شهری کشور در سال ۱۳۹۹، ۴۰.۴ درصد بوده که نسبت به سال ۱۳۹۸ حدود ۲.۷ واحد درصد کاهش یافته است. این نرخ در مناطق روستایی در مدت زمان مذکور برابر ۴۴.۲ درصد بوده که نسبت به سال قبل، کاهش ۳.۱ واحد درصدی را تجربه کرده است. شایان ذکر است در سال ۱۳۹۹ هر دو نرخ مشارکت جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر مناطق شهری و روستایی برای دومین سال پیاپی شاهد کاهش هستند. نرخ بیکاری جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر کشور نیز در مناطق شهری و روستایی در سال ۱۳۹۹ به ترتیب ۱۰.۴ درصد و ۷.۲ درصد بوده که نسبت به سال ۱۳۹۸ با کاهش ۱.۴ واحد درصدی و ۰.۱ واحد درصدی همراه بوده است (نمودار ۵). در مقایسه جامعه شهری و روستایی در سال ۱۳۹۹ کاهش بیشتر نرخ بیکاری در جامعه شهری و در مقابل افت بیشتر نرخ مشارکت در جامعه روستایی، اتفاق افتاده است.

وضعیت بیکاری جوانان

نمودار ۶. روند نرخ بیکاری جمعیت ۱۵ تا ۲۴ ساله از سال ۱۳۹۵ تا ۱۳۹۹ (درصد) همانطور که از نمودار ۶ مشخص است، وضعیت نرخ بیکاری جوانان در گروه ۱۵ تا ۲۴ ساله در سال ۱۳۹۹ برابر ۲۳.۷ درصد بوده که این مقدار نسبت به سال ۱۳۹۸ با

کاهش ۲.۳ واحد درصدی همراه بوده است. نرخ بیکاری زنان این گروه سنی در سال ۱۳۹۹ معادل ۲۱.۲ درصد و نرخ بیکاری مردان ۲۱.۲ درصد بوده که هر دو نسبت به سال ۱۳۹۸ به ترتیب ۲.۸ واحد درصد و ۱.۵ واحد درصد کاهش داشته اند (نمودار ۷).

در مقایسه با نرخ بیکاری کل کشور، نرخ

واحد درصدی (و خدمات) کاهش ۱ واحد درصدی (کاسته شده و در مقابل سهم شاغلان بخش صنعت) ۱.۳ واحد درصد (افزایش یافته است).

نکات مهم

* میانگین نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر کشور طی ۵ سال منتهی به ۱۳۹۹ برابر با ۴۳.۵ درصد و در سال ۱۳۹۹، حدود ۴۱.۳ درصد بوده که کمترین رقم طی ۵ سال اخیر است. در مقایسه با نرخ مشارکت اقتصادی سایر کشورها، این نرخ در ایران بسیار کم است. میانگین نرخ مشارکت اقتصادی در کشورهای OECD و اتحادیه اروپا بالاتر از ۷۵ درصد، در اقتصادهای در

فارغ التحصیلان آموزش عالی در سال ۱۳۹۹ بیکار بوده‌اند که این نرخ در مقایسه با سال ۱۳۹۸ با کاهش ۳.۵ واحد درصدی مواجه شده است. نرخ بیکاری زنان در میان فارغ التحصیلان آموزش عالی در سال ۱۳۹۹ به ۲۲.۸ درصد رسیده که نسبت به نرخ سال قبل ۳.۵ واحد درصد کاهش داشته است. نرخ بیکاری مردان نیز طی مدت مذکور با کاهش ۱.۷ واحد درصدی مواجه شده و به ۱۰.۴ درصد رسیده است.

در مقایسه با نرخ بیکاری کل کشور، نرخ بیکاری فارغ التحصیلان در سال ۱۳۹۹ معادل ۴.۶ واحد درصد بیشتر است.

مقایسه نرخ بیکاری فارغ التحصیلان به تفکیک جنسیتی هم نشان می‌دهد که شکاف بین نرخ بیکاری فارغ التحصیلان زن با نرخ بیکاری کل کشور ۷.۱ واحد درصد و با نرخ بیکاری مردان فارغ التحصیل، ۲ واحد درصد است.

وضعیت اشتغال

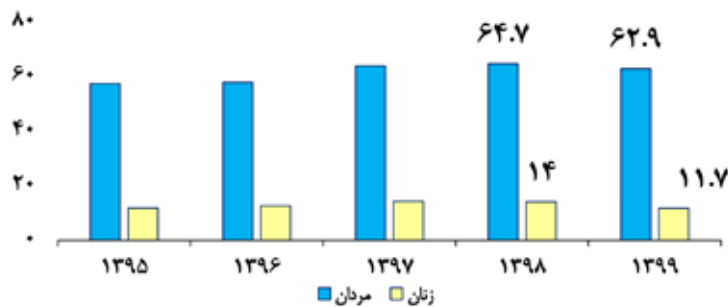
نسبت اشتغال تعداد افراد شاغل در کشور از کل جمعیت را نشان می‌دهد. مطابق نمودار ۱۰، وضعیت نسبت اشتغال در جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر در سال ۱۳۹۹ برابر ۳۷.۳ درصد بوده که این مقدار نسبت به سال ۱۳۹۸ با کاهش ۲.۱ واحد درصدی همراه بوده است.

نسبت اشتغال زنان ۱۵ ساله و بیشتر در سال ۱۳۹۹ معادل ۱۱.۷ درصد و نسبت اشتغال مردان ۶۲.۹ درصد بوده که هر دو نسبت به سال ۱۳۹۸ به ترتیب ۲.۳ واحد درصد و ۱.۸ واحد درصد کاهش داشته‌اند (نمودار ۱۱ تفاوت معناداری بین نسبت اشتغال زنان و مردان یعنی حدود ۵۱ واحد درصد در سال ۱۳۹۹ وجود دارد).

ترکیب اشتغال بر حسب بخشهای اقتصادی (درصد)

نمودارهای روبه رو ترکیب اشتغال را به تفکیک بخش‌های اصلی اقتصادی طی فصول گوناگون سال ۱۳۹۹ و ۱۳۹۵ مقایسه می‌کند: مطابق این نمودارها در زمستان ۱۳۹۹ بخش خدمات با سهم ۵۰.۴ درصدی بیشترین سهم اشتغال را به خود اختصاص داده و بخش صنعت و بخش کشاورزی به ترتیب ۳۳.۸ درصد و ۱۵.۸ درصد از شاغلان را از آن خود کرده‌اند. همچنین در زمستان ۱۳۹۹ در مقایسه با زمستان ۱۳۹۵، از سهم شاغلان بخش کشاورزی (کاهش ۰.۳

نمودار ۱۱. روند نسبت اشتغال جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر به تفکیک زنان و مردان از سال ۱۳۹۵ تا ۱۳۹۹ (درصد)

حالی که رقم نسبت اشتغال زنان در ایران بسیار کم است.

* در حالی که انتظار می رفت به علت رکود و همه گیری کرونا شاهد افزایش نرخ بیکاری و کاهش نرخ مشارکت اقتصادی باشیم در سال ۱۳۹۹، اتفاق دیگری رخ داد و همراه با تضعیف نرخ مشارکت، نرخ بیکاری بهبود یافت. کاهش توام در نرخ بیکاری و نسبت اشتغال در کنار کاهش نرخ مشارکت اقتصادی در این سال می تواند به این علت باشد که برخی از بیکاران در جستجوی کار، یافتن شغل را متوقف کرده و یا به زمان دیگری موکول کرده اند.

* به طور کلی در هر چهار فصل سال ۱۳۹۹ بخش خدمات بیشترین سهم اشتغال را به خود اختصاص داده و بخش صنعت و بخش کشاورزی به ترتیب پس از آن قرار دارند. در تمامی فصول سال ۱۳۹۹، سهم بخش کشاورزی نسبت به فصول مشابه سال ۱۳۹۵ پ کاهش و سهم بخش صنعت در آنها افزایش یافته است.

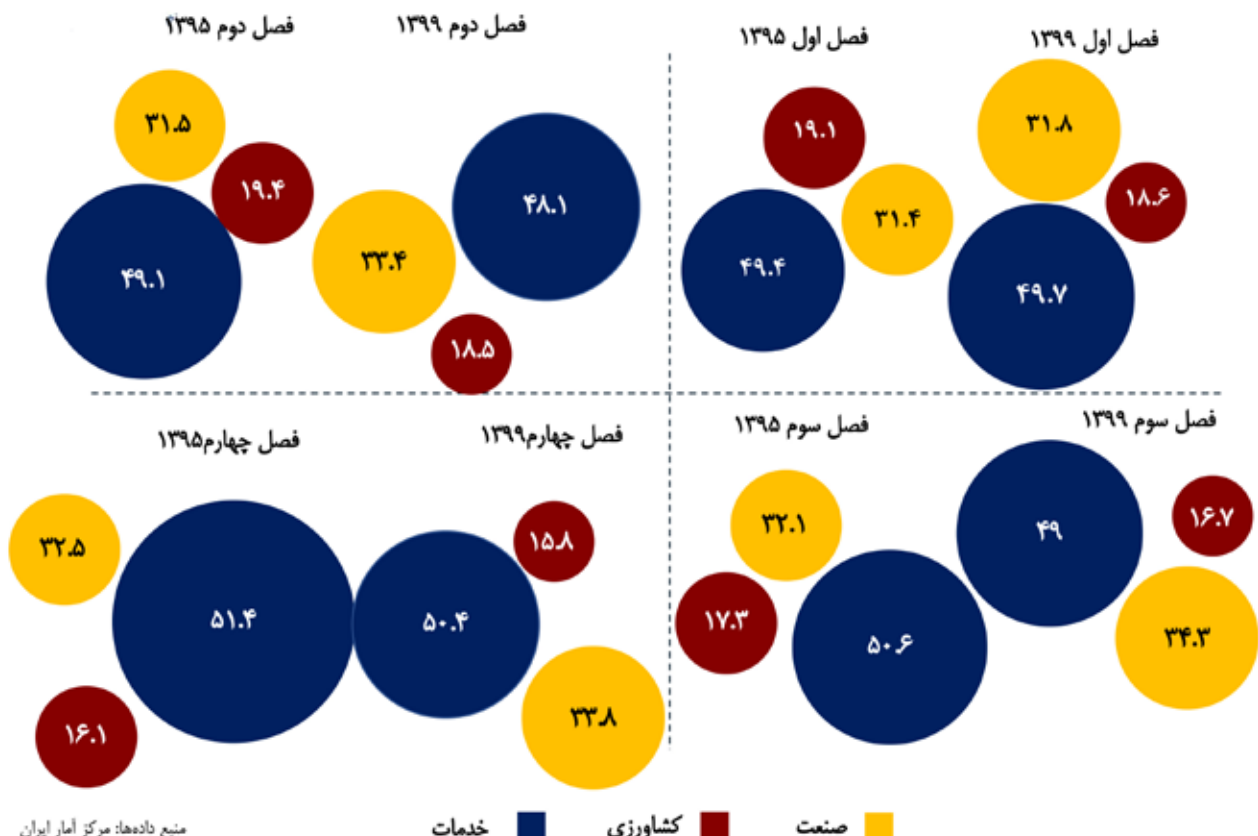
* در مقایسه جامعه شهری و روستایی در سال ۱۳۹۹ کاهش بیشتر نرخ بیکاری در جامعه شهری و در مقابل افت بیشتر نرخ مشارکت در جامعه روستایی، اتفاق افتاده است که اعمال سختگیرانه تر قرنطینه هادر جوامع شهری که بیشتر فعالیت ها از نوع خدماتی است می تواند از دلایل تفاوت مزبور باشد.

حال توسعه مانند ترکیه، اندونزی و هند هم بالاتر از ۶۰ درصد است. علت اصلی پایین بودن نرخ مشارکت اقتصادی در ایران عدم استفاده از نیروی کار زنان و سهم بسیار پایین این گروه در بازار کار است.

* متوسط نرخ بیکاری جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر کشور طی بازه زمانی ۵ سال ۱۳۹۵ الی ۱۳۹۹ برابر با ۱۱.۴ درصد بوده که کمترین نرخ مربوط به سال ۱۳۹۹ با رقم ۹.۶ درصد است. مقایسه نرخ بیکاری بر حسب گروه های سنی، جنسیتی و تحصیل کرده ایران طی ۵ سال مورد بررسی موید بالاتر بودن نرخ بیکاری در گروه زنان جوان (۴۰ درصد) و زنان فارغ التحصیل (۲۷ درصد) و بدنبال آن مردان جوان (۲۳.۵ درصد) است.

* طی پنج سال منتهی به سال ۱۳۹۹، به طور متوسط فقط ۳۷ درصد از جمعیت ۱۵ سال و بیشتر ایران دارای شغل بوده اند. در مدت مزبور متوسط نسبت اشتغال برای زنان برابر با ۱۲.۹ درصد و برای مردان برابر با ۶۱.۴ درصد بوده که ۴.۸ برابر رقم مشابه برای زنان است. میانگین نسبت اشتغال برای زنان کشورهای OECD حدود ۶۱ درصد و در اتحادیه اروپا حدود ۶۴ درصد و در ترکیه هم تقریباً ۳۲ درصد است در

ترکیب اشتغال بر حسب بخش های اقتصادی (درصد)

منبع داده ها: مرکز آمار ایران

جایگاه بندر آکثائو در تحولات دریای خزر و مناسبات ایران و قزاقستان

ولی کوزه کرکالچی، عضو شورای علمی موسسه مطالعات ایران و اوراسیا (ایران)

و جمهوری آذربایجان در دو سوی باختری و خاوری دریای خزر بسیار شایان توجه است. بیش از ۲۰ هزار آذری در بندر آکثائو ساکن هستند که بخش عمده ای از آن ها را کارگران و مهندسان بخش نفت، گاز و پتروشیمی تشکیل می دهد و به همین دلیل پروازهای منظمی بین بندر آکثائو و بندر باکو برای انتقال کارکنان و خانواده های آن ها برقرار شده است. با امضای کنوانسیون رژیم حقوقی دریای خزر که در اوت ۲۰۱۸ میلادی در آکثائو به امضای رهبران پنج کشور ساحلی رسید، انتظار می رود سطح ارتباط بندر آکثائو و باکو نیز به واسطه اجرایی شدن طرح ترانس خزر که از آن تحت عنوان «خط لوله ماورای خزر» نیز یاد می شود، به صورت شایان توجهی افزایش یابد. کنوانسیون رژیم حقوقی دریای خزر در مواد ۱۱، ۱۲ و ۱۴ به موضوع ساخت خطوط لوله های زیر دریایی ورود پیدا کرده است و بدین ترتیب به نظر می رسد طرح ترانس خزر پس از نزدیک به دو دهه ابهام و اختلاف نظر کشورهای ساحلی خزر به مرحله اجرایی بسیار نزدیک شده است. طرحی که انتقال منابع نفتی قزاقستان و منابع گازی ترکمنستان را از بندر آکثائو و ترکمن باشی از بستر دریای خزر به بندر باکو در جمهوری آذربایجان، گرجستان، ترکیه و سپس اروپا مد نظر قرار دارد. در واقع، طرح «خط لوله ترانس خزر» اساساً شامل دو مسیر نفتی و گازی است. مسیر نفتی قرار است نفت بندر آکثائو قزاقستان (شهر میزان کنفرانس اخیر کشورهای ساحلی خزر) را از بستر دریای خزر به باکو در جمهوری آذربایجان منتقل کند که از آنجا به خط لوله نفت باکو-تفلیس-جیهان متصل خواهد شد و بدین ترتیب نفت قزاقستان را به سواحل مدیترانه

آکثائو (آق داغ) در زبان ترکی قزاقی به معنی «کوه سفید» است که در جنوب غربی قزاقستان و در کناره ساحل شرقی دریای خزر واقع شده است. آکثائو مرکز استان مانگیستاو (مانگیستاو) است که نام قبلی آن مانگیشلاک (مین قشلاق) بوده است که در زبان های ترکی به معنی «هزار زمستانگاه» است. آب و هوای آکثائو بسیار خشک و قاره ای است و با وجود قرار گرفتن در کنار سواحل دریای خزر به دلیل عدم وجود رشته کوه، فاقد رطوبت بوده و به همین دلیل دارای تابستان های بسیار گرم و زمستان های بسیار سرد است. آکثائو در دوران اتحاد جماهیر شوروی به ویژه در دوران رهبری ژوف استالین به عنوان یک منطقه محروم با شرایط آب و هوایی سخت، محل تبعید بسیاری از روشنفکران و مخالفان حزب کمونیست و دولت شوروی بود. شفچنکو، روشنفکر و منتقد او کرایی از برجسته ترین تبعیدشدگان دوران استالین به بندر آکثائو قزاقستان محسوب می شد. به همین دلیل پس از به قدرت رسیدن خروشچف در سال ۱۹۵۳ میلادی و کوشش هایی که در جهت استالین زدایی و اعاده حیثیت از افراد و شخصیت های مغضوب دوران استالین صورت گرفت، نام بندر آکثائو در سال ۱۹۶۴ میلادی به بندر شفچنکو تغییر پیدا کرد. با فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی و استقلال قزاقستان که با احیای میراث تاریخی، قومی و هویتی قزاق ها همراه بود، مردم و نخبگان این شهر خواستار بازگشت نام اصلی آکثائو شدند و لذا در سال ۱۹۹۱ میلادی نام بندر شفچنکو مجدداً به آکثائو تغییر نام داد. اما به احترام شخصیت شفچنکو، مبارزات ضد کمونیستی او و سال های حضور و تبعیدش در آکثائو، نام شفچنکو بر بندری کوچک در نزدیکی آکثائو گذاشته شد تا نام و یاد او در این روشنفکر او کرایی حفظ شود. علاوه بر این یکی میادین اصلی شهر آکثائو نیز به نام شفچنکو نامگذاری شد.

در تقسیم بندی های سیاسی و اداری جمهوری قزاقستان، بندر آکثائو مرکز استان مانگیستاو است که در شمال شرقی با استان های آکتوبه و آتیرائو، در جنوب با جمهوری ترکمنستان و در شرق با جمهوری ازبکستان همجوار است. منطقه مانگیستاو به ویژه بندر آکثائو یکی از مراکز اصلی و تر مینال های مهم نفتی قزاقستان به شمار می رود و بیش از ۲۵ درصد نفت قزاقستان از این منطقه استخراج می شود. به دلیل موقعیت ارتباطی و ترانزیتی و منابع نفتی در داخل قزاقستان از بندر آکثائو به عنوان «دروازه دریایی قزاقستان» یاد می شود و به همین دلیل در روند توسعه اقتصادی قزاقستان در ۲۷ سال گذشته به توسعه امکانات و زیر ساخت های این شهر بندری توجه خاصی شده است. نگارنده به واسطه شرکت در کنفرانس بین المللی «پارادایم خزر، پنجمین مجمع انرژی سازمان همکاری شانگهای» که در نوامبر ۲۰۱۵ میلادی در بندر آکثائو برگزار شد، از نزدیک شاهد پیشرفت های این شهر در توسعه امکانات زیر ساختی از جمله توسعه امکانات بندری، فرودگاه، جاده ها و هتل ها بوده است که نقش بسیار مهمی در افزایش ظرفیت تر مینال های نفتی و پایانه های تجاری و بندری آکثائو در ساحل شرقی دریای خزر و ارتباط این بندر مهم قزاقستان با بندر مهم دریای خزر نظیر ترکمن باشی ترکمنستان، بندر ترکمن، بندر امیرآباد و بندر انزلی ایران، بندر باکو جمهوری آذربایجان و بندر آستارخان روسیه در دو دهه گذشته داشته است.

در این بین، نقش بندر آکثائو در افزایش پیوندهای سیاسی، اقتصادی و نیز دفاعی-امنیتی قزاقستان

مسیرهای نفتی و گازی طرح ترانس خزر از بندر ترکمن باشی ترکمنستان و بندر آکتائو قزاقستان به بندر باکو جمهوری آذربایجان

جدید در قورغاس در مرز چین و قزاقستان تا بندر آکتائو قزاقستان در دریای خزر احداث می گردد. از آکتائو، حمل و نقل از دریای خزر تا آذربایجان و گرجستان و اتصال به خط ریلی جدید باکو-تفلیس-ارس میسر می گردد. از آکتائو به سمت جنوب، خط ریلی بین قزاقستان، ترکمنستان و ایران افتتاح شده است.

اما بعد مهم دیگر نقش آفرینی بندر آکتائو مربوط به ابعاد فرمانطقه ای مناسبات قزاقستان در ارتباط با جهان غرب در سطح افغانستان و منطقه آسیای مرکزی است. بندر آکتائو یکی از مسیرهای اصلی مسیر موسوم به «شبکه توزیع شمالی» برای انتقال تجهیزات ناتو و نیروهای آمریکایی مستقر در افغانستان است. پس از حادثه یازده سپتامبر ۲۰۰۱ و اشغال افغانستان، آمریکادارای دو پایگاه نظامی

مسیر دریای خزر در شبکه توزیع شمالی از بندر پوتی گرجستان تا بندر آکتائو قزاقستان و مزار شریف افغانستان

به نام خاناباد از بکستان و ماناس قرقیزستان در منطقه آسیای مرکزی شد که نقش اصلی را در عملیات انتقال نیرو و تجهیزات و لجستیک نیروهای آمریکایی و عضو ناتو مستقر در افغانستان را ایفا میکرد. با توجه به بروز اختلاف میان ازبکستان و قرقیزستان با آمریکا و نیز فشارهای پیدای پنهان چین و روسیه، پایگاه خاناباد از بکستان در سال ۲۰۰۵ و پایگاه ماناس قرقیزستان در سال ۲۰۱۴ تعطیل شد و لذا آمریکا چند سالی است که در منطقه آسیای مرکزی و نیز قفقاز هیچگونه پایگاه نظامی ندارد. لذا از طریق مسیر دریای خزر شبکه توزیع شمالی و همکاری با قزاقستان و جمهوری آذربایجان اقدام به انتقال تجهیزات و کانتینرهای مورد نیاز در افغانستان کند. این مسیر از آلمان شروع می شود، با عبور از کشورهای اتریش، مجارستان و رومانی به بلغارستان می رسد و سپس با عبور از دریای سیاه به بندر «پوتی» (Poti) گرجستان وارد منطقه قفقاز می شود. پس از عبور از مسیر جمهوری گرجستان به بندر باکو جمهوری آذربایجان در ساحل دریای خزر و از آنجا نیز با عبور تجهیزات و کانتینرها از عرض دریای خزر به بندر «آکتائو» قزاقستان به ازبکستان می رسد و در نهایت به شهر ترمز در داخل ازبکستان و از آنجا به مزار شریف افغانستان منتقل می شود. با توجه به غیر فعال بودن مسیر پاکستان (شبکه توزیع جنوبی) و انسداد مسیر روسی شبکه توزیع شمالی، بار اصلی انتقال تجهیزات و کانتینرهای ارتش آمریکا

بندر آکتائو در قزاقستان به دلیل توسعه زیرساخت های تجاری و ترانزیتی به یکی از بنادر فعال و تاثیرگذار در دریای خزر تبدیل شده است که الگوی رشد و توسعه آن که زمانی یکی از مناطق محروم و محل تبعید روشنفکران و ناراضیان شوروی محسوب می شد، می تواند در زمینه توسعه بنادر ایران در سه استان گلستان، مازندران و گیلان مورد توجه قرار گیرد

خواهد رساند. نقشه زیر گویای این دو مسیر پیش بینی شده برای طرح ترانس خزر است. پس از بحران اوکراین و الحاق شبه جزیره کریمه به روسیه در مارس ۲۰۱۴ میلادی که افزایش بی سابقه تنش سیاسی، نظامی و اقتصادی جهان غرب با فدراسیون روسیه را به دنبال داشت، کوشش اتحادیه اروپا برای کاهش میزان وابستگی اروپا به گاز وارداتی از روسیه و پایان بخشیدن به سلطه و انحصار گازی شرکت گاز پروم وارد مرحله جدیدی شد و در این راستا، منابع گازی آسیای مرکزی، خزر و قفقاز به عنوان «کریدور جنوبی انتقال انرژی اروپا» و یکی از منابع مهم جایگزین (آلترناتیو) گاز روسیه مورد توجه اتحادیه اروپا قرار گرفته است و به همین دلیل، طرح ترانس خزر (انتقال نفت قزاقستان و گاز ترکمنستان به جمهوری آذربایجان) با جدیت بیشتری از سوی سه کشور یاد شده در حال پیگیری است که این امر در رابطه با قزاقستان، افزایش نقش بندر آکتائو در روند تحولات اقتصادی و انتقال انرژی دریای خزر را به دنبال خواهد داشت.

نقش مهم و تاثیرگذار دیگر بندر آکتائو در رابطه با طرح راه ابریشم چین (ابتکار یک کمربند-یک راه) شایان توجه است. نورسلطان نظربایف کوشش فراوانی را طی دو دهه اخیر برای تبدیل قزاقستان به کریدور ارتباطی شرق به غرب صورت داده است که در این بین، بندر آکتائو به عنوان «دروازه دریایی قزاقستان» که امکان ارتباط دریایی بین چین با منطقه قفقاز و اروپا را برقرار می کند، از اهمیت بسیار بالایی برای قزاق ها و چینی ها در حوزه ترانزیتی و تجاری برخوردار است. به همین دلیل، دولت چین تاکید خاصی بر «کریدور اقتصادی چین-آسیای مرکزی-غرب آسیا» دارد که سین کیانگ را به قرقیزستان، تاجیکستان، قزاقستان، ازبکستان و ترکمنستان بدون عبور از روسیه متصل می سازد. از طریق این مسیر، محور شمالی تکمیل می شود بطوریکه خطوط ریلی از ترمینال تجاری

استفاده حداکثری و متقابل از ظرفیت این شهر مهم بندری قزاقستان نیازمند توسعه همه جانبه و متوازن مسیرهای دریایی، ریلی و هوایی است تا علاوه بر مناسبات دو جانبه ایران و قزاقستان بتوان در جهت افزایش نقش ترانزیتی کشورمان در طرح راه ابریشم چین، اتحادیه اقتصادی اوراسیا و کریدور شمالی - جنوب (اتصال شبکه ریلی ایران - آذربایجان - روسیه) نیز گام های موثرتری را برداشت که در شرایط کنونی افزایش فشارهای تحریمی دولت ایالات متحده آمریکا از اهمیت مضاعفی نیز برای کشورمان برخوردار شده است.

و ناتو عملاً به مسیر دریای خزر منتقل شده است. نقشه زیر گویای وضعیت جغرافیایی این مسیر است.

شبکه توزیع شمالی که در نخستین سال های دوره ریاست جمهوری باراک اوباما در سال ۲۰۰۹ میلادی شکل گرفت، پس از گذشت تقریباً یک دهه از مدت زمان آن، در جریان سفر نورسلطان نظربایف، رئیس جمهور قزاقستان به آمریکا و دیدار با دونالد ترامپ در ژانویه ۲۰۱۸ (دی ۱۳۹۶)، پروتکل الحاقی مربوط به موافقت نامه حمل و نقل ریلی و تجاری از طریق خاک قزاقستان به امضای روسای جمهور دو کشور رسید که به موجب آن اجازه دسترسی ایالات متحده آمریکا به دو بندر آکتائو (به قزاقی آق تائو) و کوریک در شرق دریای خزر برای انتقال تجهیزات و کانتینرهای نیروهای آمریکایی مستقر در افغانستان داده شد. این موافقت نامه در مارس ۲۰۱۸ به تصویب مجلس قزاقستان و در آوریل ۲۰۱۸ نیز به تأیید سنای قزاقستان رسید و با امضا نورسلطان نظربایف، جنبه اجرایی پیدا کرد. چنانچه اشاره شد، نظربایف، طی دو دهه گذشته تلاش مستمری را برای معرفی قزاقستان به عنوان پل ارتباطی شرق و غرب و چهار راهی برای کریدورهای ارتباطی صورت داده است و لذا توافق اخیر قزاقستان و آمریکا برای انتقال تجهیزات نظامی آمریکا به افغانستان از طریق دریای خزر و بندر آکتائو نیز در این راستا قابل ارزیابی است که طبق گفته معاون وزیر توسعه و سرمایه گذاری قزاقستان، بیش از ۶۲۱ میلیون دلار درآمد ترانزیتی را نصیب قزاقستان خواهد ساخت.

در نهایت باید به نقش و جایگاه بندر آکتائو در مناسبات اقتصادی دو جانبه و چند جانبه ایران و قزاقستان اشاره نمود که از جنبه های مختلف

اقتصادی و تجاری به ویژه با توجه به گسترش مناسبات ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا حائز اهمیت است. ایران در بندر آکتائو و قزاقستان نیز در شهر گرگان دارای کنسولگری است. در جریان جنگ های داخلی سال های ابتدایی تشکیل شوروی، بخشی از قزاق ها به مناطق شمالی ایران در استان گلستان فعلی مهاجرت کرده اند و اکنون بیش از ۱۵۰۰ خانوار قزاق با جمعیتی قریب به شش تا هشت هزار نفر در گرگان ساکن هستند و لذا «قزاق محله» یکی از محله های قدیمی و شناخته شده شهر گرگان به شمار می رود.

به واسطه نکات یاد شده، شهر بندری آکتائو به عنوان مهم ترین بندر قزاقستان در دریای خزر از نقش بسیار مهمی در تجارت دریایی با بنادر سه استان ساحلی ایران (گلستان، مازندران و گیلان) در دریای خزر به ویژه بندر ترکمن، بندر امیرآباد و بندر انزلی برخوردار است و طی سال های اخیر توافق نامه های متعددی نیز در حوزه تجارت و بازرگانی، بنادر و دریانوردی، کشتیرانی و محیط زیست بین مقامات سه

شبکه راه آهن سراسری قزاقستان و اتصال بنادر آکتائو و آنیرائو در شرق دریای خزر

استان گلستان، مازندران و گیلان با بندر آکتائو قزاقستان منعقد شده است و قرارداد خواهر خواندگی نیز بین استان گلستان و منطقه منگیستائو و بندر انزلی با بندر آکتائو نیز به امضا رسیده است.

علاوه بر مسیر دریایی، دو مسیر هوایی و ریلی نیز در بهره برداری هر چه بیشتر از ظرفیت های انسانی و تجاری بندر آکتائو و بنادر ایران در دریای خزر از نقش بسیار مهمی برخوردار هستند که نیازمند توجه و سرمایه گذاری بیشتر از سوی هر دو کشور است. برقراری پرواز مستقیم بین بندر آکتائو قزاقستان و شهر گرگان از جمله مصوبات سفر دکتر روحانی به قزاقستان بود و در راستای اجرای این مصوبه کوشش های زیادی برای اجرایی شدن آن صورت گرفت تا در نهایت در شهریور ۱۳۹۵ نخستین پرواز آزمایشی گرگان آکتائو و بالعکس برقرار شد. اما متأسفانه به فاصله زمانی بسیار کوتاهی این خط پروازی لغو شد و تاکنون نیز این مسیر عملیاتی نشده است و سفر فعالان اقتصادی، بستگان و خانواده های قزاقی در گرگان و آکتائو از مسیر طولانی و بسیار پرهزینه تهران - باکو (آذربایجان) - آکتائو و دریا تهران -

خط راه آهن شرق خزر و اتصال شبکه ریلی ایران - ترکمنستان - قزاقستان

مهم‌ترین موانع تولید

مربوط به...

داد: شعار دستگاه قضا در حال حاضر تولید و اقتصاد است و رویکردی متفاوت و مثبت نسبت به بخش تولید دارد و فضا را به سمتی می‌برد که باعث ایجاد امنیت اقتصادی و سرمایه‌گذاری شود؛ اینکه هیچ واحد تولیدی نباید با حکم قضائی تعطیل شود یک اتفاق خوب در حوزه رفع موانع تولید است.

تلاش جدی دولت برای تحقق شعار سال

وزیر صمت در ادامه با مهم خواندن استفاده از تمام ظرفیت دستگاه‌ها برای تحقق شعار سال، تاکید کرد: تمام تلاش ما در ستاد تسهیل در راستای رونق و رشد تولید است و اقدامات مناسبی که در این چندماه پایانی دولت انجام خواهد شد، ریل‌گذاری برای آینده خواهد بود و می‌تواند در دولت بعد نیز ادامه و مورد پیگیری قرار گیرد. وی با استناد به فرمایشات مقام معظم رهبری، رشد و جهش تولید در برخی از بخش‌های تولیدی کشور را یادآور شد و افزود: نتیجه حاصل شده با چیزی که مورد نظر بود، فاصله داشت ولی همانطور که مقام معظم رهبری نیز به آن اشاره کردند، اتفاقات خوبی در بخش تولید کشور افتاد؛ در حال حاضر، واحدهای تولیدی زیادی هستند که بصورت چند شیفت مشغول فعالیت هستند و نتیجه آن رشد تولید و رونق صادرات کشور است.

رزم‌حسینی در پایان با بیان اینکه دشمنان نظام سعی کردند با بزرگ نشان دادن مشکلات و محدودیت‌ها، موفقیت‌های اقتصادی کشور به‌ویژه در بخش تولید را به حاشیه برانند گفت: ما در وزارت صمت و ستاد تسهیل و رفع موانع تولید آمادگی دریافت هرگونه پیشنهاد را در راستای تحقق شعار سال و رونق تولید، از سوی بخش‌های دولتی و خصوصی داریم تا بتوانیم در این زمینه گام‌های مؤثر و بزرگی را برداریم.

باکو-آلماتی-آکتائو صورت می‌گیرد. در صورتی که با برقراری برقراری پرواز مستقیم بین بندر آکتائو قزاقستان و شهر گرگان، این مسافت طولانی حداکثر در یک ساعت و سی دقیقه طی خواهد شد که این امر رونق ارتباطات انسانی و پیوندهای تجاری و اقتصادی استان گلستان و بندر آکتائو را بسیار تسهیل می‌کند. برای عملیاتی ساختن این مسیر هوایی و اقتصادی نمودن آن برای شرکت‌های هوایی نیاز به هواپیماهای کوچک مسافری است تا با توجه به حجم و میزان مسافرت در فصول مختلف سال، انجام پروازها از صرفه و سود اقتصادی لازم برخوردار باشد.

در حوزه ریلی نیز چنانچه در نقشه زیر قابل مشاهده است، شبکه ریلی قزاقستان در سراسر این کشور پهناور با وسعتی به اندازه اروپای غربی گسترده شده است و بنادر آکتائو و آتیرائو در شرق دریای خزر نیز به این شبکه ریلی متصل هستند.

از این رو، خط راه آهن شرق خزر و اتصال شبکه ریلی ایران-ترکمنستان-قزاقستان در بهمن ۱۳۹۳ که با حضور روسای جمهور سه کشور صورت گرفت، ظرفیت بسیار مهمی در توسعه تجارت بین سه کشور به ویژه ایجاد ارتباط ریلی بین بنادر آکتائو و آتیرائو با بنادر شمالی ایران به شمار می‌رود. خط راه آهن شرق خزر به طول ۹۲۰ کیلومتر و به عنوان کریدور ریلی شمال-جنوب از شهر اوزن در قزاقستان تا شهر گرگان در استان گلستان ساخته شده است که از این میزان حدود ۸۵ کیلومتر در خاک جمهوری اسلامی ایران، ۷۰۰ کیلومتر در خاک ترکمنستان و ۱۴۰ کیلومتر نیز در خاک قزاقستان قرار دارد. نقشه زیر گویای مسیر خط راه آهن شرق خزر است.

نکته بسیار مهم در این مسیر ریلی، محدودیت و دشواری مسیر زمینی و انتقال کالا و محصولات کشاورزی از طریق کامیون‌های باری است که با توجه به شرایط آب و هوایی ترکمنستان و قزاقستان (تابستان‌های به شدت گرم و زمستان‌های بسیار سرد به ویژه در قزاقستان)، از اهمیت بسیار بالایی در افزایش حجم تجارت بین سه کشور برخوردار است. هر چند باید توجه داشت که استفاده بهینه و حداکثری از ظرفیت این خطوط ریلی در چنین شرایط آب و هوایی نیازمند تجهیز قطار به واگن‌های یخچالی و مخصوص حمل محصولات کشاورزی به ویژه مرکبات استان‌های گلستان و مازندران به قزاقستان از جمله بندر آکتائو است که از بازار بسیار مناسب و گسترده‌ای هم برخوردار است. ضمن آن که این مسیر ریلی که خود بخشی از مسیر راه ابریشم چین نیز محسوب می‌شود، با اتصال به راه آهن در دست احداث قزوین-رشت-آستارا که به راه آهن جمهوری آذربایجان و روسیه متصل خواهد شد، کمربندی ریلی در حاشیه جنوبی خزر ایجاد خواهد کرد که به عنوان مکمل مسیرهای دریایی می‌تواند افزایش سطح و حجم تجارت منطقه‌ای را در پی داشته باشد.

در مجموع، بندر آکتائو در قزاقستان به دلیل توسعه زیرساخت‌های تجاری و ترانزیتی به یکی از بنادر فعال و تاثیرگذار در دریای خزر تبدیل شده است که الگوی رشد و توسعه آن که زمانی یکی از مناطق محروم و محل تبعید روشنفکران و ناراضیان شوروی محسوب می‌شد، می‌تواند در زمینه توسعه بندر ایران در سه استان گلستان، مازندران و گیلان مورد توجه قرار گیرد.

استفاده حداکثری و متقابل از ظرفیت این شهر مهم بندری قزاقستان نیازمند توسعه همه جانبه و متوازن مسیرهای دریایی، ریلی و هوایی است تا علاوه بر مناسبات دو جانبه ایران و قزاقستان بتوان در جهت افزایش نقش ترانزیتی کشورمان در طرح راه ابریشم چین، اتحادیه اقتصادی اوراسیا و کریدور شمالی-جنوب (اتصال شبکه ریلی ایران-آذربایجان-روسیه) نیز گام‌های موثرتری را برداشت که در شرایط کنونی افزایش فشارهای تحریمی دولت ایالات متحده آمریکا از اهمیت مضاعفی نیز برای کشورمان برخوردار شده است.

شامخ کل اقتصاد در بالاترین رقم ۱۸ ماه اخیر

شامخ اسفندماه ۵۴,۷۳ واحد

است که نسبت به بهمن ماه (۵۳,۷۳) با نرخ بیشتری افزایش داشته و فعالان اقتصادی بخش خصوصی طی ۱۸ ماه گذشته از ابتدای شروع طرح در بخش کل اقتصاد، بیشترین میزان این شاخص را ثبت کرده‌اند.

شاخص میزان فعالیت‌های کسب و کار در اسفندماه (۵۸,۳۹) نسبت به بهمن ماه (۵۶,۷۱) افزایش داشته است و طی ۱۸ ماه از شروع طرح به بیشترین مقدار خود رسیده است. این شاخص به ترتیب در

گزارش دوره هجدهم طرح شاخص (۱) مدیران خرید (PMI) کل اقتصاد از سوی مرکز پژوهش‌های اتاق ایران منتشر شد. در این گزارش که به اسفندماه ۱۳۹۹ اختصاص دارد، رقم شاخص کل اقتصاد ۵۴,۷۳ واحد اعلام شده که یک واحد بالاتر از بهمن ماه ۱۳۹۹ است. همچنین این مرکز در سی‌امین گزارش طرح شاخص مدیران خرید بخش صنعت، شامخ این بخش را ۵۷,۲۹ واحد اعلام کرده که نسبت به ماه قبل ۱,۰۴ واحد کاهش نشان می‌دهد؛ اما همچنان بر شرایط نسبتاً مساعد این بخش دلالت دارد.

نکته قابل تأمل در گزارش شامخ اسفندماه، کاهش قابل ملاحظه شاخص انتظارات تولید برای فروردین ماه ۱۴۰۰ است که با رسیدن به رقم ۴۴,۵۷ واحد زنگ خطر افت تولید در شرایط تعطیلی نوروزی و شیوع دوباره بیماری کووید ۱۹ در سراسر کشور را به صدا درآورده است.

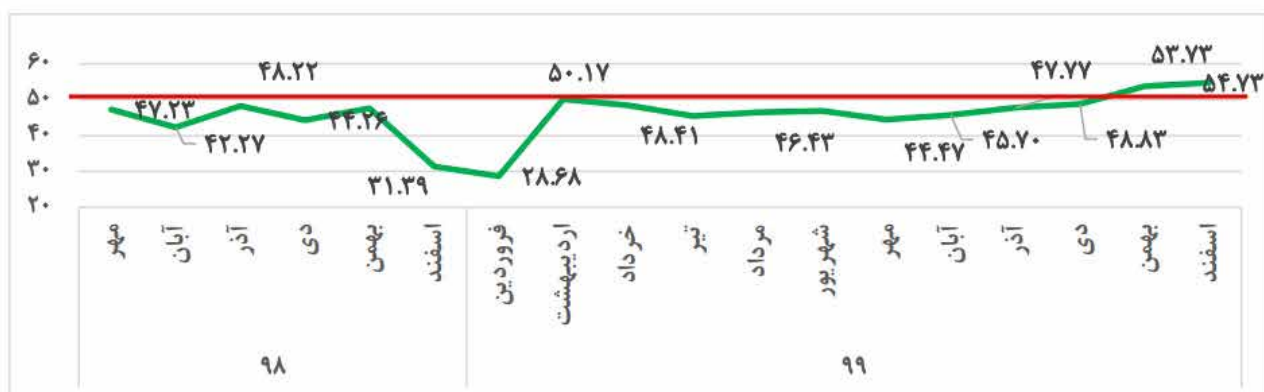
شاخص مدیران خرید کل اقتصاد

طبق نظرسنجی انجام شده از بنگاه‌های اقتصادی کشور، شاخص مدیران خرید برای کل اقتصاد ایران در اسفندماه، ۵۴,۷۳ به دست آمده

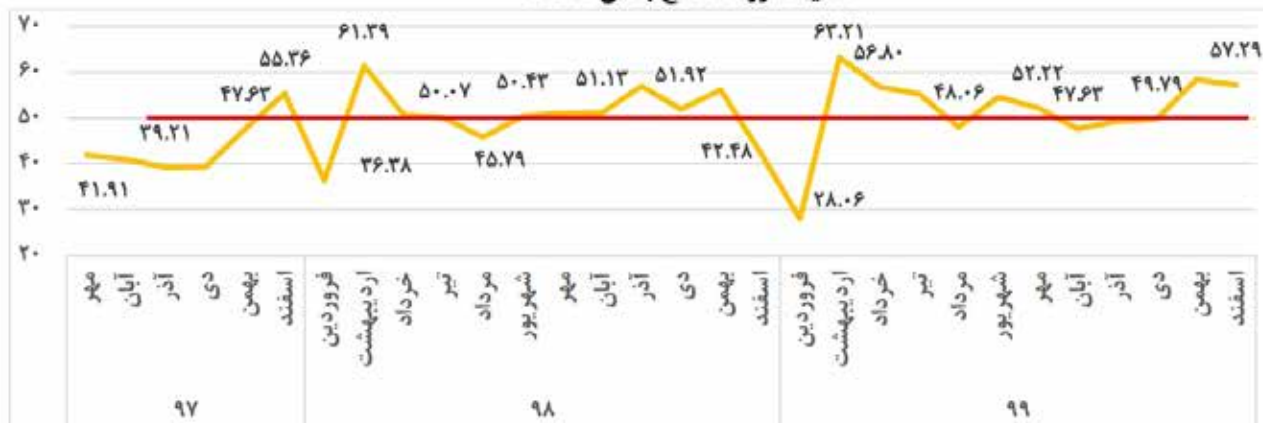
شامخ کل اقتصاد - شاخص مدیران خرید (PMI) اسفند ۱۳۹۹

شاخص	دی ۹۹	بهمن ۹۹	اسفند ۹۹
شامخ کل	48.83	53.73	54.73
میزان فعالیت‌های کسب و کار	50.01	56.71	58.39
میزان سفارشات جدید مشتریان	43.99	53.43	55.52
سرعت انجام و تحویل سفارش	57.11	57.99	59.67
موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده	49.47	48.26	46.87
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	48.09	49.99	49.17
قیمت خرید مواد اولیه یا لوازم خریداری شده	72.76	79.72	78.56
موجودی محصول نهایی در انبار یا کارهای معوق	48.85	49.29	47.01
میزان صادرات کالا یا خدمات	43.46	47.56	47.80
قیمت محصولات تولید شده یا خدمات ارائه شده	56.34	58.12	59.12
مصرف حامل‌های انرژی	57.65	54.72	57.88
میزان فروش کالاها یا خدمات	47.86	53.72	60.30
انتظارات در ارتباط با میزان فعالیت اقتصادی در ماه آینده	60.95	58.92	44.57

مقایسه شامخ کل اقتصاد

مقایسه روند شاخص بخش صنعت

شاخص صنعت - شاخص مدیران خرید (PMI) اسفند ۱۳۹۹

شاخص	دی ۹۹	بهمن ۹۹	اسفند ۹۹
شاخص کل صنعت	49.79	58.34	57.29
مقدار تولید محصولات	48.65	59.58	56.15
میزان سفارشات جدید مشتریان	44.80	60.03	62.18
سرعت انجام و تحویل سفارش	58.49	63.79	63.70
موجودی مواد اولیه خریداری شده	46.29	50.93	49.42
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	53.94	53.89	50.48
قیمت خرید مواد اولیه	73.72	75.57	79.98
موجودی محصول نهایی در انبار	52.92	53.18	44.66
میزان صادرات کالا	45.14	50.48	52.66
قیمت محصولات تولید شده	50.86	55.87	56.45
مصرف حامل های انرژی	54.11	58.25	57.32
میزان فروش محصولات	43.78	57.12	64.18
انتظارات تولید در ماه آینده	64.74	67.01	44.22

دلیل بهبود صادرات در بخش صنعت است. براساس گزارش گمرک جمهوری اسلامی ایران صادرات در اسفندماه افزایش ۱۹۳ میلیون دلاری و رشد ۶ درصدی را نسبت به بهمن ماه تجربه کرده است. شاخص میزان فروش کالاها یا خدمات (۶۰,۳۰) نسبت به بهمن ماه (۵۳,۷۲) نیز افزایش قابل توجهی داشته است و بیشترین مقدار خود را به ثبت رسانده است. این شاخص در هر سه بخش کشاورزی و خدمات، ساختمان و به ویژه صنعت، افزایش قابل توجهی داشته است.

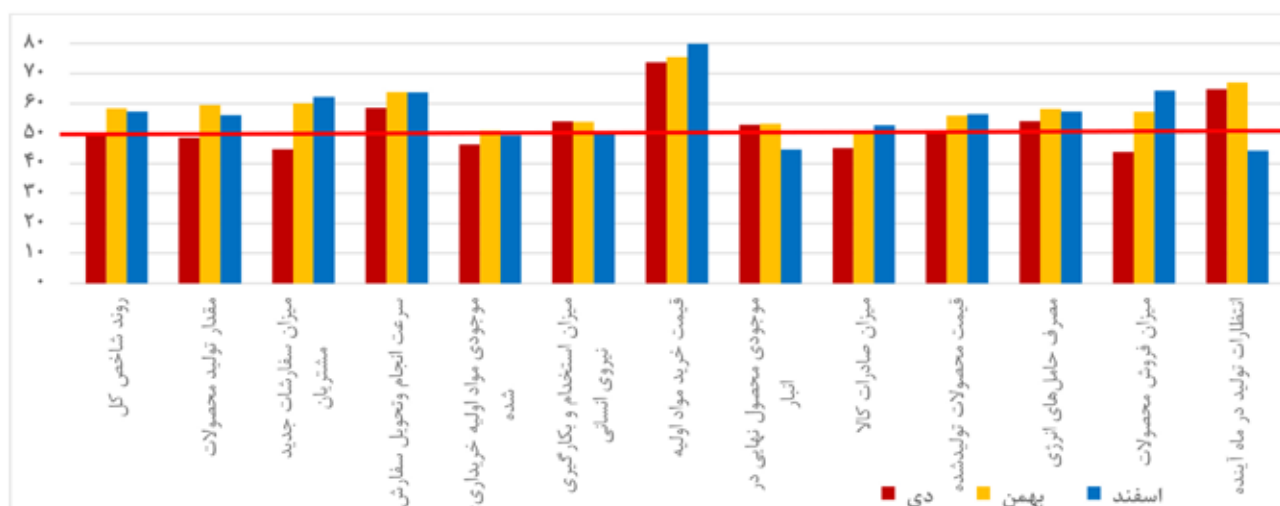
بخش ساختمان، خدمات و کشاورزی و صنعت افزایش را داشته است. افزایش تقاضا در بسیاری از رشته فعالیت ها در ماه پایانی سال دلیل عمده آن بوده است.

شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان (۵۵,۵۲) اندکی نسبت به بهمن ماه (۵۳,۴۳)، افزایش داشته و این شاخص نیز بیشترین میزان خود را از ابتدای شروع طرح ثبت کرده است. بخش صنعت در میان سایر بخش ها بیشترین مقدار افزایش را در این شاخص داشته است.

شاخص موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده (۴۶,۸۷) نسبت به ماه قبل (۴۸,۲۶) روند کاهشی داشته است و همانند ماه گذشته بیشترین سهم این کاهش مربوط به بخش خدمات و کشاورزی بوده است.

شاخص میزان صادرات کالاها یا خدمات کل اقتصاد در اسفندماه (۴۷,۸۰) هرچند همچنان کاهشی است اما همانند بهمن ماه نرخ کاهش کمی داشته است و بیشترین عدد شاخص از ابتدای شروع طرح ثابت کرده است که عمدتاً به

نمودار ۳: مقایسه شاخص های بخش صنعت در سه ماه منتهی به اسفند ۱۳۹۹

جدول ۳: وضعیت شاخص های صنایع منتخب از نگاه طرح شاخص مدیران خرید - اسفند ۱۳۹۹

شاخص	پلاستیک و لاستیک	صنایع فراورده‌های نفت و گاز	صنایع نساجی	لوازم خانگی و ماشین‌سازی	فلزی غیر	صنایع فلزی	صنایع غذایی	صنایع شیمیایی	چوب، کاغذ و مبلمان	قطعات وابسته و وسایل نقلیه و	پوشاک و جرم	سایر صنایع
شاخص گروه	62.92	54.79	55.00	56.80	51.25	60.45	53.75	58.73	62.66	57.00	52.50	59.17
مقدار تولید محصولات	58.33	54.17	33.33	58.00	40.00	63.64	54.17	60.00	59.38	58.33	57.14	66.67
میزان سفارشات جدید	66.67	60.42	66.67	58.00	60.00	63.64	59.72	65.45	71.88	56.67	50.00	50.00
سرعت انجام و تحویل سفارش	66.67	58.33	66.67	66.00	55.00	63.64	59.72	63.64	68.75	65.00	78.57	83.33
موجودی مواد اولیه	50.00	43.75	50.00	46.00	40.00	55.45	47.22	45.45	65.63	53.33	28.57	50.00
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	66.67	50.00	58.33	52.00	55.00	51.82	43.06	50.00	46.88	51.67	42.86	50.00
قیمت خرید مواد اولیه	91.67	81.25	91.67	74.00	80.00	77.27	77.78	81.82	81.25	75.00	78.57	100
موجودی محصول (انبار)	33.33	54.17	41.67	34.00	50.00	43.64	45.83	43.64	34.38	58.33	42.86	83.33
میزان صادرات کالا	33.33	50.00	58.33	44.00	50.00	58.18	52.78	56.36	53.13	53.33	42.86	50.00
قیمت محصولات تولید شده	75.00	79.17	58.33	48.00	50.00	60.00	52.78	57.27	59.38	51.67	57.14	50.00
مصرف حامل‌های انرژی	58.33	60.42	41.67	48.00	50.00	59.09	56.94	61.82	59.38	63.33	57.14	83.33
میزان فروش محصولات	66.67	62.50	75.00	62.00	60.00	65.45	58.33	65.45	71.88	63.33	64.29	66.67
انتظارات تولید در ماه آینده	41.67	41.67	75.00	42.00	60.00	37.27	41.67	40.91	43.75	40.00	57.14	33.33

شاخص مدیران خرید در بخش صنعت

بر اساس داده های به دست آمده از بنگاه های بخش صنعت، شاخص مدیران خرید صنعت در اسفند ۵۷،۲۹ نسبت به بهمن ماه افزایش داشته است، هر چند شدت افزایش آن اندکی کمتر از بهمن ماه است اما نشان دهنده رونق در اکثر فعالیت های صنعتی است. در اسفند ماه همه زیر شاخص های اصلی شاخص صنعت به غیر از موجودی مواد اولیه خریداری شده عدد بالای ۵۰ را ثبت کرده اند.

شاخص مقدار تولید محصولات در بخش صنعت (۵۶،۱۵) نسبت به ماه قبل (۵۹،۵۸) افزایش داشته و رونق اکثر فعالیت های صنعتی را نشان می دهد. افزایش تقاضای در اسفند ماه در افزایش تولید کسب و کار های بخش های صنعتی اثر گذار بوده است.

شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان (۶۲،۱۸) طی ۱۰ ماه گذشته از اردیبهشت ماه بالاترین مقدار خود را ثبت کرده است. این عدد با توجه میزان مشابه آن در ماه پایانی سال گذشته که تقاضا تحت تأثیر رکود ناشی از کووید ۱۹ بسیار کاهش یافته بود، افزایش تقاضا در همه رشته فعالیت های بخش های

شاخص کل اقتصاد در اسفند ماه به بالاترین رقم در ۱۸ ماه اخیر رسیده و از تداوم رونق اقتصادی در این ماه حکایت دارد؛ اما شاخص انتظارات تولید برای فروردین ۱۴۰۰ وضعیت خوبی ندارد.

شاخص انتظارات در ارتباط با میزان فعالیت اقتصادی در ماه آینده (۴۴،۵۷) پیش بینی رکود بالا در فروردین ماه را نشان می دهد. از یک سو طبق روال هر ساله کاهش در فعالیت ها در فروردین به طور معمول وجود دارد و از سوی دیگر ماه رمضان و همچنین تعطیلات بسیاری از کسب و کار ها به دلیل گسترش مجدد کووید ۱۹ بر این رکود تأثیر گذار است.

به طور کلی همان طور که شاخص انتظارات در ارتباط با میزان فعالیت ها در ماه آینده (۵۸،۹۲) که توسط فعالان اقتصادی پیش بینی می گردد در اسفند ماه پایان سال همانند بهمن، اکثر فعالیت ها با رونق روبرو بوده اند. ثبت رکود بیشترین میزان افزایش سفارشات فعالان اقتصادی در اسفند ماه هم در افزایش تولید و شاخص کل مؤثر بوده است. این در حالی است که فعالان اقتصادی در اکثر رشته فعالیت ها، وضعیت رکود را در فروردین ماه پیش بینی کرده اند.

رشد ۱۰ برابری کسب و کارهای...

آنلاین رشد دو برابری، سامانه‌های نوبت‌دهی آنلاین خدمات درمانی رشد سه برابری و سوپرمارکت‌های آنلاین رشد ۱۰ برابری را رقم زدند.

این در حالی است که سامانه‌های فروش بلیت سفر و رزرو هتل در بهترین حالت توانستند به ترافیک سال گذشته‌شان دست پیدا کنند و سال کرونا را در کود سپری کردند.

طبق آمار، سامانه‌های حمل و نقل، خرید خودرو، خدمات بانکی و بازار سرمایه، فیلم و سریال آنلاین، رسانه‌ها، خرید اینترنتی، دولت الکترونیک، نوبت‌دهی آنلاین خدمات درمانی، سفارش غذا و خدمات سفر به ترتیب توانسته‌اند در تبه یک تا ۱۰ از نظر ترافیک رابه دست بیاورند.

ترافیک سامانه‌های مربوط به تاکسی و سفارش غذای آنلاین که در زمستان ۹۸ و آغاز کرونا با افت شدید به یک سوم رسیده بود، از فصل بهار با شیب ملایم رو به افزایش گذاشتند و سفارش غذا در فصل تابستان و تاکسی آنلاین در فصل پاییز به ترافیک مشابه سال قبل رسیدند. با ادامه این روند، پیک ترافیکی سامانه‌های سفارش آنلاین غذا در فصل پاییز و سامانه‌های تاکسی آنلاین در فصل تابستان شکسته شد.

۴ میلیارد درخواست در یک روز

با افزایش خریدهای آنلاین پس از کرونا، فروشگاه‌هایی که به فروش آنلاین محصولات می‌پرداختند بارون افزایشی، رشد دو برابری نسبت به سال قبل را تجربه کردند و در بلک فرایدی (حراج جمعه) به پیک ترافیکی ۴ میلیارد درخواست رسیدند. سال کرونا برای سامانه‌های نوبت‌دهی خدمات درمانی پررونق بود و آن‌ها را به ترافیک سه برابری نسبت به سال گذشته رساند.

در این گزارش، الگوی ترافیک آنلاین کاربران ایران نیز مورد بررسی قرار گرفته است. جمع داده‌های کاربران مشتریان نشان می‌دهد بیشترین ترافیک آنلاین کاربران در روزهای یکشنبه و در ساعات پیش از ظهر اتفاق می‌افتد و کمترین ترافیک آنلاین مربوط به ساعت ۴ صبح در تمام روزهاست.

۱۸ دقیقه قطعی کامل اینترنت در سال گذشته

اما دشواری کسب و کارهای آنلاین در سال ۱۳۹۹ تنها از کرونا و مشکلات اقتصادی متاثر نبود. اطلاعات سامانه رادار نشان می‌دهد در یک سال گذشته، کم‌تر از یک‌دهم درصد (۴۱۸ دقیقه) قطعی کامل اینترنت رخ داده است. اما با هشت هزار و ۸۷۱ دقیقه اختلال، زیرساخت اینترنت کشور ۵ درصد از کل سال با اختلال مواجه بوده است. /ایرنا

صنعتی را در این ماه نشان می‌دهد که این تقاضا با توجه به افزایش میزان صادرات، هم ناشی از تقاضای داخلی و هم خارجی است.

شاخص موجودی مواد اولیه بار دیگر کمتر از ماه قبل شد و در اسفندماه (۴۹،۴۲) اندکی نسبت به بهمن (۵۰،۹۳) کاهش یافت، این در حالی است که این شاخص در بهمن برای اولین بار طی ۲۹ ماه گذشته عدد بالای ۵۰ را تجربه کرده بود. شاخص قیمت مواد اولیه (۷۹،۹۸) نیز که طی ماه‌های گذشته کمی از شدت افزایش آن کاسته شده بود مجدداً با شدت بیشتری افزایش یافت.

شاخص میزان صادرات کالا (۵۲،۶۶) نسبت به ماه قبل افزایش داشته است و طی ۳۰ ماه گذشته بیشترین مقدار خود را به ثبت رسانده است و برای دومین ماه پیاپی بیشتر از ۵۰ شده است و بالاترین رکورد خود را از ابتدای شروع طرح به ثبت رسانده است. در این میان به ترتیب صنایع نساجی، فلزی و شیمیایی بیشترین مقدار شاخص صادرات کالا را داشته‌اند.

شاخص انتظارات تولید در فروردین سال جاری (۴۴،۲۲) کاهش قابل توجهی نسبت به شاخص انتظارات در بهمن و اسفند دارد که البته نسبت به ماه مشابه در سال‌های قبل نرخ کاهش کمتری از سوی فعالان اقتصادی اعلام شده است. بیشترین کاهش این شاخص در رشته فعالیت‌های سایر صنایع و صنایع فلزی پیش‌بینی شده است.

به‌طور کلی در اسفندماه وضعیت همه رشته فعالیت‌های صنعتی بهتر از ماه قبل بوده است و شاخص بالای ۵۰ را ثبت کرده‌اند. اما برای ماه آتی کاهش در تولید به‌غیر از صنایع نساجی، کانی غیر فلزی و پوشاک و چرم کاهش در تولید فروردین ماه را به‌ویژه با گسترش مجدد همه‌گیری و آغاز ماه رمضان پیش‌بینی می‌کنند. همچنین براساس نظر اکثر فعالان اقتصادی همراه با قیمت‌گذاری‌های جدید و همچنین افزایش سطح حداقل حقوق و دستمزد، افزایش قیمت‌ها در اکثر فعالیت‌ها برای ماه‌های آتی قابل پیش‌بینی است.

برخی از مشکلات اصلی از دید فعالان اقتصادی در اسفند ۱۳۹۹

- به دنبال شدت گرفتن کووید ۱۹ و به دلیل بسته شدن مجدد برخی مرزهای کشورهای همسایه به‌ویژه عراق، صادرات به این کشور کاهش یافته است (ماشین‌سازی و لوازم خانگی)

- افزایش در قیمت‌گذاری‌ها در سال جدید و متعاقباً افزایش حقوق و دستمزد، افزایش بیشتر قیمت‌ها را به دنبال خواهد داشت. (صنایع فلزی، وسایل نقلیه و قطعات وابسته)

- به دلیل تعطیلات طولانی مدت، ناشی از آغاز ماه رمضان و اوج‌گیری مجدد شیوع کرونا، تولیدکنندگان پیش‌بینی کاهش فعالیت‌ها و تولید در فروردین ماه را دارند. (صنایع فلزی، صنایع شیمیایی، صنایع فراورده‌های نفت و گاز، وسایل نقلیه و قطعات وابسته، صنایع لاستیک و پلاستیک و...)

- قطعه‌سازان همچنان به علت عدم پرداخت تعهدات از سوی خودروسازان با مشکل کمبود نقدینگی مواجه هستند. (وسایل نقلیه و قطعات وابسته)

(۱) شاخص شامخ که اوایل هر ماه منتشر می‌شود، رونق، رکود یا ثبات کسب و کارهای مورد بررسی و چشم‌انداز انتظاری آنها در آینده را نشان می‌دهد.

در جریان استخراج این شاخص، اگر عدد شامخ بیش از ۵۰ واحد باشد، نشان می‌دهد که اقتصاد در حال توسعه است، در حالی که هر رقمی زیر ۵۰ واحد، از قرار داشتن اقتصاد در شرف انقباض و رکود حکایت دارد.

این شاخص که براساس پایش پرسش‌نامه‌ای به‌دست می‌آید، بینش آنی و تصویر سریعی از شرایط اقتصاد کلان به‌ویژه وضعیت رونق و رکود در بخش‌های صنعت و خدمات ارائه می‌دهد.

وضعیت گردشگری سلامت در جهان، ایران و مشهد تأثیر کرونا بر آن و آینده بعد از کرونا

مهندس زهرا پزشکی

امروزه، دسترسی سریع به مراقبت های پزشکی و امکانات درمانی ویژه که در برخی کشورها وجود ندارند و یا با هزینه های بسیار گزافی به افراد عرضه می شوند و همینطور افزایش جمعیت سالمندان، حوزه تازه ای از گردشگری به نام گردشگری سلامت را به وجود آورده است. این گردشگری به دو بخش یعنی گردشگری تندرستی و گردشگری درمانی تقسیم می شود (شکل ۱) که به طور کلی دو تأثیر عمده تا اجتماعی و اقتصادی را برای کشورها به همراه دارد.

مؤسسه جهانی سلامت، گردشگری سلامت را به عنوان سفرهای "انجام شده توسط گردشگرانی که در طول سفر یا در نتیجه سفر به دنبال بهبود یا حفظ رفاه خود هستند" تعریف می کند. همینطور سازمان گردشگری جهانی گردشگری سلامت را استفاده از خدماتی که به بهبود یا افزایش سلامتی و روحیه افراد در مکانی خارج از محل سکونتشان منجر می شود، می نامد. آمارها همگی به خاطر افزایش تعداد گردشگرانی که به دنبال تجارب سلامتی هستند، حاکی از محبوبیت این صنعت پررونق می باشند. در این میان اکثر گردشگران این حوزه، گروه های متوسط میانسال و مرفه را نشان می دهند.

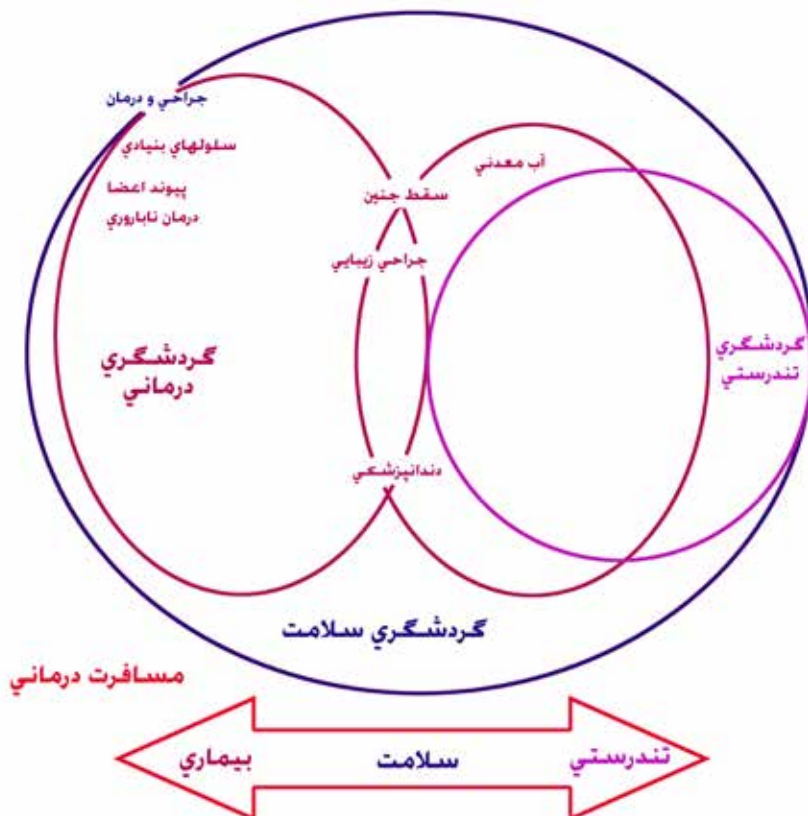
طبق نظر کنگره جهان گردشگری، آمارها نشان می دهند که ۱۴ درصد از کل درآمد گردشگری جهان به گردشگری سلامت اختصاص می یابد. این آمارها به نقل از گلوبال دیتا اعلام می دارند که تا سال ۲۰۲۲ تعداد گردشگران سلامت در آسیا به ۱۲۸/۳ میلیون نفر خواهد رسید. این آمار مجموعاً در آسیا و اقیانوسیه ۸۵۰ میلیون نفر با نرخ رشد ترکیبی ۵ درصدی سالیانه را نشان می دهد. در بین سالهای ۲۰۱۷ و ۲۰۱۹، این سفرها ۳۳ درصد افزایش داشته و به ۱۰۹/۴ میلیون نفر رسیده اند که در این میان تایلند بیشترین مقصد گردشگری سلامت مسافران بوده است.

این منبع همینطور پیش بینی کرده است که تا سال ۲۰۲۲ تعداد گردشگران سلامت در تایلند به ۲۷/۷ میلیون نفر برسند که هزینه ها نیز با نرخ رشد ترکیبی ۹ درصد، ۲/۵ میلیارد دلار افزایش خواهند یافت. شاید هزینه های بالای گردشگری سلامت و علی الخصوص هزینه های درمانی، خود یکی از عواملی باشند که مانع رشد بازار گردشگری سلامت در آسیا شوند، ولی آسیا با ارتقای مقاصد خود می تواند با تمرکز بر روی ویتنام و فیلیپین و با پراکنده سازی گردشگران و تعداد بازدیدکنندگان به این کشورها از فرصتهای گردشگری سلامت بهره کافی را ببرد.

به طور کلی بازارهای گردشگری سلامت با عواملی از قبیل پیری

جمعیت، افزایش بیماری های مزمن، تلاش برای پیشگیری از بیماری، افزایش تقاضا برای سلامتی بهتر، مراکز آب معدنی و سلامتی، درمانهای مکمل و جایگزین، استفاده از چشمه های آب گرم و جهانی سازی و ارتباطات توسعه می یابند. طبق گزارش منابع بهداشت جهانی و مراکز منابع بهداشتی بین المللی از نظر شاخص گردشگری سلامت و در بخش درمانی، کانادا در رتبه اول و ایران در رتبه ۴۶ قرار دارد. ایران به دلیل برخورداری از استانداردهای بالا در تحقیقات و خدمات پزشکی و هزینه های پایین درمان نسبت به رقبای منطقه ای خود از جمله ترکیه، امارات، عربستان سعودی، بحرین و همچنین کشورهای جنوب شرقی آسیا، کشوری مقرون به صرفه به شمار می رود که بیشترین گردشگران سلامت آن کشورهای عراق، جمهوری آذربایجان، کشورهای حاشیه خلیج فارس، لبنان، سوریه و همچنین مهاجران ایرانی ساکن کانادا و آلمان هستند.

همچنین طبق گزارش آماری سایت دیتابریج کشورهایی که بیشترین بازار گردشگری سلامت را به خود اختصاص می دهند عبارت از ایالات متحده، کانادا، مکزیک، آلمان، فرانسه، انگلستان، هلند، سوئیس، بلژیک، روسیه، ایتالیا، اسپانیا، ترکیه، چین، ژاپن، هند، کره جنوبی، سنگاپور، مالزی، استرالیا، تایلند، اندونزی، فیلیپین، عربستان سعودی، امارات متحده عربی، آفریقای جنوبی، مصر، اسرائیل، برزیل،

به خاطر ممنوعیت سفرهای بین المللی و ملی، شکست بزرگی برای این بخش به وجود آورد. به عنوان مثال، بیمارستان بین المللی بامرانگرد در بانکوک که یکی از اصلی ترین ارائه دهندگان مراقبت های بهداشتی در زمینه گردشگری درمانی تایلد به شمار می رود، از کاهش درآمد ۹۴ درصدی سالانه این گردشگری در سه ماهه دوم سال ۲۰۲۰ خبر داده است. ایران نیز یکی از کشورهایی است که پس از شیوع این ویروس و همه گیری دچار آسیب زیادی در این حوزه گردید. پس از شروع گردشگری سلامت در ایران، استارت آپها و آژانسهای مسافرتی زیادی در زمینه های مشاوره دهی جامع به گردشگران و بیماران، رزرو مکانها و ارائه بلیط، دریافت ویزای درمانی، تخمین هزینه های درمانی و مدت اقامت، معرفی و انتخاب پزشکان متخصص و با تجربه، ارائه اطلاعات در زمینه قوانین و مقررات کشور و غیره ایجاد گردیدند که همه آنها در سایه تاریک این ویروس، مجبور شدند تا هزینه های بازاریابی و خدمات به مشتریان خود را کاهش داده و از دور رقابت خارج شوند. مراکز درمانی و شرکت های درمانی که قدمت بیشتری نسبت به استارت آپ ها و آژانس های مسافرتی داشتند، به خاطر سر پا نگهداشتن خود

آرژانتین و آمریکای جنوبی هستند. این منبع به طور کلی اظهار می دارد که آمریکای شمالی به دلیل افزایش میزان سرمایه گذاری ها برای توسعه فناوری های پیشرفته در بخش مراقبت های درمانی و پزشکی عمومی، بر بازار گردشگری سلامت تسلط کامل دارد و از طرف دیگر آسیا و اقیانوسیه نیز به خاطر گذراندن تعطیلات، مدیتیشن، یوگا، وجود آبهای گرم، آسایشگاه های معنوی و ... مقصد گردشگری تندرستی و درمانی خیلی از گردشگران سلامت به شمار می آیند و این دو قاره از پتانسیل بالایی برای بهره گیری از این حوزه گردشگری برخوردارند. به عنوان مثال، تایلد با هدایت برنامه راه بردی وزارت بهداشت که از سال ۲۰۱۶ شروع شده و تا سال ۲۰۲۵ ادامه دارد، تلاش نموده است تا به عنوان قطب سلامت و ارائه دهنده خدمات درمانی، موقعیت خود را به عنوان یک رهبر منطقه ای در گردشگری درمانی تقویت نماید. همینطور دولت هند در سال ۲۰۱۷ با هدف جذب تعداد بیشتر بیماران خارجی به این کشور، شروع به ارائه ویزای درمانی کرد. دیگر کشورها از قبیل ترکیه نیز فعالانه در این عرصه پیش رفتند. این کشور در سال ۲۰۱۵، ۵۰٪ تخفیف در پروازها برای کسانی که جهت معالجه درمانی به کشورش می آمدند، اعلام کرد. دولت امارات متحده عربی هم سیاست های ویزای خود را به خاطر تسهیل گردشگری درمانی تغییر داد و شروع به ارائه بسته ای کرد که تمام جنبه های سفر از هزینه های درمانی گرفته تا فعالیت های اوقات فراغت بیماران و خانواده های آنها را شکل می داد.

به دنبال این تحول در امارات، این کشور توانست در سال ۲۰۱۴، حدود ۲٫۲ میلیارد دلار و در سال ۲۰۱۸، حدود ۳٫۳ میلیارد دلار درآمد از گردشگری درمانی حاصل نماید. در سال ۲۰۱۹ نیز افزایش کسب درآمد این کشور از این گردشگری چشمگیر و ۴ درصد بوده است. قبل از همه گیری ویروس کرونا، شورای گردشگری سلامت دبی اعلام نموده بود که این کشور می خواهد تا سال ۲۰۲۱ سالانه از ۵۰۰۰۰۰ گردشگر درمانی استقبال نماید. روزنامه بیزینس-فایننشیل تایمز می نویسد که قبل از شیوع ویروس کرونا، گردشگری درمانی، صنعتی با رشد قابل توجه در بسیاری از اقتصادهای نوظهور به شمار می رفت. ولی این بیماری همه گیر

بازار این گردشگری به خاطر پیشرفته‌ها و فناوریهای رو به رشد در زمینه مراقبتهای بهداشتی و عوامل تأثیرگذار بر بازار از قبیل در دسترس بودن برندهای جهانی و داخلی، تعرفه‌های داخلی و مسیره‌های تجاری بوده و خواهد بود. یکی از پیشگامان تحقق این امر، امارات متحده عربی است. این کشور پس از شیوع کرونا با انجام آزمایشات گسترده از شهروندان و بازدیدکنندگان ورودی، سبب بهبود اعتماد به نفس شهروندان خود و افزایش تعداد بازدیدکنندگان ورودی گردیده است. همچنین این کشور به دلیل ارائه برنامه واکسیناسیون کرونا، حالا یکی از کشوران پیشرو در گردشگری درمانی آسیا به حساب می‌آید. در همین اثنا تایلدن نیز در برنامه گردشگری خود بازدیدکنندگان ورودی را ملزم به آزمایش ویروس کرونا نموده است که در صورت مثبت بودن در یک موسسه درمانی قرنطینه می‌شوند. به موازات افزایش جهانی این بیماری، یک شرکتی از جمله تموس در آلمان، جهت ارائه دادن خدمات معتبر بهداشتی در سال ۲۰۲۰ راه اندازی گردید که به تأیید استانداردهای بیمارستانی و کلینیکها در این خصوص می‌پردازد. در کنار چنین اقداماتی، درمان از راه دور نیز شاهد موفقیت چشمگیری بوده است. اکنون خیلی از بیمارستانها، خدمات خود را قبل از سفر و پس از سفر به صورت برخط و با مشاوره ارائه می‌دهند. از مزایای اجرای خدمات از راه دور افزایش قابلیت تحرک بیماران است که موانع موقعیت جغرافیایی را به راحتی از میان برداشته و این امکان را برای بیماران در مناطق دورافتاده فراهم نموده است تا از طریق لمس تلفن هوشمند خود به بهترین خدمات بهداشتی دسترسی پیدا کنند

از نوآوری‌های به وجود آمده در زمینه مراقبت‌های بهداشتی از راه دور می‌توان به محصولات دیجیتالی از جمله حسگرهای دیجیتالی و بیوتلمتری برای تنظیم سطح گلوکز خون، الکتروکاردیوگرام، بررسی نبض و فشار خون و میزان اشباع اکسیژن خون اشاره کرد که کلیه این داده‌ها به صورت دیجیتالی جمع‌آوری شده و سپس به برنامه نصب شده در تلفن همراه هوشمند کاربر به نام گردشگر سلامت ارسال می‌شوند. این اطلاعات پس از ارسال به متخصصان مراقبتهای بهداشتی منتقل شده و اقدامات پیشگیرانه برای کنترل بهتر بهداشت توسط این متخصصان به صورت دیجیتالی و از راه دور به این کاربران توصیه می‌شود. از کشورهای پیشگام در این امر در سطح آسیا می‌توان به سنگاپور، دانشگاه ملی سنگاپور، اشاره کرد که از سال ۲۰۱۶ برنامه توانبخشی مبتنی بر اینترنت اشیا را برای بیماران و گردشگران سکنه مغزی آغاز نموده است.

آمارها همچنین نشان می‌دهند که بازار گردشگری تندرستی چین به عنوان دومین اقتصاد بزرگ جهان تا سال ۲۰۲۷، ۲۲۰ میلیارد دلار پیش‌بینی می‌شود که با نرخ رشد ترکیبی ۱۰/۵ درصد از سال ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۷ پیش خواهد رفت. همینطور بازارهای تندرستی جهانی پیشروی دیگر ژاپن و کانادا هستند که پیش‌بینی شده است این بازارها بین سالهای ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۷، به ترتیب ۳/۶ و ۶ درصد رشد نمایند. این نرخ رشد برای آلمان ۴/۲ درصد پیش‌بینی می‌گردد. ایران نیز همسو با سایر کشورها از دیرباز مقصد گردشگری سلامت و به خصوص گردشگری درمانی مسافران از جمله در حوزه‌های درمان ناباروری، درمان انواع سرطان، انجام انواع جراحیهای زیبایی، مشاوره و تحقیقات قبل از IVF، ارتوپدی، درمانهای دندان پزشکی، جراحیهای مغز و اعصاب، قلب، درمان چاقی و چشم پزشکی بوده است. لذا برنامه ریزان این

از این بحران به کاهش مخارج خود بسنده نموده و رویدادها و گردهماییهای خود در این حیطه را لغو نمودند. با این حال شرکتهای بزرگ گردشگری سلامت تنها کسانی بودند که بازیگران کلیدی این عرصه به شمار می‌آمدند. آنها پس از همه‌گیری ویروس کرونا هوشمندانه تر عمل کردند و علی‌رغم کمتر شدن تعداد مشتریان، زمان و انرژی خود را صرف بهبود و سازماندهی سیستمهای کسب و کار یا به عبارتی زنجیره ارزش گردش سلامت نمودند. آنها با رصد کردن بازار گردشگران بین‌المللی سلامت، راه‌بردهای تازه‌ای را در کسب و کارشان اتخاذ نموده و علی‌رغم کسب درآمد از گردشگران سلامت خارجی به پذیرش ایرانیان نیز پرداختند. اگر چه صاحبانظران بخش گردشگری سلامت، همه‌گیری ویروس کرونا را به نوعی شکست برای این حوزه به شمار می‌آورند، اما آمارها همه‌حاکمی از پیشرفت این صنعت هستند.

سایت دیتابریج اعلام می‌کند که بازار گردشگری سلامت بین سالهای ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۷ رشد می‌نماید. آمارها نشان می‌دهند که رشد این بازار تا سال ۲۰۲۷ به ۲۶۹۲۲۷/۴۶ میلیون دلار خواهد گردید. یعنی این بازار با نرخ رشد ترکیبی ۱۵/۴۵ درصدی سالیانه پیش خواهد رفت. در بخش گردشگری تندرستی، ریسرچ-مارکت گزارش می‌دهد که بازار جهانی گردشگری تندرستی جهان تا سال ۲۰۲۷ به ۱/۲ تریلیون دلار می‌رسد و در بین سالهای ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۷ با نرخ رشد ترکیبی ۶/۶ درصد رشد خواهد داشت. آمارها در سال ۲۰۱۸ نشان می‌دهند که بیشتر این گردشگری به مراقبتهای شخصی، زیبایی و ضد پیری (۱۰۸۳ میلیارد دلار)، تغذیه سالم، رژیم و کاهش وزن (۷۰۲ میلیارد دلار)، تناسب اندام و یوگا (۵۹۵ میلیارد دلار)، داروهای پیشگیرانه و شخصی و بهداشت عمومی (۵۷۵ میلیارد دلار)، طب سنتی و مکمل (۳۶۰ میلیارد دلار)، املاک و مستغلات به سبک زندگی سالم (۱۳۴ میلیارد دلار)، آب معدنی (۱۱۹ میلیارد دلار)، چشمه‌های آب گرم و معدنی (۵۶ میلیارد دلار) و سلامتی محل کار (۴۸ میلیارد دلار) اختصاص یافته است.

اگرچه این آمارها مربوط به قبل از شیوع ویروس هستند، ولی این گردشگری همچنان در جهان رو به افزایش است. در این میان صاحبانظران اظهار می‌دارند که بیشتر رشد

ها و پزشکان توانمند به همراه ایمیل هایشان اداره می شود و نیز ارزان بودن نسبی خدمات سلامت به عنوان یک مرکز پزشکی و مقصدی مناسب و محبوب برای گردشگران سلامت به شمار می آید و در حال حاضر ۱۲ بیمارستان این کلانشهر در حال ارائه خدمات بین المللی به گردشگران سلامت هستند.

بیشتر گردشگران سلامت مشهد، مسافران از کشورهای افغانستان، پاکستان، ترکمنستان، تاجیکستان، الجزایر، آنگولا و کشورهای حوزه خلیج فارس از جمله عراق، کویت، عمان، بحرین، عربستان و قطر می باشند. بر طبق آمار رسمی در سال ۲۰۱۹ تعداد گردشگران سلامت در بخش درمانی مشهد به ۲۲۴۰۰ نفر رسید که این رقم تا اوایل اسفندماه به خاطر شیوع ویروس کرونا به ۴۳۳۰ نفر کاهش یافت. از این رو کارشناسان این حوزه عوامل زیر را در دوران پساکرونا برای ورود گردشگر بیشتر به این کلانشهر ضروری می دانند:

۱. استفاده از فناوری های پیشرفته و مدرن در نظام خدمات سلامت
۲. دریافت گواهینامه های بین المللی اعتبارسنجی مراکز درمانی
۳. تلاش برای صدور ویزای درمانی مستقل
۴. توجه ویژه به روند گردشگری و خدمات بانکی برای گردشگران خارجی
۵. متمرکز شدن روی برنامه های بازاریابی و تبلیغات همراه با تدوین راه بردهای درست
۶. نظام مند کردن جذب گردشگران سلامت و
۷. ایجاد هتل های بین المللی زنجیره ای

در پایان باید اشاره کرد که بیش از هر چیز اشتراک تجربه ها و افزایش دانش در زمینه گردشگری سلامت، فعالان این حوزه را در این شرایط و در آینده در گوی رقابت نگهمی دارد و خواهد داشت. رقابتی که تمام کشورهای بازیگر در این حوزه برای آن تلاش می کنند. لذا امید است که کشورمان ایران هم بتواند با گرفتن تصمیمات درست این دوره را پشت سر گذاشته و قویتر از پیش به رقابت بین المللی خود ادامه دهد.

حوزه همواره در صدد بوده اند با سرمایه گذاری و بکارگیری تجهیزات درمانی مناسب در بیمارستان ها، ساماندهی شرکت های تسهیلگر و ایجاد بسترهای لازم از جمله ایجاد مقررات حمایتی، پوشش بیمه ای، ایجاد بسترهای اطلاعاتی مطمئن و از میان برداشتن موانع فرهنگی و زبانی برای اقامت گردشگران سلامت، این صنعت رونق ببخشند.

این صنعت در دروان کرونا متحمل آسیب زیادی گردید. یکی از فعالان این عرصه، عیسی عزیزنژاد معتقد است که شرط اصلی رونق دوباره این صنعت، جلوگیری از فعالیت دلالان و فرصت طلبان و عزم همگانی و همراهی تمام دستگاه های مرتبط است. در واقع اصلی ترین مشکل، فقدان یکپارچگی در سیستم مدیریت گردشگری سلامت کشور است که ما را با سوالات زیادی از این قبیل مواجه ساخته است:

- ۱- در آینده میزان آمادگی ایران برای ورود به گردشگر چقدر است؟
- ۲- تا چه اندازه ورود این افراد در نتیجه تلاشهای بازاریابی خواهد بود؟
- ۳- چه تعداد از متقاضیان ورود به ایران برای درمان در صف ویزا می مانند؟
- ۴- چه تعدادی از این متقاضیان هرگز موفق نمی شوند برای درمان خودشان به ایران برسانند؟
- ۵- آیا از حداکثر استعداد و توان کشور برای جلب و جذب این افراد استفاده می کنیم و خواهیم کرد؟

گذشته از تمام این مشکلات، نظام سلامت ایران با توجه به موقعیت جغرافیایی و راه بردی آن در منطقه خاورمیانه و آسیا، اعتبار زیادی در بین کشورهای همسایه چه کشورهای عربی و چه سایر کشورها دارد. در حال حاضر چند شرکت معتبر از جمله ایران سرجری در زمینه گردشگری سلامت در ایران مشغول فعالیتند که به خاطر داشتن اعتبار جهانی و برخورداری از گواهینامه های بین المللی اعم از جی سی آی، آی ام تی جی، آسی آی، تموس و غیره، بهترین مزایا را به گردشگران ارائه می دهند.

استان خراسان رضوی به طور رسمی فعالیت های اجرایی خود در حوزه گردشگری سلامت را از سال ۲۰۰۸ آغاز کرد که از سال ۲۰۱۵ با همکاری و همفکری سایر دستگاهها و با محوریت کارگروه گردشگری استان، بسته گردشگری سلامت مورد تصویب و اجرا قرار گرفت. در این میان مشهد دومین شهر بزرگ ایران است که زمانی یک شهر مهم ترانزیتی در امتداد جاده ابریشم شناخته می شد. این کلانشهر به عنوان شهر جهانی گوهرسنگ ها و به عنوان یکی از بزرگترین اماکن مذهبی در ایران به خاطر بارگاه ملکوتی ثامن الحجج شناخته می شود. همینطور این کلانشهر به دلیل داشتن جاذبه های فرهنگی، تاریخی، ثبات سیاسی و امنیتی و تعداد زیادی بیمارستان دولتی و خصوصی فوق تخصصی مثل بیمارستان رضوی مشهد که مجهز به امکانات تشخیص و پزشکی از جمله تختهای VIP هستند، همچنین توسعه کیفی خدمات بیمارستانی، وجود مراکز درمانی تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی مشهد و برخوردار از پزشکان باتجربه، پرسنل درمانی خوب و خدمات باکیفیت به همراه وبسایت های چندزبانه، از جمله وبسایت راهنمای گردشگری سلامت شهر مشهد که زیر نظر این دانشگاه برای معرفی کامل بیمارستان

شاخص های کلان اقتصاد ایران زیر ذره بین صندوق بین المللی پول

کاهش ۱۸/۵ میلیارد دلاری ذخایر ارزی ایران

طوری که حجم کل این ذخایر به ۱۲/۴ درصد رسیده است. به این ترتیب در فاصله سال های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ ایران حدود ۱۱۰ میلیارد دلار از ذخایر ارزی اش را از دست داده است. ایران در ادامه راه نیز با فراز و نشیب های بسیاری هم در زمینه فروش نفت و هم در حوزه صادرات غیر نفتی مواجه شد و از همین رو رقم ذخایر ارزی ایران در پایان سال ۲۰۲۰ به ۴ میلیارد دلار سقوط کرد. به این ترتیب ایران در مدت زمان یاد شده ۱۱۸/۵ میلیارد دلار از ذخایر ارزی اش کم شده است.

نزول درآمدهای ارزی

به نظر می رسد بخش قابل توجهی از این کاهش نتیجه بلوکه شدن ذخایر ارزی ایران بوده است. در دوره ای که آمریکا برخی از کشورهای خریدار نفت ایران را معاف از تحریم اعلام و اجازه خرید نفت از ایران را به آنها داده بود، صادرات نفت به این کشورها کماکان برقرار بود، با این حال به دلیل لغو معافیت های تحریمی و همچنین تحریم شدن بانک مرکزی در ادامه، بازگشت دلارهای حاصل از فروش نفت به ایران غیر ممکن شد. بر این اساس بخش قابل توجهی از درآمدهای ارزی ایران که در نتیجه صادرات نفت به پنج کشور هند، چین، ژاپن، عراق و کره جنوبی به دست آمده در بانک های مرکزی این کشورها محبوس شده است. حجم ذخایر ارزی مسدود شده ایران در مجموع ۳۶ میلیارد دلار برآورد شده است. به این ترتیب اگر این رقم را به رقم چهار میلیارد دلاری برآورد شده در سال ۲۰۲۰ بیفزاییم، مجموع کل ذخایر ارزی ایران در سال گذشته میلادی به ۴۰ میلیارد دلار می رسد، با این حال به دلیل مسدود بودن بخش قابل توجهی از آن، تنها ۱۰ درصد از این ذخایر ارزی برای دولت قابل دسترس است. به این ترتیب کشور با چالش کمبود ذخایر ارزی دست به گریبان است و تامین نیازهای ارزی عملا از مسیرهای منتهی به بانک مرکزی تامین می شود. با این حال صندوق بین المللی پول به توقف روند نزولی ذخایر ارزی ایران در سال جاری میلادی خوش بین است به طوری که برآورد کرده تا پایان سال ۲۰۲۱ حجم ذخایر ارزی ایران به ۱۲/۲ میلیارد دلار و در سال ۲۰۲۲ نیز به ۲۱ میلیارد دلار برسد. با این حال ذخایر ارزی کشور کماکان فاصله زیادی با حجم ذخایر سال ۲۰۱۸ خواهد داشت.

نابسامانی در بازار ارز

با کاهش حجم قابل توجهی از ذخایر ارزی ایران که در گزارش های بین المللی مشهود است، رویکرد سیاستگذار در کنترل وضعیت بازار ارز دگرگون شده است. پیش تر بررسی هایی در خصوص میزان دخالت روسای بانک مرکزی صورت گرفت که نشان می داد در فاصله ۱۵ سال (۸۲ تا ۹۷) گذشته حدود ۲۸۲ میلیارد دلار از ذخایر ارزی بانک مرکزی روانه بازار ارز شده و برای کنترل قیمت در این بازار مورد استفاده قرار گرفته است. اگر این حجم ۲۸۲ میلیارد دلاری را بر تعداد کل این ۱۵ سال تقسیم کنیم، مشخص می شود که سالانه حدود ۱۸/۵ میلیارد دلار صرف کنترل بازار ارز شده است. با این حال گزارش هایی که منتشر شده نشان می دهند رییس کل فعلی بانک مرکزی از حرکت بر مسیر رفته سایر روسای بانک مرکزی خودداری کرده و این مقام پول در فاصله دو سال مدیریت خود بر بازار

گزارش جدید صندوق بین المللی پول نشان می دهد که متوسط ذخایر ارزی قابل دسترس ایران به چهار میلیارد دلار در سال گذشته میلادی سقوط کرده است. این نهاد در بررسی های خود به مقایسه حجم ذخایر ارزی ایران در فاصله سال های ۲۰۱۸ و ۲۰۲۰ پرداخته و اعلام کرده که حجم این ذخایر در سال ۲۰۱۸ حدود ۱۲۲/۵ میلیارد دلار بوده که این میزان در سال گذشته میلادی به ۴ میلیارد دلار رسیده است. با در نظر گرفتن حجم ذخایر ارزی بلوکه شده ایران که معادل ۳۶ میلیارد دلار برآورد می شود، کل حجم ذخایر ارزی ایران به ۴۰ میلیارد دلار می رسد؛ با این حال تنها ۱۰ درصد از این ذخایر برای کشور قابل دسترس هستند. علت کاهش ذخایر ارزی افزایش فشارهای خارجی و بسته شدن راه ارتباطی ایران با اقتصاد جهانی است که منفی شدن تراز جاری نفتی و غیرنفتی را در پی داشته است. انتظار می رود با کاهش اثر تحریم ها صادرات نفت از مسیرهای رسمی جان تازه تری بگیرد و با مثبت شدن تراز جاری نفتی بخشی از چالش های ارزی کشور را مرتفع سازد.

صندوق بین المللی پول در گزارش تازه ای که منتشر کرده از وضعیت ذخایر ارزی ایران در سال ۲۰۲۰ رمزگشایی کرده است. این نهاد بین المللی وضعیت ۱۳ شاخص کلان اقتصاد ایران را مورد بررسی قرار داده و در این میان اشاره مستقیمی به سقوط بیش از ۸۰ میلیارد دلاری ذخایر ارزی ایران تنها در فاصله دو سال داشته است. در بررسی های این نهاد، ذخایر ارزی ایران در پایان سال ۲۰۱۸ حدود ۱۲۲/۵ میلیارد دلار بوده است. اولین کاهش در حجم ذخایر ارزی ایران در سال ۲۰۱۹ اتفاق افتاده، به

گزارش جدید صندوق بین المللی پول نشان می دهد حجم ذخایر ارزی ایران در سال ۲۰۱۸ حدود ۱۲۲/۵ میلیارد دلار بوده که این میزان در سال گذشته میلادی به ۴ میلیارد دلار رسیده است. با در نظر گرفتن حجم ذخایر ارزی بلوکه شده ایران که معادل ۳۶ میلیارد دلار برآورد می شود، کل حجم ذخایر ارزی ایران به ۴۰ میلیارد دلار می رسد

پول بیش از یک میلیارد دلار از بازار ارز جذب کرده است. به این ترتیب سیاستگذاری بانک مرکزی پایانی بوده بر رویکرد تزریق ارز با هدف کنترل دستوری نرخ ارز. با تمام اینها بازار ارز چه در طول فعالیت روسای قبلی بانک مرکزی و چه در دوره کنونی توالی رشد خود را حفظ کرده و حتی در سال گذشته رکوردهای قبلی خود را نیز جابه جا کرده است.

بدیهی است آنچه در سال گذشته بر بازار ارز گذشته نتیجه کمبود شدید ذخایر ارزی بوده است. این کاهش را هم می توان در منفی شدن تراز جاری منفی جست و جو کرد و هم تراز جاری غیر نفتی. در خصوص حجم و میزان فروش نفت آمار دقیقی در دست نیست. با این حال طبق گفته های مقامات دولتی میزان فروش نفت در مواردی حتی به زیر ۳۰۰ هزار بشکه در روز نیز رسیده است. هر چند در نیمه دوم سال گذشته دولت وضعیت بهتری در زمینه فروش نفت داشت و با وجود تحریم ها به فروش نفت از مبادی غیر رسمی ادامه می داد با این حال دسترسی به درآمد حاصل از نفت صادر شده کماکان دشوار است. به این ترتیب هنوز مساله بازگشت ارز به کشور حل نشده باقی مانده و تا زمانی که ارزی وارد کشور نشود نمی توان ادعا کرد که حجم ذخایر ارزی کشور تکانی خورده و بیشتر شده است. با این حال گمانه زنی می شود که ایران و آمریکا در صورتی که به توافق جامع دست یابند و بر جام احیا شود تغییر شگرفی در وضعیت اقتصادی ایران صورت می گیرد. در این شرایط صادرات نفت عملاً از مسیرهای رسمی انجام می گیرد و دولت می تواند دسترسی راحت تری به درآمدهای حاصل از آن داشته باشد.

وضعیت تراز جاری

در عین حال تراز منفی جاری غیر نفتی نیز تاثیر زیادی بر خالی شدن ذخایر ارزی کشور داشته است. وضعیت تجارت ۱۱ ماهه ایران در سال گذشته نشان می دهد که همه مولفه های تجارت در این مدت تضعیف شده اند، به طوری

که واردات افت ۱۴/۹ درصدی و صادرات بدون نفت خام افت ۱۸/۸ درصدی داشته است. به این ترتیب کل تجارت خارجی ایران در ۱۱ ماهه سال ۹۹ معادل ۱۶/۸ درصد کاهش داشته و تراز تجاری نیز به میزان ۱/۲ میلیارد دلار افت داشته است. در مجموع تراز تجاری ایران در مدت یاد شده سال گذشته به میزان ۳/۱۲ میلیارد دلار منفی بوده است. به این ترتیب سهم صادرات غیر نفتی نیز در تمام طول سال گذشته و با وجود کاهش توان دولت در فروش نفت بسیار اندک بوده و سیاستگذار قادر نبوده در غیاب درآمدهای نفتی، صادرات غیر نفتی را به اهرمی برای درآمدزایی کشور و جبران سقوط درآمدهای حاصل از فروش نفت تبدیل کند. با این حال صندوق بین المللی پول صادرات ایران در سال ۲۰۲۰ را ۶۷/۸ میلیارد دلار و واردات در این سال را ۷۲/۶ میلیارد دلار برآورد کرده و در مجموع اعلام کرده که ایران ۱۴۰ میلیارد دلار در سال گذشته تجارت خارجی داشته است. صندوق بین المللی پول اما در توصیف وضعیت بخش نفتی و غیر نفتی کشور به مثبت شدن بخش غیر نفتی اشاره کرده است. بر اساس گزارش این نهاد، بخش غیر نفتی ایران در سال ۲۰۲۰ رشد مثبت ۱/۳ درصدی را داشته که رشد این بخش در سال ۲۰۱۹ نیز ۰/۹ درصد بوده است. بخش نفتی نیز پس از رشد منفی قابل توجه ۳۸/۹ درصدی در سال ۲۰۱۹ با رشد مثبت ۳/۱ درصد در سال ۲۰۲۰ مواجه شده است که این امر نشان می دهد اثر تحریم های نفتی آمریکا علیه ایران در سال ۲۰۱۹ به طور کامل تخلیه شده است. این نهاد بین المللی تولید نفت ایران در سال ۲۰۱۹ را ۲/۱۹ میلیون بشکه در روز اعلام کرده و از افزایش این رقم به ۲/۲۳ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۲۰ خبر داده است. صادرات نفت ایران که در سال ۲۰۱۹ بالغ بر ۴۹۰ هزار بشکه در روز بوده است در سال ۲۰۲۰ به ۶۴۰ هزار بشکه در روز افزایش یافته است. همچنین به گفته این نهاد، تولید گاز ایران در سال ۲۰۲۰ نیز افزایش یافته و به معادل ۳/۹۸ میلیون بشکه در روز نفت رسیده که این رقم برای سال ۲۰۱۹ معادل ۳/۹۷ میلیون بشکه در روز نفت اعلام شده بود.

تخلیه شدن اثر تحریم ها

اما صادرات گاز ایران در سال های ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰ در رقم معادل ۲۴۰ هزار بشکه در روز نفت ثابت باقی مانده است. صندوق بین المللی پول همچنین در گزارش خود تراز حساب های جاری ایران در سال ۲۰۲۰ را منفی ۴/۵ میلیارد دلار برآورد کرده که مویده کاهش ارزش خالص دارایی های خارجی کشور است. طبق گزارش این نهاد، این نخستین بار طی سال های اخیر است که تراز حساب های جاری ایران منفی می شود، به طوری که در سال ۲۰۱۹ تراز حساب های جاری ایران مثبت ۳/۸ میلیارد دلار بوده است. هر چند به گفته این نهاد اثر تحریم های نفتی در ایران تخلیه شده و بر همین اساس از افزایش ۵۴ میلیارد دلاری حجم اقتصاد ایران در سال گذشته خبر داده است. با این حال تبعات تحریم ها بر سقوط درآمدهای ارزی ایران کماکان مشهود است. در مجموع کاهش ذخایر ارزی و محدود شدن روابط ایران با جامعه جهانی در هر صورت سیاستگذاری های داخلی را به بن بست رسانده است، چه آنکه در سایه کمبود ذخایر ارزی شاهد نابسامانی های زیادی در بازار ارز بودیم.

سال گذشته از یک سو ورود ارز به کشور محدود شده بود و از سوی دیگر منابع ارزی بانک مرکزی برای تداوم اجرای سیاستگذاری های ارزی و تامین نیازهای وارداتی تحلیل رفت که آشفتگی در اوضاع اقتصادی را با خود به همراه داشت. جهش های نگران کننده ارزی سال گذشته به افزایش قیمت دلار و ثبت رکوردهای جدید قیمتی برای آن انجامید، به طوری که دلار توانست تا محدوده قیمت ۳۲ هزار تومان نیز بالا رود. این مساله چالش کمبود ذخایر ارزی را به درستی تایید می کند. در عین حال دست به دامان شدن بانک مرکزی به بخش خصوصی و واداشتن آنها به بازگشت ارز برای تامین نیازهای ارزی وارداتی نیز نشان می دهد که کشور در زمینه ذخایر ارزی دچار مشکلات بسیاری بوده است. تورم بالای سال گذشته و رشد اقتصادی پایین نیز در همین مقوله جای می گیرد. در گزارش های داخلی نرخ تورم برابر ۳۶/۴ و ۴۴ درصد به ترتیب از سوی مرکز آمار و بانک مرکزی اعلام شده است. همچنین صندوق بین المللی پول نرخ تورم سال ۲۰۲۰ را ۳۶/۵ درصد اعلام کرده است. هر چند نمی توان نقش نقدینگی بر افزایش تورم را نیز نادیده گرفت. در گزارش صندوق بین المللی پول نرخ رشد نقدینگی سال گذشته میلادی در ایران ۳۴/۵ درصد بوده است که طبعاً اثر زیادی در رشد تورم داشته است. در هر صورت رمزگشایی از حجم ذخایر ارزی ایران نشان می دهد که سیاستگذار تا چه اندازه در تنگنای ارزی قرار داشته است. بدیهی است این وضعیت تنها با باز شدن دریچه های تجارت جهانی به روی ایران و دستیابی به تعامل سازنده با جهان قابلیت تغییر خواهد داشت.

دسته‌بندی می‌شد. با این حال از سال گذشته میلادی سیاست‌های اتخاذ شده از سوی نهادهای داخلی منجر به افت جایگاه ایران در این شاخص اقتصادی شده است.

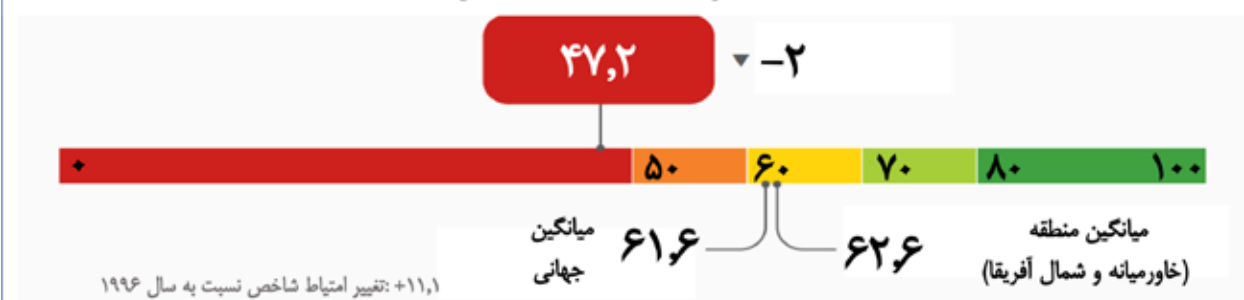
بررسی‌های انجام شده از سوی بنیاد هریتیج نشان می‌دهد که پنج کشور سنگاپور، نیوزیلند، استرالیا، سوئیس و ایرلند به ترتیب آزادترین کشورهای جهان در میان ۱۷۸ کشور هستند. بر اساس اطلاعات داده شده ایران در مقایسه با کشورهای همسایه و مجاور خود جایگاه مناسبی ندارد به طوری که در میان ۱۴ کشور منطقه خاورمیانه و آفریقای شمالی در رتبه آخر قرار گرفته و امتیاز کلی آن بسیار پایین‌تر از میانگین جهانی و منطقه‌ای است. از بین کشورهای مجاور و همسایه ایران نیز تنها ترکمنستان با کسب رتبه ۴۷/۴ در ردیف کشورهای با اقتصاد تحت فشار قرار گرفته و باقی کشورها در دسته‌بندی‌های عمدتاً غیرآزاد، نسبتاً آزاد، عمدتاً آزاد و حتی آزاد جای گرفته‌اند. بر اساس اعلام بنیاد هریتیج اقتصاد ایران برای نخستین بار در سال ۱۹۹۶ در فهرست تعیین

بنیاد هریتیج جایگاه ایران در شاخص آزادی اقتصادی ۲۰۲۱ را تبیین کرد. بر اساس برآوردهای این مرکز ایران با دو پله سقوط در جایگاه ۱۶۸ جهانی در سال ۲۰۲۱ ایستاده است. کاهش دو امتیازی در شاخص آزادی اقتصادی و کسب رتبه ۴۷/۲، ایران را در رده‌بندی‌های جهانی در ردیف کشورهای تحت فشار از نظر اقتصادی قرار داده است. این مساله موید گسترده شدن حوزه دخالت دولت در اقتصاد و فاصله گرفتن از آرمان‌های واقعی آزادی اقتصادی یعنی محیط سالم‌تر، کسب ثروت بیشتر، توسعه انسانی، دموکراسی و رفع فقر است؛ مساله‌ای که تحقق اهداف مثبت اقتصادی و اجتماعی را دشوار کرده است. نکته قابل توجه در این گزارش وضعیت نامناسب کشورمان در مقایسه با کشورهای منطقه است به طوری که ایران در رتبه آخر در میان ۱۴ کشور منطقه خاورمیانه و آفریقای شمالی جای گرفته است.

به این ترتیب نه تنها ایران در رده‌بندی جهانی جایگاه متزلزلی دارد بلکه با کسب پایین‌ترین امتیاز و بالاترین رتبه در میان کشورهای مجاور خود نشان داده که سرکوب گسترده آزادی اقتصادی جایگاه ویژه‌ای در حوزه سیاستگذاری نهادهای تصمیم‌گیر دارد. در برآورد تازه‌ای که از سوی بنیاد هریتیج انجام گرفته، در سال ۲۰۲۱ امتیاز کلی ایران در شاخص آزادی اقتصادی با درجه کاهش همراه بوده است. بر این اساس امتیاز ایران از ۴۹/۲ در سال ۲۰۲۰ به ۴۷/۲ در سال جاری میلادی رسیده است. همچنین جایگاه ایران با چهار پله سقوط از ۱۶۴ در سال ۲۰۲۰ به ۱۶۸ در سال ۲۰۲۱ رسیده است. در امتیازبندی‌های بنیاد هریتیج کشورها در پنج دسته آزاد، عمدتاً آزاد، نسبتاً آزاد، عمدتاً غیرآزاد و تحت فشار جای می‌گیرند. کشورهایی که امتیاز آنها از نظر شاخص آزادی اقتصادی کمتر از ۵۰ باشد در ردیف کشورهایی قرار می‌گیرند که از نظر اقتصادی تحت فشار هستند.

امتیاز کسب‌شده از سوی ایران نشان می‌دهد که اقتصاد کشورمان در هر دو سال ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱ تحت فشار بوده و از مولفه‌های یک اقتصاد آزاد به دور بوده است. ایران در رتبه‌بندی سال ۲۰۱۹ این بنیاد با کسب امتیاز ۵۱/۱ و کسب رتبه ۱۵۵ جزو کشورهای عمدتاً غیرآزاد

امتیاز شاخص آزادی اقتصادی ایران

به ترتیب ۳۳/۵، ۲۸/۳ و ۳۱/۸ اعلام شده است. امتیاز ایران در هر یک از این زیرشاخص‌ها نه تنها از میانگین جهانی پایین‌تر است بلکه با افت نسبت به سال ۲۰۱۹ همراه شده است. در گزارش‌های سال ۲۰۱۹ امتیاز ایران در زیرشاخص‌های یادشده به ترتیب ۳۶/۹، ۳۷/۱ و ۳۳/۵ بوده است. این بنیاد در توضیح حاکمیت قانون آورده است: قانون مدنی ایران حقوق مالکیت به رسمیت شناخته شده است اما به دولت اجازه می‌دهد اموال برخی گروه‌ها و اقلیت‌ها را مصادره کند. سیستم قضایی مستقل از حاکمیت نیست و برای خاموش کردن منتقدان و اتهام جرائم اقتصادی مخالفان سیاسی هم مورد استفاده قرار می‌گیرد. فساد نهادینه بوده و مجازات‌های کیفری برای فساد وجود دارد، اما دولت آنها را به صورت صلاح‌دید اعمال می‌کند.

در مولفه اندازه دولت نیز سه زیرشاخص سلامت مالی، هزینه‌های دولت و بار مالیاتی جای می‌گیرند. نکته قابل توجه آنکه ایران در کلیه زیرشاخص‌های این مولفه بالاتر از میانگین جهانی قرار دارد. هرچند وضعیت ایران در دو زیرشاخص بار مالیاتی و سلامت مالی به ترتیب با ۰/۲ و ۳/۷ افت نسبت به سال ۲۰۱۹ همراه شده با این حال امتیاز کشورمان در هزینه‌های دولت ۰/۹ بهبود نشان می‌دهد. رتبه ایران در هر یک از زیرشاخص‌های سلامت مالی، هزینه‌های دولت و بار مالیاتی به ترتیب ۸۲/۸، ۹۰/۱ و ۸۰/۸ برآورد شده است. بر اساس یافته‌های این بنیاد، در ایران بالاترین نرخ مالیات بر درآمد اشخاص ۳۵ درصد، بالاترین نرخ مالیات شرکت‌ها ۲۵ درصد و مالیات‌های دیگر شامل مالیات بر ارث و املاک و مستغلات هستند. بار مالیاتی معادل ۸/۴ درصد از کل درآمد داخلی است. هزینه‌های دولت طی سه سال گذشته و کسری بودجه به طور متوسط به ترتیب ۱۸/۱ درصد و ۳/۱ درصد از کل تولید ناخالص داخلی را به خود اختصاص داده است. بدهی عمومی نیز معادل ۲۹/۷ درصد تولید ناخالص داخلی است. در مولفه کارایی تنظیم‌گری که شامل سه زیرشاخص آزادی کسب و کار، آزادی نیروی کار و آزادی پولی است نیز امتیاز ایران پایین‌تر از میانگین جهانی است. امتیاز ایران در هر یک از سه زیرشاخص یادشده به ترتیب ۵۷/۱، ۵۰/۱ و ۴۲/۱ اعلام شده که نسبت به سال ۲۰۱۹ به ترتیب ۰/۲، ۰/۶ و ۶/۹ افت داشته است. بنیاد هریتیج در خصوص این مولفه می‌نویسد: مالکیت دولت و کنترل غیرمستقیم بنگاه‌ها در ایران باعث از بین رفتن بخش خصوصی می‌شود و مشارکت نیروی کار در این کشور کم است.

در سال ۲۰۲۰، در شرایطی که اقتصاد تحت فشار شدید تحت تاثیر تحریم‌های مجدد آمریکا و پایین آمدن قیمت نفت قرار داشت، دولت مجبور به کاهش قابل توجه برنامه‌های یارانه‌ای شد. مولفه بعدی نیز بازارهای باز است که از چهار زیرشاخص آزادی تجارت، آزادی سرمایه‌گذاری و آزادی مالی تشکیل می‌شود که امتیاز ایران در هر یک از این زیرشاخص‌ها به ترتیب ۵۴/۲، ۵ و ۱۰ برآورد شده است.

در هر یک از زیرشاخص‌های این مولفه نیز امتیاز ایران پایین‌تر از میانگین جهانی است. هرچند وضعیت امتیاز ایران در زیرشاخص آزادی تجارت ۰/۴ افت داشته، اما در دو زیرشاخص آزادی سرمایه‌گذاری و مالی وضعیت ایران بدون تغییر باقی مانده است. به استناد بنیاد

شاخص آزادی اقتصادی این بنیاد قرار گرفت و از آن زمان تاکنون اقتصاد ایران کماکان در وضعیت سرکوب‌شده باقی مانده است. بررسی این مرکز نشان می‌دهد که امتیاز شاخص آزادی اقتصادی ایران از همان ابتدا از میانگین جهانی کمتر بوده است. در حالی که میانگین امتیاز جهانی در آن سال از ۵۵ بیشتر بوده، امتیاز ایران تنها کمی بالاتر از ۳۵ بود. در طول تمام این سال‌ها جایگاه ایران در این شاخص با فراز و نشیب‌هایی همراه بوده، با این حال روند صعودی این شاخص که از سال ۲۰۱۴ شروع شد تنها تا سال ۲۰۱۹ دوام آورد و پس از آن و در سال ۲۰۲۰ این روند صعودی متوقف و با افت جایگاه در سال ۲۰۲۱ همراه شده است. به استناد این بنیاد، دولت و گروه‌های قدرتمندی که بر اقتصاد تسلط دارند و بیشتر با نهادهای امنیتی و مذهبی مرتبط هستند، عمدتاً مخالف آزادسازی اقتصادی و همکاری مجدد با تجارت بین‌المللی هستند.

بر این اساس سرکوب اقتصادی ایران عمدتاً ریشه در رویکرد حاکم بر حوزه سیاستگذاری‌های مقامات داخلی دارد. هرچند این بنیاد مطابق با یافته‌های خود چهره نامناسبی از وضعیت اقتصادی ایران ترسیم کرده اما ریشه‌گرفتاری‌ها و ناملایمات کنونی را در سوءمدیریت داخلی و همچنین تحریم‌های بین‌المللی می‌داند. این بنیاد اقتصاد ایران را یکی از پیشرفته‌ترین اقتصادهای جهان تا قبل از سال ۱۹۷۹ تصویر کرده است. ایران دارای دومین ذخایر بزرگ گاز طبیعی جهان و چهارمین ذخایر نفت خام جهان است و توافق هسته‌ای سال ۲۰۱۵ به ایران اجازه افزایش صادرات نفت، جذب بیشتر سرمایه‌گذاری خارجی و افزایش تجارت را داد با این حال خروج آمریکا از برجام در سال ۲۰۱۸ و اعمال تحریم علیه ایران، موجب کاهش صادرات نفت و تعمیق رکود اقتصادی شد. اما امتیازبندی کشورها در شاخص آزادی اقتصادی بر اساس چهار مولفه حاکمیت قانون، اندازه دولت، کارایی تنظیم‌گری و بازارهای باز صورت می‌گیرد. هر یک از مولفه‌های یادشده خود شامل سه زیرشاخص اقتصادی هستند.

زیرشاخص‌های مولفه حاکمیت قانون به ترتیب حقوق مالکیت، اثربخشی قضایی و تمامیت دولت هستند. رتبه ایران در هر یک از این زیرشاخص‌ها

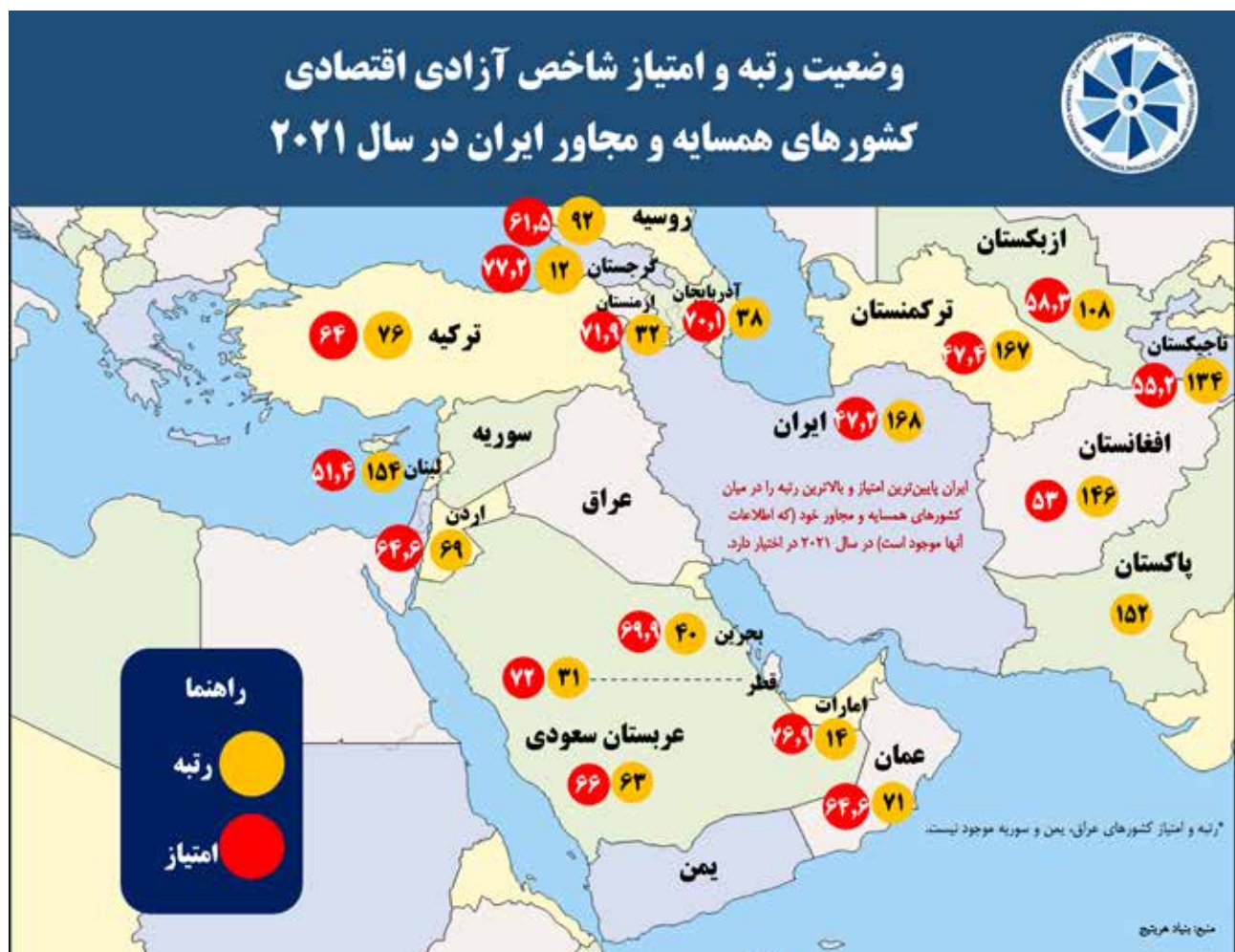
هریتیج، ایران دارای سه توافقنامه تجارت ترجیحی است که در حال اجراست. میانگین موزون نرخ تعرفه در ایران ۱۵/۴ درصد است. این کشور عضوی از سازمان تجارت جهانی نبوده و دولت همچنان مانع توسعه اقتصادی می‌شود و جریان تجارت و سرمایه‌گذاری را تضعیف می‌کند. کنترل‌های دولتی دسترسی به منابع مالی را برای کسب و کارها محدود کرده و بانک‌های تجاری دولتی و موسسات مالی تخصصی، بخش عمده دارایی‌های بخش بانکی را تشکیل می‌دهند.

فارغ از یافته‌های این بنیاد و جدا از مولفه‌های مورد بررسی آن می‌توان با تکیه بر قوانین و مقرراتی که در داخل وجود دارد به وضعیت نامناسب ایران در شاخص آزادی اقتصادی پی برد. نرخ‌گذاری ممتد دولتی در حوزه‌های مختلف اقتصادی اعم از نرخ ارز، مواد معدنی، مواد فلزی، خودرو و کالاهای مصرفی نشان از حوزه وسیع دخالت دولت در اقتصاد دارد. تعیین قیمت دستوری ۴۲۰۰ تومانی از سوی دولت که فساد گسترده و رانت‌پاشی‌های عظیمی را به همراه داشت نیز یکی از نمونه‌های بارز سرکوب آزادی اقتصادی از سوی نهادهای تصمیم‌گیر است. آشفتگی‌های اخیر در بازار مرغ و نوسانات قیمت مرغ و حتی کمیاب شدن آن نیز نشان می‌دهد که کشور با سیاست‌های دستوری دولت اداره می‌شود و سازمان‌هایی اعم از سازمان حقوق مصرف‌کنندگان و شورای رقابت و سازمان تعزیرات نیز تنها در راستای اجرای اوامر و سیاست‌های دولت در حال فعالیت هستند.

وضعیت رتبه و امتیاز شاخص آزادی اقتصادی

ایران و کشورهای همسایه در سال ۲۰۲۱

در سال ۲۰۲۱، امتیاز شاخص آزادی اقتصادی ایران ۴۷،۲ بوده که این کشور را در رتبه ۱۶۸ جهان در این شاخص قرار می‌دهد. در سال ۲۰۲۱، امتیاز کلی ایران با ۲ درجه کاهش همراه بوده که دلیل اصلی آن کاهش اثربخشی قضایی است. ایران در میان ۱۴ کشور منطقه خاورمیانه و آفریقای شمالی در رتبه آخر قرار دارد و امتیاز کلی آن بسیار کمتر از میانگین منطقه‌ای و جهانی است.

خلاصه وضعیت تجارت سال ۱۳۹۹

در این اینفوگرافیک خلاصه وضعیت روند ماهانه تجارت کالای بدون نفت خام کشور طی سال ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ بررسی شده است. براساس آمار گمرک، کل تجارت ایران طی سال ۱۳۹۹ حدود ۱۴۵,۷ میلیون تن به ارزش ۷۳ میلیارد دلار بوده که از این میزان ۱۱۲,۳ میلیون تن به ارزش ۳۴,۵ میلیارد دلار مربوط به صادرات بدون نفت خام و ۳۳,۴ میلیون تن به ارزش ۳۸,۴ میلیارد دلار مربوط به واردات است.

تجارت کالایی بدون نفت خام ایران طی سال ۱۳۹۹

روند ماهانه صادرات و واردات کالایی ایران
طی سال ۱۳۹۹ - میلیون دلار

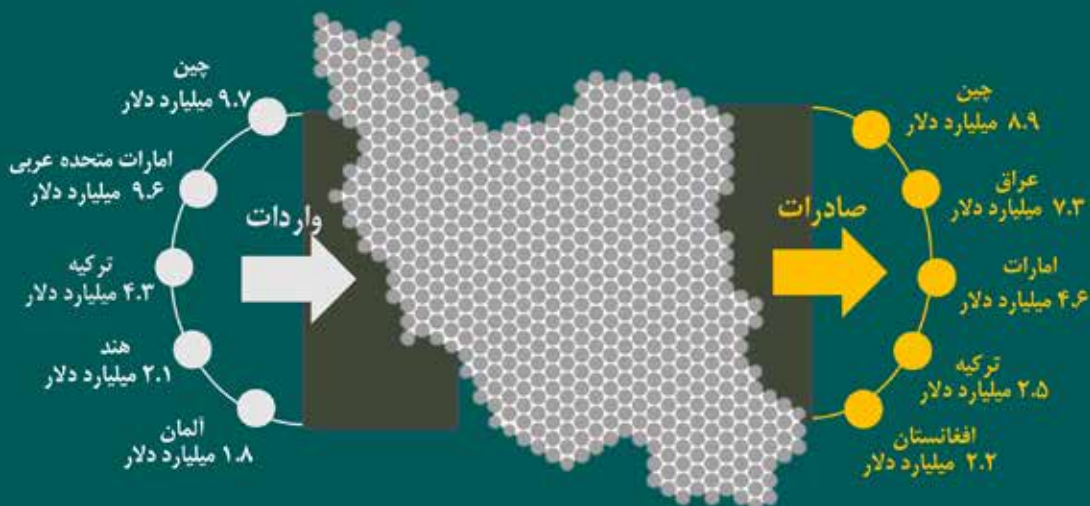
* کالاهای غیرنفتی شامل همه کالاهای به استثنای نفت خام، نفت کوره و نفت سفید است.

ارزش تجارت کل سال ۱۳۹۹ - میلیارد دلار

وزن تجارت کل سال ۱۳۹۹ - میلیون تن

اهم مقاصد صادراتی و مبادی وارداتی ایران در سال ۱۳۹۹

مشاغل آینده و بازنمایی فرصت‌ها در نظم اقتصادی جدید بررسی شد جعبه سیاه اشتغالزایی

اصلی تجارت هم هست. هفت خوشه حرفه‌ای در حال ظهور و ۹۶ شغل آینده در آنها هست که در کل از لحاظ میزان رشد فردی و مقیاس فرصت‌های شغلی ارائه شده متفاوت هستند. مقیاس فرصت‌های شغلی یکی از ابتکارات این گزارش است که یک خوشه حرفه‌ای برای هر ۱۰۰۰۰ فرصت شغلی ارائه شده در بازار جهانی کار آن را می‌سنجد. به عبارت دیگر، می‌توانیم میزان پیشرفت روزافزون هفت خوشه حرفه‌ای در حال ظهور را نسبت به بازار کار کلی اندازه‌گیری کنیم. تخمین می‌زنیم که در سال ۲۰۲۰، خوشه‌های حرفه‌ای برجسته نشانگر ۵۰۶ خوشه از هر ۱۰۰۰۰ فرصت شغلی هستند و تا سال ۲۰۲۲، این مقدار به ۶۱۱ خوشه از هر ۱۰۰۰۰ فرصت شغلی افزایش خواهد یافت. این خوشه‌ها و مشاغل بیشترین رشد را در میان نقش‌های مراقبتی و کمترین رشد را در بین حرفه‌های سبز داشته‌اند.

با تکیه بر تحلیل‌های اخیر گزارش آینده مشاغل مجمع جهانی اقتصاد در سال ۲۰۱۸ که پیش‌بینی می‌کند حداقل ۱۳۳ میلیون شغل جدید در دوره ۲۰۲۲-۲۰۱۸ خواهیم داشت، حرفه‌های نوظهور آینده، ۱/۶ میلیون فرصت را در سراسر جهان طی سال‌های ۲۰۲۲-۲۰۲۰ به خود اختصاص خواهند داد. طبق این فرضیات، اگر روند رشد فعلی حفظ شود، این حرفه‌های نوظهور ۷/۱ میلیون شغل جدید در سال ۲۰۲۰ ایجاد می‌کنند و تا سال ۲۰۲۲ این رقم شاهد افزایش چشمگیر ۵۱ درصدی تا ۴/۲ میلیون خواهد بود. در کل، طی سه سال آینده ۳۷ درصد فرصت‌های شغلی پیش‌بینی شده در حرفه‌های نوظهور به خوشه اقتصاد مراقبت، ۱۷ درصد به خوشه فروش، بازاریابی و محتوا، ۱۶ درصد به خوشه داده‌ها و هوش مصنوعی، ۱۲ درصد به خوشه مهندسی و رایانش ابری، و ۹ درصد به خوشه مردم و فرهنگ تعلق خواهند داشت. پیش‌بینی‌های فعلی برای مشاغل سبز همچنان مقادیر کمی دارند و ۱۱۷۲۰۰ مورد افتتاح شغلی (۹/۱ درصد) طی دوره زمانی ۲۰۲۲-۲۰۲۰ برای آن پیش‌بینی شده است.

بالاترین رشد مشاغل آینده حول هر هفت خوشه حرفه‌ای می‌چرخد. نقش‌هایی که بیشترین نرخ رشد را در مشاغل پر حجم دارند عبارتند از: متخصصان هوش مصنوعی، رونویسان پزشکی، متخصصان علم داده، متخصصان موفقیت مشتری و مهندسان فول است. در بین مشاغل کم‌حجم‌تر، بیشترین رشد مربوط به تکنسین‌های سیستم تولید بیوگاز از زباله، دستیاران رسانه‌های اجتماعی، تکنسین‌های خدمات توربین‌های بادی، بازاریاب‌های سبز و هکرهای رشد است.

حرفه‌های نوظهور و ریزش شغلی

اعداد و ارقام کلی که پویایی بازار کار را دنبال می‌کنند معمولاً تغییرات رشد سالانه شغل را به صورت متوسط نشان می‌دهند. با این حال، چنین ارقامی نمایانگر واقعیت پویاتری هستند. این دستاوردهای عادی در اکثر مواقع ربطی به رشد مداوم بنگاه‌های موجود ندارند بلکه حاصل تغییر و کاهش بازده اقتصادی و تغییر شغل از بنگاه‌هایی با موفقیت کمتر به بنگاه‌های موفق‌تر، از بخش‌های در حال کوچک شدن به بخش‌های در حال رشد اقتصادی، و از مشاغل نزولی تا مشاغل نوظهور هستند. برای مثال در ایالات متحده طی سه دهه، از ۲۰۰۵-۱۹۷۷، سهم سالانه مشاغل تازه ایجاد شده، در شرکت‌ها، بخش‌ها و مشاغل موجود و جدید،

پیدایش فرصت‌های گسترده برای تحقق پتانسیل‌ها و آرمان‌های مردم در انقلاب صنعتی چهارم شده است. با این حال، برای تبدیل این فرصت‌ها به واقعیت، به منابع جدید داده‌ها و رویکردهای نوینی برای درک مشاغل و مهارت‌های نوظهور و انجام اقدامات همگانی موثر و هماهنگ در سراسر جهان نیاز فوری داریم. مجمع جهانی اقتصاد در این گزارش که توسط معاونت اقتصادی وزارت تعاون و رفاه اجتماعی منتشر شده، به «جعبه سیاه» اشتغالزایی جدید نگاهی عمیق دارد و به دلیل توجه اشتغال به مشاغل نوظهور آینده، دلایل این تغییر و مهارت‌های لازم جدید این حرفه‌ها را بررسی می‌کند.

مطابق یافته‌های این گزارش، تقاضا برای هر دو عامل «دیجیتال» و «انسانی» محرک رشد در حرفه‌های آینده است. هفت خوشه حرفه‌ای اصلی به طور پیاپی و پشت سر هم ظاهر می‌شوند. از سویی، این خوشه‌ها نشان‌دهنده پذیرش فناوری‌های جدید هستند، یعنی افزایش تقاضای مشاغل اقتصاد سبز، نقش‌های مهم اقتصاد داده و هوش مصنوعی و همچنین نقش‌های جدید در مهندسی، رایانش ابری و توسعه محصولات. از سوی دیگر، حرفه‌های نوظهور نشان‌دهنده اهمیت مداوم تعامل انسانی در اقتصاد جدید نیز هستند و باعث افزایش تقاضای مشاغل اقتصاد مراقبت می‌شوند، یعنی بر بازاریابی، فروش و تولید محتوا و همچنین بر مردم و فرهنگ تاثیر مهمی دارند.

درواقع آینده کار نشان‌دهنده وجود تقاضا برای طیف گسترده‌ای از مهارت‌های منطبق با این فرصت‌های حرفه‌ای است که نه تنها شامل مهارت‌های فنی آینده‌ساز بلکه مهارت‌های تخصصی صنعتی و مهارت‌های

به طور متوسط ۱۸ درصد از کل مشاغل را تشکیل می‌دهد. طی همین مدت، به طور متوسط سالانه ۱۶ درصد از کل مشاغل به دلیل تعطیلی شرکت‌ها و انقباض‌های بخشی و شغلی از بین رفته‌اند و این باعث شد نرخ رشد خالص سالانه ۲ درصد، اما نرخ ریزش شغلی سالانه ۳۴ درصد شود. نرخ‌های مشابه ریزش شغلی سالانه در اقتصادهای بزرگ جهانی امری شایع است (با میانگین ۲۲ درصد در اقتصادهای توسعه‌یافته طی سال‌های ۲۰۰۴-۱۹۷۷). از نظر تعداد دقیق فرصت‌های شغلی ایجاد شده طی یک سال در ۲۰۱۸، بازار کار ایالات متحده شاهد ایجاد ۳۹ میلیون فرصت شغلی جدید در بازار کار ۱۵۶ میلیون شاغل بوده است. فرصت‌های شغلی جدید به دلیل جابه‌جایی شغل افراد موجود در بازار کار ایجاد می‌شوند زیرا برخی از افراد بازنشسته یا از بازار کار خارج می‌شوند یا برای استخدام افراد کمتر یا بیشتر نسبت به افراد شاغل گذشته از نظر اقتصادی تقاضا وجود دارد. براساس برآورد گزارش سال ۲۰۱۸ مجمع جهانی اقتصاد درباره آینده مشاغل در سطح جهانی، تحول بازار کار که حاصل انقلاب چهارم صنعتی است شاید به ایجاد ۱۳۳ میلیون شغل جدید و جابه‌جایی همزمان ۷۵ میلیون شغل در سال ۲۰۱۸ منجر شود. جدا از این ریزش شغلی کلی، این گزارش نقش‌های جدید سال ۲۰۱۸ را ۱۶ درصد کل مشاغل تخمین زده است. این مقدار تا سال ۲۰۲۲ به ۲۷ درصد افزایش خواهد یافت. این چشم‌انداز مثبت و خالص در مجموعه‌ای از خوشه‌های حرفه‌ای نوظهور متمرکز شده است.

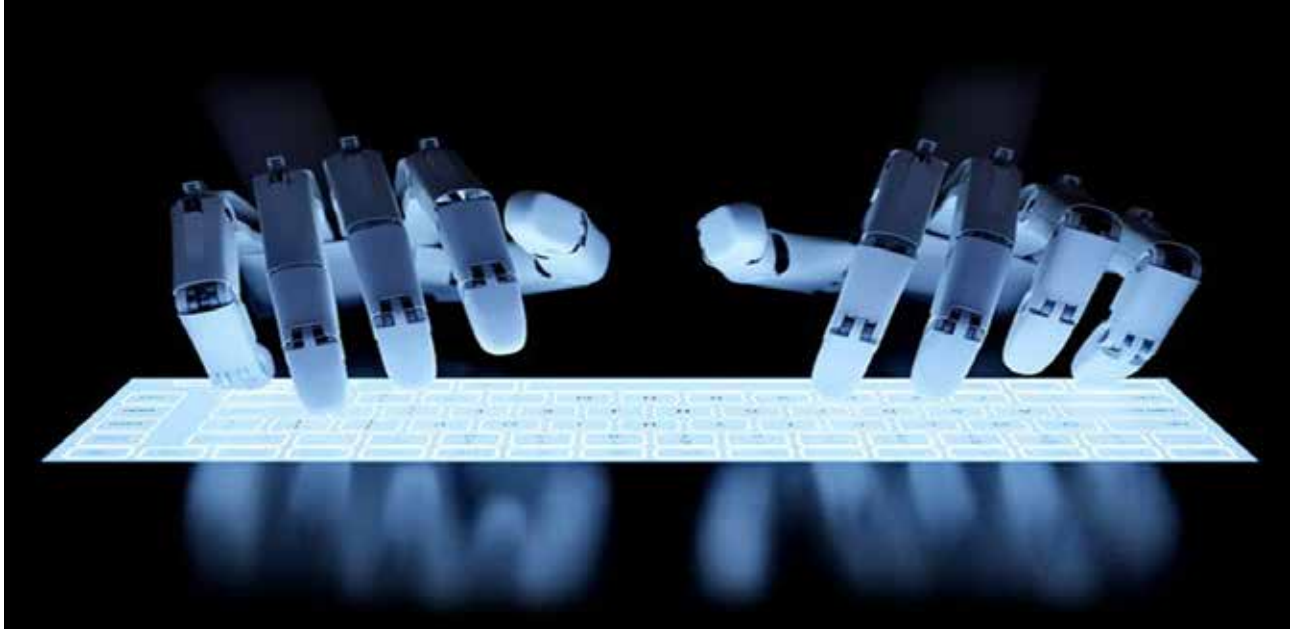
بازنمایی مشاغل نوظهور

در سال ۲۰۱۳، محققان کارل بندیکت فری و مایکل آزبورن گفت‌وگوی تازه‌ای شکل دادند که راجع به ماهیت تغییرات ساختاری ایجاد شده در بازارهای کار با هدف جابه‌جایی کارهای انجام شده به دست انسان بود. طی نیم دهه بعد، تعداد زیادی از تحقیقات روش‌های انقلاب صنعتی چهارم جهت ایجاد تقاضا برای مجموعه مهارت‌های جدید، جابه‌جایی مشاغل موجود و ایجاد مشاغل کاملاً نو و عواقب گسترده آن را در بازگشت مهارت در قالب دستمزد و موفقیت شاغلان کنونی بررسی می‌کند. این تغییر و تحول بر تمام بخش‌های نیروی کار اثر می‌گذارد و

به همان اندازه که قادر به تاثیرگذاری بر مشاغل نیازمند تخصص بالاست، قدرت لازم را برای تاثیرگذاری بر تامین معیشت افراد شاغل کم‌مهارت نیز دارد.

در این گزارش، حرفه‌های نوظهور به عنوان حرفه‌هایی تعریف شده‌اند که طی بیش از پنج سال گذشته بیشترین رشد را داشته‌اند. برای دستیابی به این ارقام، همکاران نیومتریکس، با پالایش دو منبع داده، تعداد فرصت‌های شغلی را در انواع گروه‌های شغلی تخمین می‌زنند. لینکدین تعداد متخصصان استخدام شده در فرصت‌های جدید را ردیابی می‌کند. متخصصان علم داده در لینکدین ۲۰ نقش شغلی را که شاهد بیشترین رشد طی پنج سال گذشته در ۲۰ اقتصاد اصلی بوده‌اند، شناسایی کرده که نشان‌دهنده ۴۵ درصد بازده اقتصادی جهان است. نقش‌هایی که فقط در یک اقتصاد خاص رشد داشتند از تجزیه و تحلیل حذف شدند. در نتیجه لیست کوتاهی از ۹۹ نقش در حال ظهور که سپس در خوشه‌های حرفه‌ای جمع شدند به دست آمد. این خوشه‌های حرفه‌ای به طرز نوینی با توجه به مجموعه مهارت‌های خاص مورد نیاز برای اجرای آن نقش‌ها از «پایین به بالا» تعریف می‌شوند. برای شناسایی این خوشه‌ها، لینکدین از معیار پروفایل مهارت‌ها استفاده می‌کند که ۳۰ مورد از بارزترین مهارت‌ها را در میان ۹۹ نقش نوظهور محاسبه می‌کند تا محبوب‌ترین و همچنین منحصر به فردترین مهارت‌های هر نقش را شناسایی کند. فرصت‌ها مطابق با این معیار متمایز در پروفایل مهارت‌ها خوشه‌بندی شدند. استفاده از این روش‌ها به شکل‌گیری هفت خوشه شغلی تجربی متمایز ختم شد، یعنی داده‌ها و هوش مصنوعی، مهندسی، پردازش ابری، مردم و فرهنگ، توسعه محصول، بازاریابی، فروش و محتوا. جهت ارائه توضیحی مختصر در این گزارش، تعدادی از این خوشه‌ها در خانواده حرفه‌های مهندسی، رایانش ابری، بازاریابی و فروش و محتوا مجدداً جمع‌آوری شدند. این نتایج در پنج خوشه حرفه‌ای و منحصر به فرد، نمایانگر ۶۶ مورد از ۹۹ فرصت اصلی حاصل از داده‌های لینکدین است.

علاوه بر پنج خوشه حرفه‌ای بالا، تحلیل‌های اخیر روند بازار کار جهانی و محلی نمایانگر رشد شغلی قوی در دو خوشه حرفه‌ای است: مشاغل اقتصاد سبز و مشاغل اقتصاد مراقبت. مجموعه داده‌های تطبیقی بین‌المللی در حال حاضر برای این دو حرفه در حال رشد موجود نیست. شرکت Burning Glass Technologies تعداد آگهی‌های فرصت‌های شغلی جدید در تابلوهای دیجیتالی مشاغل را در سطح جهان ردیابی می‌کند و در این گزارش بر نقش‌هایی که در ایالات متحده واقع شده‌اند متمرکز است. بنابراین Burning Glass Technologies

استفاده از طبقه‌بندی دقیق مبتنی بر حرفه از سوی وزارت کار ایالات متحده و زیرمجموعه داده‌های آگهی‌های مشاغل مربوط به آن، موقعیت‌های درون ایالات متحده را جهت شناسایی ۱۵ نقش نوظهور در این دو دسته ضبط می‌کند. خوشه حرفه‌ای اقتصاد مراقبت مستقیم با اشاره به مجموعه‌ای از حرفه‌های موجود در رابطه با سلامت و مراقبت تعریف شده است. در مقابل آن، خوشه اقتصاد سبز هنوز تعریف خاصی در طبقه‌بندی موجود در بازار کار ایالات متحده ندارد. در پاسخ به این امر، متخصصان علم داده در شرکت Burning Glass Technologies مشاغل سبز را از طریق ترکیبی از دو معیار شناسایی کردند: (۱) طبقه‌بندی موجود وظایف سبز از سوی وزارت کار ایالات متحده همراه با (۲) یک اسکور سبز یا نمره سبز قراردادی که در طبقه‌بندی مهارت‌های Burning Glass Tech-nologies تعریف شده است.

اقتصاد در سال ۲۰۱۸، رقم ۱۳۳ میلیون شغل جدید در دوره ۲۰۲۲-۲۰۱۸ به عنوان رقم پایه و با استفاده از رقم کلی تعداد فرصت‌ها در هر ۱۰۰۰۰ فرصت جدید می‌توان دریافت حرفه‌های آتی نوظهور که مورد تحلیل این گزارش هستند طی سال‌های ۲۰۲۲-۲۰۲۰ به ایجاد ۱/۶ میلیون فرصت جدید در سطح جهان منجر خواهد شد. طبق این فرضیات، اگر روند رشد فعلی حفظ شود، این حرفه‌های نوظهور ۷/۱ میلیون شغل جدید در سال ۲۰۲۰ فراهم خواهند کرد و این رقم تا سال ۲۰۲۲ شاهد افزایش چشمگیر ۵۱ درصدی تا ۴/۲ میلیون فرصت خواهد بود. بررسی مقیاس فرصت در برابر نرخ رشد سالانه هر خوشه حرفه‌ای نشان می‌دهد که خوشه حرفه‌ای اقتصاد مراقبت دارای بیشترین میزان تقاضاست و پس از آن فروش، بازاریابی و محتوا، و داده‌ها و هوش مصنوعی قرار دارد. خوشه‌های حرفه‌ای نمایانگر بیشترین نرخ رشد خوشه‌های حرفه‌ای داده‌ها و هوش مصنوعی، اقتصاد سبز، مهندسی و رایانش ابری هستند که نرخ رشد سالانه آنها به ترتیب ۴۱ درصد، ۳۵ درصد و ۳۴ درصد است. این گزارش در مجموع تخمین می‌زند که طی سه سال آینده، ۳۷ درصد فرصت‌های شغلی جدید در حرفه‌های نوظهور در اقتصاد مراقبت، ۱۷ درصد در فروش، بازاریابی و محتوا، ۱۶ درصد در داده‌ها و هوش مصنوعی، ۱۲ درصد در مهندسی و رایانش ابری، و ۸ درصد در دسته مردم و فرهنگ قرار می‌گیرند. حرفه‌های اقتصاد سبز در حال حاضر تغییری نمی‌کنند، به این صورت که ۱۱۷۲۰۰ فرصت شغلی جدید پیش‌بینی شده فقط ۱/۶ درصد از فرصت‌های شغلی جدید را در دوره زمانی ۲۰۲۰-۲۰۲۲ شامل می‌شود.

شناسایی میزان افزایش تقاضای مجموعه مهارت‌ها

افزایش تقاضا برای مشاغلی که رشد سریعی دارند باعث ارزش بیشتر مجموعه‌ای از مهارت‌های متمایز و برجسته شده است که زیربنای این هفت خوشه حرفه‌ای و وعده‌های رشد و پیشرفت در اقتصاد جدید به شمار می‌آیند. داده‌های جدید جمع‌آوری شده از سوی LinkedIn و Burning Glass Technologies نشان می‌دهد که این مهارت‌های درخواستی در برگیرنده مجموعه صلاحیت‌های متنوعی هستند. طبق یک طبقه‌بندی که نخستین بار با همکاری LinkedIn و بانک جهانی انجام شده است، این گزارش این گونه مهارت‌ها را در چنین خوشه‌هایی دسته‌بندی می‌کند: مهارت‌های شغلی، مهارت‌های تخصصی صنعتی، مهارت‌های عمومی و نرم، مهارت‌های فنی پایه و مهارت‌های آینده‌ساز فنی.

مهارت‌های شغلی شامل مجموعه مهارت‌های مورد نیاز برای فعالیت یا راه‌اندازی یک شرکت می‌شود. این خوشه در برگیرنده مهارت‌هایی مانند بازاریابی، مدیریت پروژه، بودجه‌ریزی و توسعه تجاری است. مهارت‌های تخصصی صنعتی مربوط به حوزه حرفه‌هایی از قبیل مستندسازی در رایانش ابری، فیلم و ویرایش در بازاریابی، فروش و محتوا یا آنکولوژی پرتوی در خوشه حرفه‌های اقتصاد مراقبت است.

این خوشه مهارت‌های مرتبط با بهره‌برداری و طراحی فناوری‌های دیجیتال را حذف می‌کند. مهارت‌های عمومی (سایر مهارت‌ها مهارت‌های میان کارکردی نام دارند) به طور معمول قابلیت‌های غیرشناختی هستند که در تمام حرفه‌ها مورد نیازند. اینها شامل رهبری، ارتباطات، مذاکره، خلاقیت و حل مساله هستند. لینکدین بیشتر مهارت‌های عمومی را

در مجموع و با توجه به جدول ارائه شده، ۹۶ نقش حاصل نشان‌دهنده مجموعه داده منحصر به فردی از مشاغل آینده در هفت خوشه حرفه‌ای است که بیشترین رشد را طی پنج سال گذشته داشته‌اند. نکته قابل توجه این است که این هفت خوشه از لحاظ میزان رشد فردی و مقیاس کل فرصت‌های شغلی ارائه شده متفاوت هستند. برآوردهای این گزارش برتری رشد هفت خوشه حرفه‌ای در حال ظهور را نسبت به کل بازار کار می‌سنجد. به عنوان مثال، تا پایان سال ۲۰۲۰، خوشه حرفه‌ای داده‌ها و هوش مصنوعی نماینده ۷۸٪ از هر ۱۰۰۰۰ فرصت شغلی است. این مقدار تا سال ۲۰۲۲ به ۱۰۰٪ مورد نیاز هر ۱۰۰۰۰ فرصت شغلی افزایش می‌یابد.

تعیین کمی شغل‌های آینده

طبق گزارش آینده مشاغل مجمع جهانی

در خوشه مهارت‌های نرم ترسیم کرده است که شامل مهارت‌های نگرشی و رفتاری مانند رهبری می‌شود. خوشه‌های مهارت‌های عمومی و مهارت‌های نرم بین دو مجموعه داده غیرهمانگ باقی می‌مانند. مهارت‌های فنی پایه شامل سواد رایانه‌ای هستند از جمله امکان استفاده از مجموعه نرم‌افزارهای تولیدی میکروسافت و در کنار آن، کاربردهای خاص فناوری از جمله طراحی وب، بازاریابی آنلاین، رسانه‌های اجتماعی، ارتباطات، تهیه پیش‌نویس، نرم‌افزارهای طراحی مهندسی، نرم‌افزارهای پزشکی و نرم‌افزارهای بالینی. در آخر مهارت‌های آینده‌ساز فنی مهارت‌هایی هستند که افراد را قادر می‌سازند که فناوری‌هایی را به کار برند و طراحی کنند که به طرز چشمگیری بر مدل‌های تجاری و بازار کار طی سال‌های آینده اثر می‌گذارند. اینها علوم داده، پردازش طبیعی زبان، اتوماسیون، رباتیک، رایانش ابری و امنیت سایبری را دربرمی‌گیرند.

طبقه‌بندی‌های مورد استفاده در هر یک از شرکای مجمع نیومتریکس طبق یک استاندارد مشترک همانگ شده‌اند. همانگی فعلی همچنان مقدماتی است و تلاش بیشتری در سطح جهانی برای ایجاد زبانی مشترک در بازار کار در قالب نوعی طبقه‌بندی مهارت‌های متداول و مورد توافق و استانداردهای مشترکی برای ردیابی روند بازار کار در سراسر اقتصاد مورد نیاز است. اساس گروه‌بندی مهارت‌های ارائه‌شده در بالا طی همکاری فنی سه ساله بین بانک جهانی و لینکدین تدوین شده است. برای محاسبه پروفایل دقیق مهارت‌های هر حرفه برجسته آینده، متخصصان علم داده در لینکدین مشخص‌ترین مهارت‌ها را برای هر حرفه مشخص کرده‌اند. این کار از طریق اولویت‌بندی مهارت‌های مهم طبق وزن محاسباتی آنها و بر اساس فراوانی آنها در تمام حرفه‌ها صورت گرفته است. این روش ۳۰ مهارت بارز را برای هر حرفه و خوشه حرفه‌ای تولید می‌کند. معیار حاصل سهم هر یک از خوشه‌های مهارتی را به عنوان نسبت بارزترین مهارت برای هر حرفه و خوشه حرفه‌ای نشان می‌دهد. برای اهداف این گزارش، داده‌های اشتراکی از سوی

Burning Glass Technologies به تریبی همانگ شده‌اند که برای اهداف تطبیقی با این رویکردها متناسب باشند. به این ترتیب

داده‌های ورودی گروه‌های شغلی اقتصاد مراقبت و اقتصاد سبز باید نشانگر و مقدماتی در نظر گرفته شوند.

در حالی که برخی از خوشه‌های حرفه‌ای، مانند داده و هوش مصنوعی، مهندسی، و رایانش ابری، در درجه اول به تخصص قوی در فناوری‌های دیجیتال نیاز دارند، سایر حرفه‌هایی که رشد سریعی دارند بیشتر بر مهارت‌های تجاری یا مهارت‌های تخصصی صنعت تاکید می‌کنند. نقش‌های بازاریابی، فروش و محتوا تاکید بیشتری بر مهارت‌های شغلی دارند. فرصت‌های حرفه‌ای در خوشه اقتصاد مراقبت به سهم قابل توجهی از مهارت‌های صنعت تخصصی، مانند رونویسی پزشکی، سترون‌سازی و سنجش علائم حیاتی نیاز دارند. در خوشه حرفه‌ای اقتصاد سبز هم مهارت‌های تخصصی صنعتی، با تمرکز بر استانداردهای بهداشتی و ایمنی، توربین‌های بادی، نصب خورشیدی و طراحی برقی، برجسته هستند.

مهارت‌های آینده‌ساز فنی بیشتر در گروه‌های حرفه‌ای داده‌ها و هوش مصنوعی قرار دارند که ۴۵ درصد از ۳۰ مهارت برتر مورد نیاز را تشکیل می‌دهند و در نقش‌های رایانش ابری با سهم ۴۱ درصد مورد نیاز هستند. مهارت‌های فنی پایه در تمام حرفه‌های نوظهور از اهمیت بالایی برخوردارند. این مهارت‌ها برای نقش‌های مورد تقاضا در مهندسی، رایانش ابری و توسعه محصولات بسیار اهمیت دارند، و به ترتیب ۵۶ و ۴۷ درصد از برترین مهارت‌های مورد تقاضا را تشکیل می‌دهند. تقاضا برای مهارت‌های فنی پایه در حرفه‌های مربوط به مردم و فرهنگ، اقتصاد مراقبت و اقتصاد سبز به ترتیب ۸ درصد، ۳ درصد و ۱۸ درصد است و از کمترین اهمیت برخوردارند.

برچسب گسترده مهارت‌های پایه فنی تنوع عظیمی از مهارت‌های دیجیتال مورد تقاضا دربردارد. داده‌های نشانگر آنند که خوشه حرفه‌ای اقتصاد مراقبت به مهارت فنی متمایز برای استفاده در نرم‌افزار صدور صورتحساب پزشکی و انفورماتیک بالینی نیاز دارد. متخصصان اقتصاد سبز، تقاضا بین متخصصان اقتصاد سبز بیشتر به مهارت فنی به سمت پیش‌نویسی و طراحی مهندسی و سیستم‌های مهندسی جغرافیایی متمایل است.

تمرکز بر حرفه‌های آینده

دیدگاه‌های ارائه شده از سوی منابع جدید داده‌ها شامل درکی واقعی از فرصت‌های پیش رو در اقتصاد جدید در مقیاس بزرگ هستند. فرصت‌ها در مقیاس بزرگ شامل بیش از ۵۰۰۰ آگهی جدید شغلی یا استخدامی در هر سال هستند. مهارت‌ها با توجه به نوع آنها واجد شرایط هر یک از مشاغل می‌شوند. برای مثال، بازاریابی دیجیتال و بازاریابی محصولات از جمله ۱۰ مهارت برتر تجاری مورد نیاز در اقتصاد مراقبت هستند که شامل حرفه‌هایی مانند دستیاران مراقبت شخصی و مربیان ورزشی می‌شود. حرفه‌های مربوط به داده‌ها و هوش مصنوعی به مهارت در هوش مصنوعی و فناوری ذخیره‌سازی داده‌ها نیاز دارند و دربرگیرنده نقش‌هایی در مقیاس کوچک مانند برنامه‌نویسان داده‌های بزرگ در کنار نقش‌هایی در مقیاس بزرگ مانند متخصصان علم داده نیز هستند. مهندسی و رایانش ابری به مهارت‌های پایه‌ای، از قبیل مهارت‌های شبکه‌های کامپیوتری، و مهارت‌های آینده‌ساز فنی، مانند تعامل رایانه‌ای انسانی، آن‌هم در نقش‌هایی مانند مهندسان فول استک و مهندسان DevOps (مهندسان توسعه نرم‌افزار و عملیات فناوری اطلاعات) نیاز دارند. خوشه اقتصاد سبز به مهارت‌های تخصصی در صنعت مانند توربین‌های بادی و نصب خورشیدی، و مهارت‌های تجاری، مانند بازاریابی ایمیلی، در نقش‌هایی مانند نصب‌کننده‌های خورشیدی فتوولتائیک و فروشندگان سبز احتیاج دارد. خوشه توسعه محصول به مهارت‌های فنی پایه از قبیل آزمایش نرم‌افزار و توسعه وب، و همچنین مهارت‌های تجاری مانند عملیات ساخت، نیاز دارد. نقش‌هایی که در این خوشه گنجانده شده‌اند شامل نقش‌های فرصت‌های بزرگ مقیاس مانند مربیان چابک، صاحبان محصولات و تحلیلگران محصولات است. حرفه‌های فروش، بازاریابی و محتوا به مهارت‌های فنی پایه مانند رسانه‌های اجتماعی و مهارت‌های نرم مانند رهبری نیاز دارد. نقش‌هایی که به چنین مهارت‌هایی نیاز دارند، شامل فرصت‌های بزرگ مقیاس مانند متخصصان بازاریابی دیجیتال هستند. / بنیاد ملی توسعه فناوری

پیمان رشیدی*

زمان بعد از بحران نیز بازی خواهند کرد. در کشور چین مشتریان با تردید به فروشگاه‌ها باز گشتند به طوری که تادو هفته پس از بازگشایی فروشگاه‌ها نیز از حضور در این اماکن امتناع می کردند. این موضوع بیانگر این مطلب است که بخشی از سهم بازار فروش آنلاین برای همیشه به فضای آنلاین اختصاص خواهد یافت. دیجیتال سازی نه تنها منجر به حرکت چرخ کانال فروش می شود بلکه به کمک برندهای برای متناسب سازی ساختار هزینه‌هایشان نیز می آید و اثرات مثبت خود را در تمامی مراحل زنجیره تامین می گذارد. به عنوان مثال، دیجیتال سازی می تواند کانال های جدیدی را برای سیستم لجستیک فعال کند، پتانسیل های نوینی برای جذب مشتری را نمایان کند و سیستم مدیریت موجودی کالا را بهبود بخشد. هسته اصلی در تمامی این موضوعات «داده ها و اطلاعات» خواهد بود.

اما فرصت هایی که هم اکنون در حال از دست رفتن است نشان دهنده وجود یک شکاف عمیق در فضای دیجیتال نه تنها در ایران، بلکه در کل جهان است. این بحران فاصله بین رهبران بازار و دیگر برندها را نمایان تر کرد. برای رهبرانی که توانایی و تمایل برای سرمایه گذاری در کانال های جدید داشتند، بحران کرونا صرفه عنوان یک شتاب دهنده عمل کرد به طوری که یکی از بزرگترین برندهای پوشاک جهان اعلام کرد که توانسته اند در مدت دو ماه، به اندازه دو سال تحول دیجیتال ایجاد کنند. بنابراین برای برندهای صنایع پوشاک، مد و کالاهای لوکس دیجیتال سازی و تحلیل داده باید به عنوان عنصر اصلی استراتژی شرکت تبدیل شود. روندی که انتظار می رود در دوران پساکرونا نیز شکل گیرد، نقش تحول دیجیتال را پررنگ تر هم می کند.

فاصله گذاری اجتماعی همچنان ادامه دارد و مشتریان کمتر به فروشگاه‌ها مراجعه می کنند. اقتصادی جدید در سایه این فاصله گذاری ظهور خواهد کرد و تجارت الکترونیک به سطح جدیدی ارتقا خواهد یافت. پیامدهای ظهور این روند برای هر شرکت بسته به نقطه آغازین دیجیتال سازی و استراتژی آن شرکت متفاوت خواهد بود. رهبران دیجیتال (شرکت هایی که توانسته اند بخش هایی از زنجیره تامین شان را دیجیتال سازی کنند و کانال های آنلاین و آنلاین شان به شکل یکپارچه فعالیت می کنند) در حال حاضر نسبت به دیگر شرکت ها برتری دارند و می توانند این امکان وجود دارد که این جایگاه را در اثر فعالیت های دیجیتالی سایر رقبا از دست بدهند.

از طرف دیگر شرکت های میان رده (برندهایی که در زنجیره تامین از راهکارهای دیجیتال استفاده نمی کنند و کانال های آنلاین و آفلاین یکپارچه ندارند) این فرصت را دارند که تمام تمرکزشان را روی دیجیتال سازی و تحلیل داده بگذارند و بتوانند با سرمایه گذاری های کوچک تر و در عین حال هوشمندانه تر، سهم بازار بیشتری را به دست آورند. البته همان طور که مشخص است، تحول دیجیتال به تنهایی نمی تواند یک اکسیر برای کسب و کارها باشد. شرکت ها باید سرمایه گذاری هایشان را به حوزه هایی هدایت کنند که بیشترین ارزش های تجاری در آنها نهفته است. در نهایت این تحول دیجیتال را در دو جبهه حفظ سلامت کارکنان و ارتباط موثر با مصرف کنندگان می توان پیگیری کرد.

سلامتی و ایمنی کارکنان و مشتریان همواره در اولویت اول بوده و هست. خیلی از شرکت های فعال در صنایع پوشاک، مد و کالاهای لوکس (AF&L) باید دستورالعمل های بهداشتی جدیدی را برای انبارها و

همه گیری کرونا بحران بزرگی بود که شوک ناگهانی ای را به اقتصاد جهانی وارد کرد. در پی این بحران، صنایع پوشاک، مد و کالاهای لوکس (AF&L) به نوبه خود برای رفع نیازهای بهداشتی جوامع وارد عمل شدند؛ تعطیلی فروشگاه‌ها، تولید کالاهای بهداشتی مانند ماسک، ضد عفونی کننده ها و همچنین کمک های مالی به سازمان های بهداشتی و اجتماعی از جمله این اقدامات بود. در همین حال این شرکت ها با نتایج اقتصادی مخرب کرونا نیز درگیر بوده اند که نتیجه آن افزایش بیکاری در صنعتی بوده است که معیشت افراد زیادی را تامین می کند.

اگرچه هیچ کس این بحران را از قبل پیش بینی نکرده بود اما بعضی از برندها توانستند خودشان را بهتر با شرایط به وجود آمده تطابق دهند که دلیل اصلی آن هم دانش دیجیتال بوده که از قبل کسب کرده اند. حال ما در این مقاله قصد داریم تاثیر کرونا را بر صنعت پوشاک و مد بررسی کنیم و سپس مجموعه اقداماتی را پیشنهاد کنیم که شرکت ها می توانند از طریق آنها قابلیت های دیجیتال را در مجموعه های خود اجرایی کنند؛ نه تنها به منظور غلبه بر اثرات منفی کرونا، بلکه برای به دست آوردن جایگاه سابق شان.

در تحقیقی که در فروردین ماه گذشته و با شیوع گسترده کرونا در دنیا انجام شد، مشخص شد تمایل خرید در فضای آفلاین ۷۰ تا ۸۰ درصد و در فضای آنلاین ۳۰ تا ۴۰ درصد کاهش پیدا کرده است. با وجود اینکه نمی شود از فروشگاه های آنلاین این انتظار را داشت که بتوانند این کاهش خریدها را به طور کامل جبران کنند، اما وجود آنها مانند یک شاهراه حیاتی برای برندهایی بود که با تعطیلی فروشگاه هایشان روبه رو شده بودند که اتفاقا پیش بینی می شود این نقش مهم را در

طبقه‌بندی شوند: اول، پروژه‌های حیاتی که با اولویت‌های اصلی فضای دیجیتال و تحلیل داده مرتبط هستند و باید طبق برنامه پیش روند (مانند راه‌اندازی وب‌سایت، نرم‌افزار ارتباط با مشتری، کمپین‌های تبلیغاتی آنلاین و بهبود فرآیندهای بازاریابی)؛ دوم، پروژه‌های اصلی‌ای که می‌توانند به تأخیر بیفتند. تنها فعالیت‌هایی نیاز است ادامه یابند که در یکی از این دو دسته قرار می‌گیرند و دیگر پروژه‌ها باید متوقف شوند. اولویت‌ها و بودجه فضای دیجیتال و تحلیل داده نیاز است که مطابق با شرایط پسا کرونا تنظیم شود. اگر چه در حال حاضر زمان اتمام بحران کرونا نامشخص است، شرکت‌های فعال در صنایع پوشاک، مد و کالاهای لوکس باید طوری برنامه‌ریزی کنند تا در پسا کرونا نیز بتوانند در این صنعت رقابت کنند و تجارت خود را گسترش دهند

نکته پایانی: برندهای حاضر در صنعت پوشاک، مد و کالاهای لوکس برای مقابله با ابعاد منفی همه‌گیری کرونا، باید وارد «عصر تحول دیجیتال» شوند چرا که نه تنها با کاهش فروش مواجه شده‌اند بلکه عادات و رفتار خرید مشتریان نیز تغییر کرده است که در نتیجه آن، تعامل برندها با مصرف‌کنندگان، تعداد و نوع کانال‌های ارتباط با مشتری در دوران پسا کرونا نیز دستخوش تغییر خواهند شد. همچنین نیاز به تسریع و انعطاف‌پذیری در فرآیندهای زنجیره تامین به طور مداوم افزایش می‌یابد. تحول دیجیتال و داده‌کاوی نقشی اساسی در خروج از بحران این شرکت‌ها خواهند داشت؛ تحولی که می‌توان گفت یک سفر ۱۸ تا ۲۴ ماهه خواهد بود که نیاز به هدفی بلندپروازانه و نقشه‌راهی مشخص دارد.

* پژوهشگر مطالعات بازاریابی و استراتژیست دیجیتال مارکتینگ مرکز تحقیقات مدیریت و نوآوری دانشگاه علامه طباطبائی

مراکز توزیع در نظر گرفته و ابزارهای دیجیتال را برای دور کاری‌های کارکنان فراهم کنند.

استفاده از ایمیل، شبکه‌های اجتماعی و سایر کانال‌های دیجیتال افزایش قابل توجهی در طول بحران کرونا داشته‌اند. بنابراین برندهای پوشاک، مد و کالاهای لوکس باید به طور مداوم با مصرف‌کنندگان ارتباط برقرار کنند. این شرکت‌ها باید از ظرفیت کانال‌های دیجیتال برای شکل‌دهی ارتباطات نزدیک و هدفمند با مصرف‌کنندگان استفاده کنند. برندهای برتر روابطشان با مشتری‌ها را حتی در زمان تعطیلی فروشگاه‌ها حفظ می‌کنند. برقراری ارتباط با وفادارترین مشتریان نه تنها به ثبت جایگاه برند در ذهن مشتریان کمک می‌کند بلکه منجر به افزایش فروش نیز می‌شود. فراهم‌سازی یک تجربه کاربری مناسب برای مشتریان در فضای آنلاین اهمیت بالایی دارد، به همین دلیل است که شرکت‌ها نیاز دارند که تخصیص منابع‌شان را از فضای آفلاین به آنلاین ببرند. همچنین لازم است ظرفیت‌ها در ایجاد تقاضا و برآورده‌سازی آنها افزایش یابد. شرکت‌ها باید به دنبال رفع نقاط اصطکاک در هر قسمت از سفر مشتری باشند. برای مثال، بهبود فرآیند جست و جو در وب‌سایت می‌تواند یکی از این موارد باشد.

در حالی که بیشتر برندهای دنیا که در صنایع پوشاک، مد و کالاهای لوکس فعالیت می‌کنند، فروشگاه آنلاین دارند، اما اکثر شرکت‌های ایرانی فعال در این حوزه تا امروز ضعیف عمل کرده‌اند. برندهای ایرانی می‌توانند با یک برنامه‌ریزی دقیق طی ۱۵ تا ۲۰ هفته یک سیستم جامع دیجیتال راه‌اندازی کنند و فاز تحول دیجیتال را کامل کنند. برای راه‌اندازی سیستم فروش آنلاین، نیاز هست بیشتر بودجه بازاریابی به کانال‌های دیجیتال اختصاص یابد. می‌توان با راه‌اندازی یک اتوماسیون داخلی برای بازاریابی دیجیتال عملکرد را بهبود بخشید به طوری که در کل سازمان نمایان باشد. به عنوان مثال، داشبورد عملکرد در سطح مدیران ارشد راه‌اندازی شود که یک شمای کلی از وضعیت فروش آنلاین، مدیریت ارتباط مشتری و عملکرد شبکه‌های اجتماعی ارائه کند تا امکان شناسایی و بهینه‌سازی فرصت‌ها را در سریع‌ترین زمان ممکن فراهم کند. تخصیص بودجه برای پیشبرد اهداف تحول دیجیتال برای برندها در این شرایط بسیار چالش برانگیز است.

بدیهی است با توجه به افت فروش در بحران کرونا، اکثر شرکت‌ها تمایل دارند هزینه‌هایشان را به حداقل برسانند. اما از طرف دیگر کاهش تمامی ردیف‌های بودجه‌ای در یک شرکت نیز خطرناک است. بنابراین می‌توان روش بودجه‌بندی مبتنی بر صفر را در پیش گرفت. پروژه‌ها باید در دو دسته

عوامل موثر بر بهبود روند بورس بورس نیازمند تغییر نگرش سیاستمداران

تصمیم‌گیر با تکیه بر این موارد، زمینه بازگشت تعادل و مهم‌تر از همه اعتماد از دست‌رفته را به بازار سرمایه فراهم کنند. به گزارش پایگاه خبری بورس‌پرس، این پیشنهادات طی چند روز از سوی ۲۰ مدیر، کارگزار، کارشناس و فعال بازار سرمایه جمع‌آوری شده است. بر این اساس فعالان بازار سرمایه خواستار برگرداندن بخشی از پولی شده‌اند که دولت از بورس برداشت کرده است. آنها همچنین به مواردی از قبیل کاهش نرخ سود بانکی به میزان قابل توجه، حذف قیمت‌گذاری دستوری، مشخص کردن قیمت تقریبی ارز و نرخ تسعیر آن، اعلام برنامه دولت برای سهام عدالت و پاسخ به درخواست تزریق منابعی از صندوق توسعه ملی به بازار سرمایه، انتشار اوراق توسط صندوق توسعه ملی با هدف خرید سهام، فروش اوراق در بازار توسط دولت با هدف خرید سهام، آزادسازی قیمت‌ها از جمله قیمت خودرو در بورس کالا، رفع ممنوعیت یا اصلاح مصوبه اخذ تسهیلات بانکی برای هلدینگ‌ها و شرکت‌های سرمایه‌گذاری در خصوص خرید سهام و هموارسازی امکان افزایش سرمایه از محل تجدید ارزیابی سهام در شرکت‌های سرمایه‌گذاری نوع دوم (غیر هلدینگ‌ها) اشاره کرده‌اند. در همین حال حضور رییس سازمان بورس در هیات دولت و همچنین برخورد حقوقی با اظهارنظرهای غیرمسئولانه و بعضاً سیاسی و حذف زمینه‌های ایجاد رانت در شرکت‌ها مورد توجه اهالی بازار بوده است. از سوی دیگر طی این پیشنهادات به مواردی از قبیل تسریع و تسهیل در فرآیند افزایش سرمایه‌ها از محل تجدید ارزیابی دارایی‌ها و صرف سهام، اقدامات جبرانی بعد از تامین مالی دولت از بازار و کاهش نرخ مالیات بر فروش سهام، تسریع فرآیند سهام خزانه، مشوق‌های مالیاتی در حوزه سرمایه‌گذاری و انسجام در تصمیم‌های اقتصادی دولت و پرهیز از اقدامات متضاد تاکید شده و ایجاد و توسعه رسانه‌های مرتبط با بازار سرمایه در سطح ملی مورد توجه قرار گرفته است. در همین حال فعالان بازار سرمایه خواستار استقلال بازار سرمایه و مصونیت از تصمیمات دولتی، ایجاد سیستم اطلاعاتی یکپارچه برای رصد فعالیت‌های اقتصادی، بازنگری و اصلاح در ساختار شورای عالی بورس از منظر «ترکیب و استقلال اعضا»، عدم دخالت دولت در بازار سرمایه، کاهش معنی‌دار نرخ بهره و اصلاح قانون تجارت شده‌اند.

جای خالی رییس سازمان بورس در هیات دولت

احمد اشتیاقی، کارشناس بازار سرمایه اظهار می‌کند: «با توجه به وزن و جایگاه کنونی بازار سرمایه و نفوذ در میان آحاد مردم باید در تصمیم‌گیری‌ها آثار و تبعات هر اقدام در بازار سرمایه هم در نظر گرفته شود. از همین رو به نظر من بیش از آنکه بخواهیم ترکیب شورای عالی بورس را تغییر دهیم باید بر وزن رییس سازمان بورس و شورای عالی بورس در بدنه دولت تمرکز کنیم. بحثی که در حال حاضر اغلب افراد پیگیری می‌کنند این است که چرا رییس سازمان بورس نباید مانند رییس کل بانک مرکزی در جلسات هیات دولت حضور داشته باشد.» او می‌افزاید: «از سمت دیگر نیز تشکیل کانون سهامداران حقیقی بسیار مهم است. این کانون باید ایجاد شود و در شورای عالی بورس نماینده داشته باشد. در واقع می‌توان ترکیب شورای عالی بورس را نیز به گونه‌ای تغییر داد که کانون‌های سهامداران حقیقی، کارگزاران و نهادهای سرمایه‌گذاری در آن نماینده داشته باشند تا این ارکانی که به طور مستقیم در ارتباط با بازار سرمایه هستند

بازار سرمایه روزهای خوشی را سپری نمی‌کند و روند نزولی قیمت سهام با وجود شوک‌های مقطعی و درمان‌های کوتاه‌مدت همچنان ادامه دارد. متولیان دولتی بازار سرمایه نیز عموماً در پی فضا سازی‌های روانی برای امیدبخشی به بازاری هستند که از دردهای ریشه‌ای رنج می‌برد و نیازمند تغییرات بنیادین در مقررات داخلی و سیاست‌های پولی دولت است. روز گذشته اعلام شد که چند تن از مدیران و اهالی کهنه‌کار بازار سرمایه رؤس پیشنهادات خود برای رفع موانع رونق بازار را به دولت ارائه کرده‌اند تا از این طریق زمینه بازگشت تعادل و اعتماد به بورس فراهم شود. در میان این نکات پیشنهادی علاوه بر لزوم تغییر در سیاست‌گذاری‌های پولی، مالی و ارزی، ضرورت تحول در ساختار شورای عالی بورس به گونه‌ای که از استقلال بیشتری در برابر دولت برخوردار باشد خودنمایی می‌کند. در همین حال فعالان بازار سرمایه مجدداً خواستار تخصیص یک کرسی در هیات دولت به رییس سازمان بورس شده‌اند. احمد اشتیاقی - کارشناس بازار سرمایه - نیز در گفت‌وگو با «جهان صنعت» با اشاره به ارتقای جایگاه بازار سرمایه، توازن میان جایگاه رییس سازمان بورس و رییس کل بانک مرکزی را یکی از مهم‌ترین مطالبات اهالی بازار سرمایه عنوان می‌کند.

در حالی بیماری چندین ماهه بازار سرمایه با وجود همه وعده وعیدهای دولت مبنی بر حمایت، برنامه‌های اصلاحی سازمان بورس، رشد قیمت‌های جهانی، ارزنده شدن اکثریت سهام و... ادامه دار شده که گروهی از فعالان پیشکسوت بازار، پیشنهاداتی برای رفع موانع به دولت ارائه کرده‌اند تا شاید مسوولان

بتوانند نظرات و آرای خود را در شورای عالی بورس مطرح کنند.» این کارشناس بازار سرمایه تاکید می‌کند: «بنابر این خواسته عموم سرمایه‌گذاران این است که با توجه به تجربه مدت اخیر تصمیماتی اتخاذ نشود که زیان سهامداران را به دنبال داشته باشد؛ از جمله همان اتفاقاتی که توسط وزیر صنعت برای قیمت‌گذاری دستوری فولاد در جریان بود. از همین رو باید از این پس این دست تصمیماتی که سودآوری شرکت‌ها را کاهش می‌دهد و سهامداران را متضرر می‌کند زیر ذره‌بین قرار گیرد.»

نیاز بازار به حمایت‌های عملی

اشتیاقی در بحث حمایت دولت از بازار سرمایه نیز به بدعهدی صندوق توسعه ملی اشاره و اظهار می‌کند: «در حوزه حمایت‌های دولت از بازار باید به موردی اشاره کرد که در سال ۹۴ مصوب شده و بر مبنای آن باید یک درصد از منابع صندوق توسعه ملی به صندوق تثبیت بازار سرمایه منتقل شود. چرا این اتفاق نمی‌افتد؟ ما در این خصوص انتظار حمایت داریم تا مشکل کنونی بازار که ضعف تقاضاست برطرف شود.» او همچنین می‌افزاید: «بانک مرکزی در سال ۸۳ که بازار سرمایه جایگاه و نفوذ کنونی را در جامعه نداشت و از این درجه اهمیت برخوردار نبود، پرداخت تسهیلات توسط سیستم بانکی برای خرید سهام را ممنوع اعلام کرده، اما در شرایط کنونی این ممنوعیت باید رفع شود. بانک مرکزی باید به هلدینگ‌ها، شرکت‌های سرمایه‌گذاری و حتی اشخاص حقیقی در قبال وثیقه‌گیری سهام، تسهیلات مالی اعطا کند تا مشکل ضعف تقاضا در بازار سرمایه برطرف شود.»

لزوم پرهیز از سیاسی‌کاری در بازار سرمایه این کارشناس بازار سرمایه با بیان اینکه مشکل دیگر بازار سرمایه ارائه ارقام غیردقیق توسط مقامات اقتصادی است عنوان می‌کند: «بازار سرمایه یک بازار کامودیتی محور و دلارمحور است. وقتی یک مقام بلندپایه دولتی از دلار ۱۵ هزار تومانی که با واقعیت اقتصاد ایران هم تطبیق ندارد حرف می‌زند، سعی را به بازار سرمایه تزریق می‌کند که تنها بر ابهامات اهالی بازار سرمایه می‌افزاید. در حالی که اصلاً چنین نرخ‌های برای دلار متصور نیست. در این میان به دلیل شرایطی که کشور با آن روبه‌رو است و با کمبود منابع

ارزی دست و پنجه نرم می‌کند، قصد و غرض از گفتن این دست مسائل عمدتاً سیاسی است و مقام دولتی دارد کار سیاسی می‌کند اما تاوان آن را باید بازار سرمایه بپردازد.» اشتیاقی ادامه می‌دهد: «عموم مردم بار سیاسی این اظهارات را در نظر نمی‌گیرند بلکه بحث اقتصادی آن را نگاه و گمان می‌کنند چنین اتفاقی رخ خواهد داد. در واقع عموم مردم بدون آشنایی با بازار سرمایه و تحلیل آن، به طور مستقیم وارد بازار سرمایه شده‌اند و با اقتصاد کلان آشنایی ندارند. این دست از بازیگران بازار وزن زیادی به اظهارات مقامات دولتی می‌دهند و به آن اعتماد می‌کنند در حالی که تحلیلگران بازار وزن آنچنانی برای این اظهارات قائل نیستند. منتها وقتی دولت مردم عادی را وارد بازار سرمایه کرده است در واقع دارد با این اعداد و ارقام بدون مبنای آنها را بیشتر می‌ترساند.» اشتیاقی تاکید می‌کند: «از همین رو ما اهالی بازار از مقامات دولتی انتظار داریم که در مورد سیاست‌های پولی، مالی و ارزی، شفاف و اقتصادی با مردم صحبت کنند و تنها با یک حرف باعث تحریک سرمایه‌گذار نشوند. مثلاً در بحث نرخ ارز نباید تارگت بدون تحلیل مطرح شود. اگر می‌خواهند رقمی را اعلام کنند چند اقتصاددان شرایط نقدینگی، اقتصاد کلان و تراز و پرداخت‌ها را بررسی و اعلام کنند نرخ ارز باید فلان رقم باشد.»

ضرورت روشن‌نگری در سیاست‌گذاری اقتصادی

او در ادامه تصریح می‌کند: «در مورد نرخ بهره نیز همین گونه است. باید اعلام شود که قرار است نرخ بهره در میان‌مدت چه تغییری داشته باشد و برای آن هدفگذاری شود. به عنوان مثال باید بیان شود که طی سه سال آینده سیاست ما در این حوزه بر این مبناست که مثلاً بر اساس تورم نرخ بهره چه میزان خواهد بود یا با توجه به گشایش ارزی و شرایط جدید سالانه نرخ سود را دو درصد کاهش می‌دهیم. باید این موارد با دقت به بازار اعلام شود.» این کارشناس بازار سرمایه با تاکید بر اینکه سپرده بانکی رقیب بازار سرمایه است بیان می‌کند: «باید طبق برنامه‌ریزی دقیق به اهالی بازار سرمایه اطمینان داده شود که نگران افزایش نرخ سود نباشند. یک سرمایه‌گذار می‌تواند در بانک سپرده‌گذاری کند یا پول خود را به بازار سرمایه بیاورد اما وقتی احساس کند نرخ سود بانکی به طور مداوم در حال رشد است نسبت به سرمایه‌گذاری در بازار سرمایه احساس نارضایتی می‌کند. در حالی که اگر این هدفگذاری به طور دقیق صورت گیرد و اعلام شود سرمایه‌گذار نیز می‌تواند با فراغ بال برای سرمایه‌گذاری خود تصمیم‌گیری کند. انتظار می‌رود این سیاست‌ها به طور شفاف اعلام شود.» اشتیاقی اضافه می‌کند: «شاید بازار سرمایه پیش از این از درجه بالای اهمیت برخوردار نبوده تا این نوع سیاست‌ها اعلام شوند اما از این پس با توجه به وزنی که بازار سرمایه در اقتصاد ایران پیدا کرده است، این نیاز وجود دارد که سیاست‌ها در این حوزه به روشنی بیان شوند.

تا دو سال قبل این نیاز وجود نداشته است اما اکنون شرایط تغییر کرده و این درخواست جدیدی است و انتظار می‌رود دست کم دولت بعدی این موارد را جزو رؤس برنامه‌های خود قرار دهد. در نهایت تمامی این روشن‌نگری‌ها به رشد اقتصادی کشور منجر خواهد شد.» جهان صنعت

در نخستین نشست شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی خراسان رضوی در سال جاری مطرح شد:

چالش ظرفیت خالی کارخانجات آرد و موانع پیش روی کسب و کارهای کشاورزی در خراسان رضوی

در ادامه این جلسه، علی اکبر لبافی، رئیس دبیرخانه شورای گفت و گوی استان در تشریح مشکلات کارخانجات آرد خراسان، به فعالیت آن‌ها با تنها ۳۰ درصد ظرفیت تولید اشاره و ابراز کرد: چالش چندنرخ بودن گندم، هزینه های بالای تولید و تمرکز تصمیم سازی ها در مرکز مهم ترین مشکلات این کارخانه ها به شمار می آیند. دغدغه هایی نیز در باب تامین گندم، خرید کیسه و... وجود دارد که مجموع این مسائل باعث افزایش قیمت تمام شده محصولات این کارخانجات و به دنبال آن ایجاد هزینه و مشکلات بیشتر برای این واحدهای تولیدی شده است.

وی افزود: در بحث تامین سرمایه در گردش ارزان برای این کارخانجات نیز دغدغه هایی وجود دارد که باید برای این موضوع راهکار ارائه شود، در غیر این صورت این بنگاه های اقتصادی با مشکلات جدی تری مواجه خواهند شد.

چندنرخ بودن گندم فسادزاست

در ادامه تریبون در اختیار حسن حسینی، رئیس انجمن صنفی کارخانجات آرد استان های خراسان قرار گرفت. او با بیان اینکه هم اکنون گندم با سه نرخ در بین کارخانه های آرد توزیع می شود، گفت: دولت گندمی را با قیمت ۶۶۵ تومان برای برخی از نانوائی ها ارائه می دهد؛ گندم دیگری با نرخ ۹۰۰ تومان برای نانوائی های آزادپز، بربری و تافتون استفاده می شود و در نهایت برای صنف و صنعت نیز گندم با قیمت هر کیلوگرم ۲۷۰۰ تومان عرضه می شود که همین مقوله خود باعث متضرر شدن دولت و ایجاد فساد در این بخش می گردد؛ به طوری که امروز در یکی از مناطق شهر مشهد می توان آرد تهران را زیر قیمت آرد کارخانجات مشهد خریداری کرد. وی افزود: یکی از مشکلات حوزه آرد و نان این است که استان ها در این زمینه نمی توانند تصمیم گیری چندانی داشته باشند و بسیاری از مسائلی که اتفاق می افتد، ناشی از تصمیمات ملی است. تقاضای ما این است که در بحث گندم به سمت تک نرخ شدن برویم، اتفاقی که به نفع دولت نیز هست.

نرخ خرید تضمینی گندم، ضعف حمایت دولت از گندم کاران و چند نرخ بودن این محصول از جمله گلایه های بخش خصوصی در اولین جلسه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی خراسان رضوی در سال ۱۴۰۰ بود که به چاشنی هشدار فعالان اقتصادی در خصوص احتمال بروز مشکل در بازار این محصول و تولیدات وابسته به آن و شکل گیری بازار سیاه و قاچاق در این حوزه، همراه شد. غلامحسین شافعی، رئیس اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی ایران در این نشست به وضعیت آبی کشور و خشکسالی پیش رو اشاره کرد و گفت: به نظر می رسد موضوع کم آبی و احتمال بروز خشکسالی در سال جاری، هنوز از جانب دستگاه های متولی و بخش های اثر گذار جدی تلقی نشده و به مثابه دیگر امور، باید در این بحث نیز به مرز بحران برسیم تا موضوع برای متولیان امر اولویت یافته و برای آن چاره جویی صورت بگیرد.

وی از استاندار خراسان رضوی تقاضا کرد تا در این رابطه اقدامی صورت دهد و با مامور کردن شورای گفتگو به بررسی راهکارهای مقابله با پدیده خشکسالی در استان، نظرات و پیشنهادات متولیان امر و نخبگان این حوزه را اخذ و ارائه کند.

رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران در ادامه از اثرات خشکسالی بر تولیدات کشاورزی و به ویژه گندم، سخن به میان آورد و توضیح داد: در خصوص نرخ تضمینی خرید گندم از کشاورزان متأسفانه با شرایط ناگواری مواجهیم. بهای اولیه ای که دولت در سال گذشته تعیین کرد، مناسب نبود و با وجود اینکه تغییراتی در نرخ ها اعمال شد؛ هنوز نرخ مذکور عادلانه نیست. حال اگر این تجربه تکرار شود و برای نرخ تضمینی خرید گندم از کشاورز، قیمت عادلانه ای اعلام نشود، همین مقدار تولید کم که به واسطه کم آبی سال جاری، تامین کننده نیازها نخواهد بود؛ یا از مرزها خارج می شود و یا برای آن بازار سیاهی شکل می گیرد. نتیجه آن خواهد شد که دولت در ماه های آتی با قیمت بالاتری محصول را از دیگر کشورها خریداری و وارد کند.

وی ادامه داد: این جنس مسائل قابل بررسی، چاره جویی و پیشگیری است و از این منظر، باید امروز دولت برای آن اقدام کند تا فردا بحران و چالشی در بازار و در بخش تقاضا رخ ندهد.

شافعی، نقبی هم به مشکلات کارخانجات آرد استان زد و با اشاره به ظرفیت خالی آن ها و همچنین سرمایه گذاری هایی که در معرض تهدید هستند، متذکر شد: بازار خوبی برای آرد ایران در افغانستان و کشورهای حوزه خلیج فارس فراهم است. از آنجایی که کارخانجات آرد خراسان دارای ظرفیت خالی هستند، می توان با وارد کردن بخشی از گندم مورد نیاز این کارخانجات، آرد تولیدی را به این کشورها صادر نمود و بهره وری اقتصادی را رقم زد. این اقدام از نظر اقتصادی نیز تاثیر مهمی در پویاسازی صنایع ما خواهد داشت.

برنامه ریزی برای ورود گندم از چابهار به خراسان رضوی

محمدصادق معتمدیان، استاندار خراسان رضوی نیز در این باره ابراز کرد: بحث گندم از چند منظر دارای اهمیت است؛ نخست کسری ذخایر است که برخی استان ها از جمله خراسان رضوی در همین رابطه نگرانی هایی دارند. به همین استناد، ریزنی هایی انجام و ۳۰ هزار تن گندم برای استان تامین شد که مقرر است از چابهار تحویل بگیریم. البته در حال حاضر با مشکلاتی در حوزه حمل و نقل مواجهیم و در حال ریزنی در این زمینه هستیم.

معتمدیان با صحنه گذاشتن برد دغدغه های بخش خصوصی استان، افزود: موضوع افزایش نرخ خرید تضمینی گندم از کشاورز هم یکی از دغدغه های تمامی استانداران به شمار می آید و این موضوع را به مرکز منعکس نموده ایم.

کلکسیون از مشکلات برای کارخانجات آرد خراسان

برای این موضوع باشیم. مادر مجلس پیگیر هستیم و به نظرم بخش خصوصی و دولتی هم باید در این زمینه بسیج شوند تا تکلیف موضوع قیمت گذاری گندم را طی دوسه هفته آینده مشخص کنیم.

کاهش ۲۵ درصدی قدرت خرید گندم در خراسان رضوی طی دو سال

حمیدرضا نوری، مدیر کل غله و خدمات بازرگانی خراسان رضوی نیز در این بخش از جلسه از کاهش ۲۵ درصدی قدرت خرید گندم در این استان ظرف دو سال گذشته خبر داد و گفت: نگرانی هایی در خصوص آمار سطح زیر کشت گندم استان وجود دارد و همه این ها بدان معناست که در زمینه ذخایر استراتژیک گندم خراسان رضوی باید نگران باشیم. قیمت خرید تضمینی گندم نیز مزید بر علت شده و باید در این رابطه اقدامات لازم انجام شود.

وی افزود: ظرفیت اسمی کارخانه های آرد استان، ۲ میلیون و ۳۲۴ هزار تن است که از این میزان ۷۴۰ هزار تن در سال ۹۹ یعنی معادل ۳۲ درصد این ظرفیت استفاده و تکمیل شده و مابقی ظرفیت خالی مانده است. پیشنهاد ما این است که امکان اخذ مجوز برای عبور موقت گندم به کارخانجات استان داده شود تا با واردات گندم از کشورهای هم مرز و تولید آرد، صادرات این محصول انجام بگیرد.

نوری ادامه داد: با توجه به اینکه نرخ آرد از سال ۹۴ تاکنون تغییری نداشته است، دولت در دو مقطع برای کمک به هزینه آسیابانی کارخانه ها اقدام کرد؛ در مرحله اول (از شهریور ۹۵ تا پایان سال ۹۶) یارانه ای معادل ۹ درصد قیمت آرد (را به کارخانه ها پرداخت نمود و در مرحله دوم (از سال ۹۷ تا تا خرداد ۹۸) نیز معادل ۱۱ درصد قیمت آرد را به این واحدها یارانه داده که هم اکنون در حال تسویه این کمک ما هستیم.

وی در بخش دیگری از سخنانش خواستار جلوگیری از صدور پروانه جدید برای تاسیس کارخانه آرد در خراسان شد و تاکید کرد: با توجه به اینکه بیش از ۳۰ کارخانه آرد در استان فعالیت دارند، تقاضا دارم پروانه و مجوزی برای احداث کارخانه جدید صادر نشود تا ظرفیت به اشباع نرسد و زبانی برای واحدهای موجود ایجاد نگردد.

این مقام مسئول خاطر نشان کرد: موضوع چند نرخی بودن گندم و فاصله قیمت ها با بازار آزاد فسادزا بوده و تقاضای ما نیز این است که گندم تک نرخی شود. تک نرخی شدن گندم از خروج این محصول از شبکه و بروز فساد در این بخش جلوگیری می کند.

پیشنهادهای و راهکارها برای حل مشکل کارخانجات آرد

رئیس دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی خراسان رضوی در تشریح پیشنهادهای که پیش تر در دبیرخانه این شورا، پیرامون دستور کار مذکور جمع بندی شده، گفت: موضوع ظرفیت خالی کارخانه های آرد استان مورد بحث و بررسی قرار گرفت و با توجه به اینکه نیاز بیشتری برای پذیرش گندم و تبدیل آن به آرد مصرفی داخلی در استان وجود دارد، مقرر گردید تا از طریق دو وزارتخانه صمت و جهاد کشاورزی و همچنین اداره کل غله و شرکت مادر تخصصی دولتی، موضوع پیگیری شود تا برای این قبیل کارخانجات مجوز عبور موقت گندم صادر گردد.

لبافی در خصوص پیشنهاد بعدی توضیح داد: با توجه به افزایش هزینه های آسیابانی کارخانجات آرد که متأثر از الزامات دولتی، عدم تغییر قیمت های طی سنوات اخیر و در سمت دیگر، رشد هزینه دستمزد و حمل و نقل بوده؛ پیشنهاد داریم تا موضوع جبران هزینه ها از سوی دولت در قالب تامین اعتبار و محاسبه سطح هزینه ها از سال ۱۳۹۷ (که نرخ آزاد تغییر ننموده است) پیگیری شود.

وی ادامه داد: در موضوع عدم تطابق آرد یارانه ای با کیسه های آرد و افزایش هزینه های ناشی از خرید

حسینی تصریح کرد: در حال حاضر ۳۹ کارخانه آرد در استان های خراسان فعالیت دارند. این کارخانه ها مدرن بوده و با امکانات مطلوبی برای ذخیره سازی گندم در اختیار دارند؛ اما مسئله این است که بخش زیادی از ظرفیت همین کارخانه ها خالی مانده است و این چالش نیز از بازار چند نرخی و رویکردهای اشتباه در این بخش نشأت می گیرد.

وی ادامه داد: در حال حاضر خدمات برای واحدهای شهرستانی به مراتب گران تر از تهران تمام می شود، به خصوص در حوزه ماشین آلات که دسترسی نیز دشوارتر است و با این وجود قیمت آرد در مشهد با تهران یکسان می باشد. هر کالایی به طور مستمر در حال تغییر قیمت است اما طی چهار سال اخیر قیمت آرد ثابت باقی مانده است.

رئیس انجمن صنفی کارخانجات آرد استان های خراسان با تاکید بر لزوم اتخاذ تدابیر لازم در موضوع خرید گندم، تصریح کرد: با توجه به اینکه سال خشک زراعی را در پیش داریم، نمی توان انتظار داشت که به اندازه پارسال تولید گندم داشته باشیم؛ اما بحث مهم، نان مردم است و اینکه در ذخایر استراتژیک استان گندم را به صورت صحیح از کشاورز خریداری کنیم. از یکماه دیگر برداشت گندم در جنوب خراسان انجام می شود و باید پیش از اینکه دیر شود، برای تامین این محصول اقدام کنیم. برای این منظور بهتر است دولت هر چه سریع تر نرخ خرید تضمینی گندم را اعلام نماید.

وی افزود: هر کیلو گرم گندمی که از قزاقستان وارد می کنیم، بیش از شش هزار تومان قیمت دارد و اگر به جای این کار، گندم کشاورزان داخلی را با رقمی حدود معقولی خریداری کنیم، به نفع هر دو طرف است.

ضرورت تعیین قیمت خرید تضمینی گندم ظرف دوسه هفته آینده

احسان ارکانی، رئیس مجمع نمایندگان استان و نماینده مردم نیشابور در مجلس شورای اسلامی نیز در این نشست اظهار کرد: وقتی قیمت گندم در بازار آزاد با نرخ خرید تضمینی دولت متفاوت است، کشاورز ترجیح می دهد تا محصولش را به دولت بفروشد و حتی سال گذشته شاهد بودیم که برخی مزارع به دامداری ها اجازه داده شد.

وی افزود: اینکه بعد از بروز بحران در تامین گندم، این محصول را بازار ترجیحی از قزاقستان وارد کنیم خوب نیست و باید از الان به فکر چاره

کیسه توسط کارخانجات، پیشنهاد می شود تا وزارت صمت مواد اولیه مورد نیاز تهیه کیسه ها را به صورت متمرکز از طریق تشکل مرکزی کارخانجات آرد اختصاص دهد تا در قیمت تمام شده، هزینه های عدم تطابق پوشش داده شود. رئیس دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان خاطر نشان کرد: همچنین، نظر به اینکه روند انجام همه فرایندهای خرید، واگذاری و نظارت ها در تامین آرد مورد نیاز به طور متمرکز در تهران انجام می شود و ادارات کل غله و دستگاه های مرتبط هیچ گونه اختیاری ندارند، درخواست داریم اموری که موجب تسریع و کاهش هزینه های مربوطه می شود، به استانیها تفویض گردد. از آنجایی که استان خراسان رضوی دارای ظرفیت مازاد در حوزه کارخانجات آرد است، موضوع صدور مجوزهای جدید از طریق سازمان صمت نیز باید مورد تجدید نظر قرار بگیرد.

درخواست برای اصلاح بخشنامه مربوط به دیوارکشی باغ ها و گلخانه ها

در ادامه این نشست، لبافی به موضوع دیوارکاری اراضی گلخانه ای و ثبت مالکیت سهامداران خرد به عنوان یکی دیگر از دستور کارهای این نشست اشاره و ابراز کرد: سازمان جهاد کشاورزی خواستار اصلاح بخشنامه مربوط به دیوارکشی باغ ها است؛ بخشنامه مربوط به این موضوع اجازه دیوارکشی را داده اما این اتفاق نمی افتد و مجوز از سوی اداره کل راه و شهرسازی صادر نمی گردد. طبق اعلام این اداره، حداقل مساحت باغ برای فنس کشی و دیوارکشی باید دو و نیم هکتار با ارائه سند شش دانگ باشد که همه این شرایط را ندارند.

وی تصریح کرد: طبق قانون حفظ اراضی زراعی و باغی، گلخانه ها با مساحت بین ۲ تا ۵ هکتار می توانند دیوارکشی کنند. از طرفی، اکثر کشاورزان باغ های یک هکتاری دارند و این موضوع مورد اعتراض آنها قرار گرفته است. نبود دیوارکشی و فنس کشی هم عدم امنیت کارگران و ساکنان را به دنبال داشته است. این در حالی است که اگر باغی حفاظ نداشته باشد، مشکلات زیادی از نظر اقتصادی و امنیتی، برای صاحبان باغ ها ایجاد می شود. از سوی دیگر، برای دیوارکشی گلخانه ها هم اعلام شده مساحت آن باید بین ۳ تا ۵ هکتار باشد. این در حالی است که امروز باغ های نیم و یا یک هکتاری هم توجیه اقتصادی دارند؛ نمونه اش برای محصولات نظیر پسته و گردو است.

سیدجعفر حاجی مجتهد، معاون برنامه ریزی و امور اقتصادی سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی نیز در این باره اظهار کرد: مشکل اساسی این است که طبق این قوانین و آیین نامه ها، امکان صدور مجوز برای گلخانه و طرح های کوچک دامپروری نداریم و چون اخذ سند شش دانگ برای افراد مشکل است، نمی توانیم مجوز بدهیم. این در حالی است که ما با پیشرفت ۵۰ درصدی هزینه برای گلخانه جهت صدور مجوز موافقیم.

مجید مهدوی، دبیر اجرایی نظام صنفی کشاورزی و منابع طبیعی خراسان رضوی هم در این خصوص گفت: متأسفانه مسئله ای که به خاطر رای هیات عمومی دیوان عدالت اداری ایجاد شده، قلمرو تبصره ۴ قانون حفظ کاربری اراضی را از بین برده است. این رای باعث شده تا صدور مجوز امکان پذیر نباشد و فقط در محدوده روستاهایی که طرح هادی مصوب نداشته باشند، امکان صدور مجوز وجود داشته باشد. این موضوع باعث قفل شدن تولید در بخش کشاورزی می شود. از طرفی، روند کار آن قدر طولانی است که سرمایه گذاری در بخش کشاورزی را دچار فرسایش می کند. این روند باعث می شود تا تفاهم نامه ای که برای توسعه هزار هکتاری گلخانه در استان منعقد شده نیز عملیاتی نگردد. وی افزود: لازم است تا اقدامی برای ابطال رای دیوان یا استفساریه ای برای شفاف شدن موضوع و بلا اثر شدن رای مطرح گردد. از طرفی، مجلس طرح قانون حفظ کاربری اراضی را در دستور کار دار اما این مسئله زمانبر است. تقاضای ما از شورای گفت و گو این است که موضوع را از مرکز پیگیری کنند تا به زودی این مشکل را برطرف نماییم.

شریفی، دبیر اتاق تعاون خراسان رضوی نیز در تکمیل این بحث اظهار کرد: مسئله دیوارکشی از نظر منطقی، حقوقی و فقهی، به این خاطر است که وقتی مجوزی برای احداث صادر می شود تا تولید کننده و سرمایه گذار بتواند امنیت آن را تامین کند. برای سرمایه گذاری در گلخانه، از متری ۶۰۰ هزار تومان تا ۴ میلیون تومان هزینه می شود و با این شرایط اقتصادی، تامین امنیت این سرمایه بسیار مهم خواهد بود. لذا، پیشنهاد می کنیم مجوزها برای زمین های کوچک تا زمان صدور مجوز دیوارکشی از سوی جهاد کشاورزی در مرحله اولیه صادر شود و در ادامه بحث مجوزهای بلندمدت پیگیری گردد.

لبافی، در ادامه مشکل دیگر را مربوط به اجرای دستورالعمل های لازم برای صدور مجوز پرورش قارچ خوراکی دانست و توضیح داد: هم اکنون صدور مجوز پرورش قارچ خوراکی برای مساحت کمتر از ۱۵۰۰ متر مربع امکان پذیر نیست اما بخش خصوصی مدعی است که امکان کشت در مساحت های کمتر هم وجود دارد.

رئیس دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان پس از طرح این مشکلات به پیشنهاداتی اشاره کرد که از سوی این دبیرخانه کارشناسی و ارائه شده است و گفت: پیشنهاد داریم، آن گروه از درخواست ها و زمین های گلخانه ای که پیشرفت فیزیکی بیش از ۳۰ درصد دارند، بنا به تشخیص دستگاه تخصصی ذی ربط بتوانند مجوز دیوارکشی دریافت کنند. همچنین در خصوص دستورالعمل هایی که اجازه صدور مجوز پرورش قارچ خوراکی در اراضی کمتر از ۱۵۰۰ متر مربع را نمی دهند نیز پیشنهاد داریم تا بحث مجوزهای مذکور (همانند گلخانه ها) پس از بررسی های انجمن پرورش قارچ خوراکی و بدون در نظر گرفتن مترژ و مساحت زمین ها اجرایی گردد.

وی یکی دیگر از پیشنهادات و مصوبات دبیرخانه را چنین تشریح نمود: همان طور که اشاره شد، سطح باغ برای صدور سند مفروضی در شهرستان باید ۵ هکتار باشد و براساس آیین نامه پیشین، این سطح ۲،۵ هکتار بوده است. لحاظ نمودن مساحت های بالا در روند صدور سند (با توجه به خرده مالک بودن متقاضیان در شهرستان ها) امری مشکل ساز است. پس درخواست داریم تا بار مصوب شود که سطح باغات برای اسناد مغروزی همانند مصوبه قبل ۲،۵ هکتار باشد.

حاجی مجتهد که به نمایندگی از جهاد کشاورزی استان در جلسه حضور داشت نیز در همین رابطه گفت: پیشنهاد ما این است که برای برخی از شهرستان های بزرگ ۵۰ درصد پیشرفت گلخانه را برای صدور مجوز مدنظر قرار دهیم و برای مابقی شهرستان ها با تشخیص جهاد کشاورزی تا ۳۰ درصد پیشرفت در نظر گرفته شود.

در جمع بندی این دستور کار، پیشنهادات دبیرخانه مورد موافقت قرار گرفت و مقرر به پیگیری آن ها از مراجع مربوطه شد.

لبافی اشاره ای هم به مسائل مربوط به سامانه «ساماب» در خصوص پروانه چاه های آب کشاورزی استان داشت و بیان کرد: در حوزه پروانه چاه های آب کشاورزی هم در زمینه ورود اطلاعات به سامانه ساماب، مشکلاتی رقم خورده که فعالان حوزه کشاورزی را با دغدغه هایی مواجه نموده است. محمدعلایی، مدیر عامل شرکت آب منطقه ای خراسان رضوی در پاسخ به توضیحات مذکور، عنوان

کرد: ما به این جمع بندی رسیده ایم که پروانه بهره برداری از چاه های کشاورزی را برای کسانی که اضافه برداشت ندارند، سه سال یک بار و آن هم به صورت اینترنتی تمدید کنیم. موضوع سامانه ساماب را هم حل نمودیم. هم اکنون برای خرده مالکان پروانه به نام وکیل صادر می شود.

وی ادامه داد: تمام اطلاعات هم اکنون در سامانه وارد و سهم هر کسی مشخص می شود. درخواست ما از کشاورزان، تشکل های فعال در این حوزه و جهاد کشاورزی استان این است که اطلاعات را برای ما ارسال کنند؛ زیرا در بحث صدور پروانه به نام افراد مشکلی نداریم.

این مقام مسئول یادآور شد: نکته کلیدی این است که نقل و انتقالات زیادی در چاه ها انجام می شود که البته در بخش کشاورزی امری معمول است اما درخواست ما این است که مستندات این نقل و انتقالات به ما اعلام شود تا براساس آن مجوز صادر گردد و اطلاعات ما هم به روز باشد. این امر در پیگیری های بعدی و حل مشکلات احتمالی، بسیار مفید خواهد بود.

علایی، اطمینان داد که مشکلات سامانه «ساماب» رفع شده و متقاضیان در صورت مواجهه با چالشی، می توانند به شرکت آب منطقه ای خراسان رضوی مراجعه و موضوع را پیگیری و حل نمایند.

پیشنهاداتی برای حل مشکل مجوز پرورش ماهی تیلایا

چالش های حوزه نظام صنفی کشاورزی پیرامون ممنوعیت پرورش ماهی تیلایا دستور کار بعدی این جلسه بود. لبافی، رئیس دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان درباره این موضوع گفت: به خاطر نوع خاص و ویژگی های این نوع ماهی، مجوز پرورش آن صادر نمی شود. موضوع مورد تاکید سازمان حفاظت از محیط زیست این است که اگر این ماهی به آب های آزاد راه داشته باشند، به محیط زیست خسارت می زند اما بخش خصوصی در خواست دارد تا شرایطی فراهم شود که دغدغه های محیط زیستی مرتفع شده و زمینه پرورش این ماهی در محیط های بسته و محدود، فراهم آید.

وی تاکید کرد: ماهی تیلایا پیرا ارزان قیمت است و اگر امکان تولیدش وجود داشته باشد، بخشی از نیاز جامعه از این مسیر تامین می شود و ارزش آن، مزیتی برای گروه های مصرفی کم پر خور دار خواهد بود.

وی افزود: می توان به صورت نظارت شده این

ماهی را پرورش و تکثیر نمود. در مصوبات دبیرخانه پیشنهاد شد تا در شهرستان هایی که رودخانه دائمی یا قنات دارند، کماکان ممنوعیت پرورش ماهی تیلایا اعمال شود اما برای شهرستان هایی که دارای چاه آب کشاورزی بوده و در محیط بسته و کنترل شده کار پرورش انجام می گیرد، مجوز پرورش ماهی تیلایا صادر گردد. این بندی می تواند در قالب توافقی میان جهاد کشاورزی و شرکت آب منطقه ای استان به مرحله اجرا در آید.

معتمدیان استاندار خراسان رضوی نیز پاسخ به این دستور کار، به پیگیری ها خود در رابطه با اخذ مجوز پرورش این نوع ماهی برای چند استان اشاره کرد و بیان نمود: مجوز پرورش ماهی تیلایا، پیش از این برای چند استان صادر شد. این اقدام در تعامل با سازمان محیط زیست کشور انجام شد و چون استان های شرقی به آب های آزاد راه ندارند و چالش های محیط زیستی مذکور را در پرورش این نوع ماهی رقم نمی زنند، لذا مراتب جهت اخذ مجوز از طریق استانداری در حال پیگیری است

برنامه مجلس برای تحقیق و تفحص از بانک ها

ارکانی، رئیس مجمع نمایندگان استان خراسان رضوی در مجلس شورای اسلامی هم در بخش پایانی این نشست با اشاره به تمرکز مجلس بر منویات رهبری در راستای تحقق شعار سال گفت: بخشی از موانع محیط کسب و کار از حوزه بانکی نشأت می گیرد و از آنجایی که پیگیری های مجلس برای ساماندهی امور در بخش بانکی، ثمری نیافته است، موضوع تحقیق و تفحص از بانک ها در راستای رفع موانع تولید را در مجلس در دستور کار داریم.

وی بر اهمیت همراهی بخش های مختلف برای سامان یافتن این بحث تاکید کرد و ادامه داد: تقاضایم این است که پیشنهادات بخش خصوصی و دولت در این زمینه به ما منعکس شود تا بتوانیم از مسیر بهتری این موضوع را پیگیری کنیم.

تشکیل کمیته مانع زدایی از تولید و فراخوان مشکلات از فعالان اقتصادی

مرتضی اشرفی، معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار خراسان رضوی نیز در خاتمه این نشست عنوان کرد: در حال حاضر به منظور پیگیری مشکلات بخش خصوصی استان، برنامه ای تحت عنوان یکشنبه های اقتصادی را هر هفته برگزار کرده و در آن ضمن بازدید از واحدهای صنعتی و کشاورزی، با حضور مدیران استانی به بررسی و پیگیری مشکلات آن ها اقدام می کنیم.

وی ادامه داد: طی این بازدیدها دستورات لازم از سوی استاندار برای هر واحد صادر می شود. پیگیری مصوبات هم به طور منظم در دستور کار است. از سال جدید نیز با توجه به نامگذاری سال به عنوان «تولید؛ پشتیبانی ها، مانع زدایی ها» مقرر شد تا یک کمیته اجرایی در این حوزه شکل بگیرد و موانعی را که در بخش های مختلف تجارت خارجی، کشاورزی، تولید، صنعت و معدن وجود دارد را شناسایی و برای آن ها چاره جویی کنیم. برخی موانع در سطح استان بوده و شماری نیز مربوط به مقررات است که به مجلس منعکس خواهد شد.

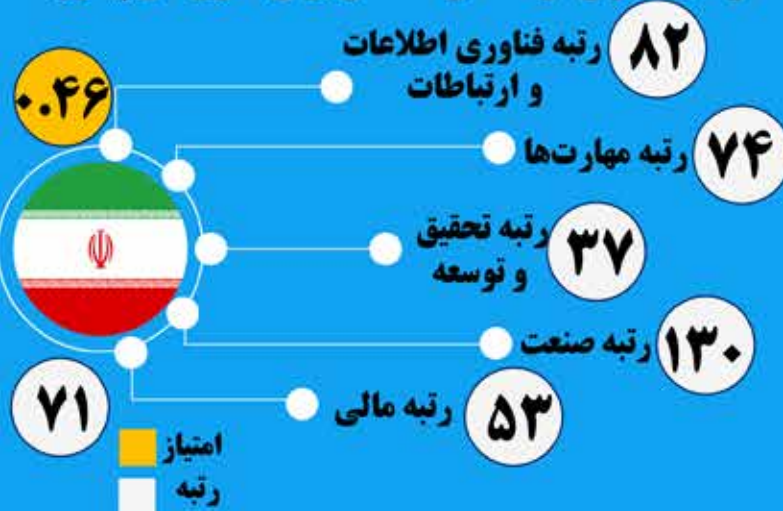
اشرفی یادآور شد: بنا به پیشنهاد استاندار خراسان رضوی نیز مقرر است تا فراخوانی برای واحدهای تولیدی و بنگاه های اقتصادی و تشکل های فعال در این حوزه اعلام شود و براساس آن، مشکلات منعکس، تجمیع و دسته بندی شوند و سپس نسبت به حل آن ها اقدام شود.

شاخص آمادگی برای فناوری‌های پیشرو

امتیاز و رتبه ایران در شاخص آمادگی برای فناوری‌های پیشرو مطابق آخرین گزارش منتشر شده توسط آنکتاد به ترتیب ۰.۴۶ و ۷۱ است. در میان مولفه‌های این شاخص ایران در تحقیق و توسعه عملکرد بهتری را نسبت به سایر مولفه‌ها به خود اختصاص داده (رتبه ۳۷) و پس از آن این کشور رتبه بهتری را به ترتیب در مولفه‌های مالی، مهارت‌ها و فناوری اطلاعات کسب کرده است. شایان ذکر است عملکرد ایران در مولفه مربوط به صنعت بسیار ضعیف بوده به گونه‌ای که در میان ۱۵۸ کشور مورد بررسی رتبه ۱۳۰ را به خود اختصاص داده است.

شاخص آمادگی برای فناوری‌های پیشرو کلیه کشورهای در حال توسعه را ترغیب می‌کند تا خود را برای دوره‌ای از تغییرات عمیق و سریع تکنولوژیکی که تأثیر عمیقی بر بازارها و جوامع دارد آماده کنند. همه کشورها باید سیاست‌های علمی، فناوری و نوآوری متناسب با مرحله توسعه خود و شرایط اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی را دنبال کنند. این امر مستلزم تقویت و همسویی سیستم‌های علوم، فناوری و نوآوری و سیاست‌های صنعتی، ایجاد مهارت‌های دیجیتال در بین دانشجویان و نیروی کار و رفع شکاف‌های دیجیتالی است. دولت‌ها همچنین باید برای مقابله با عواقب منفی بالقوه فناوری‌های پیشرو در بازار کار، حمایت اجتماعی را افزایش دهند و انتقال نیروی کار را آسان کنند. در گزارش اخیر آنکتاد، ۱۵۸ کشور جهان که آمریکا، سوئیس و انگلستان در صدر آنها قرار دارند، بر حسب میزان آمادگی برای فناوری‌های پیشرفته مورد ارزیابی قرار گرفته‌اند. در این شاخص، ظرفیت‌های فناورانه مرتبط با سرمایه‌گذاری فیزیکی، سرمایه انسانی و تلاش‌های فناورانه در نظر گرفته شده‌اند و شامل ظرفیت‌های ملی برای بهره‌برداری، پذیرش و انطباق با این فناوری‌ها نیز می‌شود. ظرفیت‌های مذکور با در نظر گرفتن ۵ مولفه میزان توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات (تعداد کاربران اینترنت و سرعت داتلود)، مهارت‌ها (سال‌های تحصیلی مورد انتظار و شاغلان با مهارت بالا)، فعالیت‌های تحقیق و توسعه (تعداد نشریات و تعداد حق ثبت اختراع)، فعالیت صنعت (صادرات صنعت ساخت با فناوری بالا و صادرات خدمات دیجیتال) و دسترسی به تأمین مالی (اعتبار داخلی به بخش خصوصی) اندازه‌گیری شده‌اند. بالاترین و پایین‌ترین امتیاز در این شاخص نیز به ترتیب یک و صفر است.

وضعیت ایران در شاخص آمادگی برای فناوری‌های پیشرو

وضعیت کشورهای منتخب با بیشترین آمادگی برای فناوری‌های پیشرو

	رتبه کل	رتبه فناوری اطلاعات و ارتباطات	رتبه مهارت‌ها	رتبه تحقیق و توسعه	رتبه صنعت	رتبه مالی
آمریکا	۱	۱۴	۱۷	۲	۲۰	۲
سوئیس	۲	۷	۱۳	۱۳	۳	۳
انگلستان	۳	۱۷	۱۲	۶	۱۱	۱۴
سوئد	۴	۱	۷	۱۶	۱۵	۱۶
سنگاپور	۵	۴	۹	۱۸	۴	۱۸
هلند	۶	۶	۱۰	۱۵	۸	۲۳
جمهوری کره	۷	۱۹	۲۷	۳	۹	۸
چین	۲۵	۹۹	۹۶	۱	۷	۶
روسیه	۲۷	۳۹	۲۸	۱۱	۶۶	۴۵
برزیل	۴۱	۷۳	۵۳	۱۷	۴۲	۶۰
هند	۴۳	۹۳	۱۰۸	۴	۲۸	۷۶
آفریقای جنوبی	۴۳	۹۳	۱۰۸	۴	۲۸	۷۶

منبع آمارها:
گزارش فناوری و نوآوری ۲۰۲۱ آنکتاد

ALWAYS AT THE PEAK

ربع قرن خوشنامی و افتخار

شرکت تولیدی و صنعتی سامد

تولید کننده:

فرمالین

رزین اوره فرمالدئید (UF)

رزین ملامین فرمالدئید (MF)

فرم اوره (UFC)

چسب های پایه حلالی

چسب های پایه آبی

مشهد: کیلومتر ۲۷ بزرگراه قوچان

صندوق پستی: ۹۱۳۷۵-۴۵۶۶

تلفن: (۰۵۱)۳۱۶۶۹ (خط ۴۰)

فکس: (۰۵۱)۳۲۴۶۳۳۱۴

دفتر تهران: تلفن: (۰۲۱)۸۸۷۷۴۲۵۵

۸۸۷۹۰۶۶۹، ۸۸۷۹۰۶۸۰

فاکس: (۰۲۱)۸۸۷۹۵۲۹۵

www.samed.ir samed@samed.ir

چسب د شدد

اتصال ناگسستی در صنایع ایران